

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik egyelőre hetenkint egyszer: vasárnap

<p>OMGE évi tagsági díj:</p> <table border="1"> <tr> <td>Földbirtokosok, bér- lők és uradalmak</td> <td>200 holdig --- 15 pengő</td> </tr> <tr> <td></td> <td>500 " --- 30 "</td> </tr> <tr> <td></td> <td>1000 " --- 60 "</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2000 " --- 90 "</td> </tr> <tr> <td></td> <td>3000 " --- 120 "</td> </tr> <tr> <td></td> <td>ezzen felül --- 150 "</td> </tr> </table> <p>Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok 80 P Egyéb tagok részére évi tagdíj --- 10 " OMGE postatakarékpénztári csekkaszámja: 10.399</p> <p>Lappóidő OMGE-tagoknak: Negyed évre 12 pengő, fél évre 22 pengő, egész évre 40 pengő</p>	Földbirtokosok, bér- lők és uradalmak	200 holdig --- 15 pengő		500 " --- 30 "		1000 " --- 60 "		2000 " --- 90 "		3000 " --- 120 "		ezzen felül --- 150 "	<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona</p> <p>Az egyesületi tanács felügyelete alatt</p> <p>A kiadásért felelős: Mutschenbacher Emil dr., az OMGE ügyvezető-igazgatója</p> <p>Felelős szerkesztő: Dörsehug Tibor Segéd-szerkesztő: Vermes András</p> <p>Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 187-954 Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telefon: 189-932</p>	<p>Előfizetési árak: „Rádiós gazdasági előadások” című füzettel együtt</p> <table border="1"> <tr> <td>Belföldre</td> <td>Külföldre</td> </tr> <tr> <td>OMGE tagoknak:</td> <td>OMGE tagoknak:</td> </tr> <tr> <td>Negyed évre --- 12 pengő</td> <td>Negyed évre --- 15 pengő</td> </tr> <tr> <td>Fél évre --- 22 "</td> <td>Fél évre --- 28 "</td> </tr> <tr> <td>Egész évre --- 40 "</td> <td>Egész évre --- 52 "</td> </tr> <tr> <td>Előfizetőknek:</td> <td>Előfizetőknek:</td> </tr> <tr> <td>Negyed évre --- 16 pengő</td> <td>Negyed évre --- 19 pengő</td> </tr> <tr> <td>Fél évre --- 30 "</td> <td>Fél évre --- 36 "</td> </tr> <tr> <td>Egész évre --- 56 "</td> <td>Egész évre --- 68 "</td> </tr> </table> <p>Postatakarékpénztári csekkaszámja: 26.676</p>	Belföldre	Külföldre	OMGE tagoknak:	OMGE tagoknak:	Negyed évre --- 12 pengő	Negyed évre --- 15 pengő	Fél évre --- 22 "	Fél évre --- 28 "	Egész évre --- 40 "	Egész évre --- 52 "	Előfizetőknek:	Előfizetőknek:	Negyed évre --- 16 pengő	Negyed évre --- 19 pengő	Fél évre --- 30 "	Fél évre --- 36 "	Egész évre --- 56 "	Egész évre --- 68 "
Földbirtokosok, bér- lők és uradalmak	200 holdig --- 15 pengő																															
	500 " --- 30 "																															
	1000 " --- 60 "																															
	2000 " --- 90 "																															
	3000 " --- 120 "																															
	ezzen felül --- 150 "																															
Belföldre	Külföldre																															
OMGE tagoknak:	OMGE tagoknak:																															
Negyed évre --- 12 pengő	Negyed évre --- 15 pengő																															
Fél évre --- 22 "	Fél évre --- 28 "																															
Egész évre --- 40 "	Egész évre --- 52 "																															
Előfizetőknek:	Előfizetőknek:																															
Negyed évre --- 16 pengő	Negyed évre --- 19 pengő																															
Fél évre --- 30 "	Fél évre --- 36 "																															
Egész évre --- 56 "	Egész évre --- 68 "																															

Búza-termesztésünk várható alakulása a háború után.

Hazai növénytermesztésünket a jelenben a háborús szükségletek biztosítására irányuló törekvés, a háború utáni idők vonatkozásában pedig a majd jelentkező piaci igények — tőlünk független — közgazdasági adottságai irányítják. Tehát növénytermesztési viszonylatban is változatlanul függvényei vagyunk — jobban, mint valaha — a piaci kívánalmaknak. A klasszikus közgazdasági tétel azonban ma akként módosul, hogy a piac helyébe lép az állam, mint vásárló és egységes, előre meghatározott igényeket támaszt a termelő felé. Ez a körülmény a termelő szempontjából több előnyt jelent. Jelenti a biztosabb — áringadozásoktól mentes — értékesítést, a céltudatos, térfvszerű termelés lehetőségét. De jelenti ugyanakkor azt a kötelezettséget, hogy a támasztott igényeket a lehetőség legfelső határáig ki is kell elégítenie. A mezőgazdasági termelés problémája tehát nem magánügy többé, hanem az egyetemes nemzet elsővonalbeli életkérdése. És itt kapcsolódik bele növénytermesztésünk háború utáni sorsába és programjába a búza-kérdés. A magyar búza sorsa, amely mindig egy kicsit nemzeti ügy és egyben néhai mezőgazdasági politikánk egyetlen üfőkarttyája is volt.

Ezen a téren, a most folyó világháború, az utolsó békeévek ráknehezítő válságát, máról-holnapra megszüntette és a legmélyebb dekonjunktúra helyébe lépett a búza vonalán is a legerőteljesebb konjunktúra. Ez azonban csak háborús jelenség, amivel ma nemcsak számolnunk, de a szükségleteket a legmesszebbmenően kielégítenünk is kell. A háború utáni békeévek gazdaságpolitikáját viszont akként kell előkészítenünk, hogy meglepetés ne érjen bennünket.

A búza-konjunktúra háború utáni fenntartásának lehetősége nem igen remélhető. Számolnunk kell a minden háborút követő dekonjunktúrállal irányzattal, amelyet a kereskedelmi (üzansz) búza tekintetében a tervezett európai nagytér-gazdálkodás, vagy esetleg a vámhatárok újbóli megnyitása nemcsak hogy nem fog kivédeni, de erőteljesen ki fog mélyíteni. Ukrajna, Lengyelország, a dél-orosz területek és Románia várható gépesített, olesó búza-termelése, vagy a tengeren túli nagy búza-termelő államoknak a világpiacon való újbóli megjelenése olyan versenyt fognak támasztani az aránylag drágán termelt magyar búzának, amelyet az kibírni nem fog. És ismét bekövetkezik majd a háború előtti évek fekete péntekje, amely a boletta néven ismert árkiegészít-

tésről még sokáig emlékeztetés lesz gazdáink előtt. Ezt nem szabad tétlenül megvárunk. Kormányzatunk — természetesen — máris foglalkozik a békegazdálkodás politikájának előkészítésével. Ehhez, illetve ennek sikeréhez azonban nélkülözhetetlen a gazdák, az egész magyar mezőgazdaság osztatlan támogatása és segítsége.

Nem lesz érdektelen tehát az elmondottak után, ha búza-termelésünket az utolsó békeévek viszonylatában, a statisztika tükrén át megvizsgáljuk és ezen az úton megkíséröljük az okokat, azok következményeit, valamint az előjövő békeévek termeléspolitikai feladatait kivétlenül.

A háború előtti utolsó békeév (1938) búza-problémájának lényege abban állott, hogy első-sorban a nagy, búzát termelő államok fokozott, olesó túlkínálata miatt exportfeleslegünk kihelyezése mind nehezebbé vált, s a klíringen belül kihelyezés előnytelenül értékesült, másodsorban pedig abban, hogy a csökkenő világpiacon és a termelés biztosítására életbeléptetett belföldi rögzített ár közötti növekvő különbség (8-11 P), mint költségvetési teherként lassan elviselhetetlenné kezdett válni nemcsak államháztartásunkra, de egész közgazdasági életünkre is. 25-45.000.000 pengő között mozgott az az összeg, amely közvetlenül államháztartásunkat, közvetve közgazdasági életünket e címen a búza-termelés javára terhelte.

Mi volt ennek az oka? Mi ennek a magyarázata?

Búzaértékesítésünk akkor indult el a válság felé, amikor a négy nagy búzát exportáló állam: az Egyesült Államok, Kanada, Ausztrália és Argentína által előidézett búzadömping a világpiacon árat nemcsak a hazai piac árai alá, de a nálunk aránylag magas termelési költségeknek is alászorította, s a nagy árzuhanás, amit egykori valutavédelmi akciónk is fokozott, csak a boletta alakjában adagolt kamfor-linjekciókkal, majd a belföldi ár rögzítésével volt megállítható. Ez a manipuláció évente 35-50 millió pengőbe került. Ugyanis: évi átlagos búza-termelésünk (10 év, trianoni Magyarország) kevesen 25.000.000 q volt. Ebből a belföldi szükséglet 20.000.000 q. Kiviteli felesleg tehát körülbelül 5.000.000 q. 1939. évben ugyan több volt, mert terméseredményünk búzából mintegy 28.000.000 q körüli, így kiviteli feleslegként 8.000.000 q mutatkozott, ehhez jött még az 1938 évről fennmaradt közel 2.000.000 q, összesen tehát ez évben kivitelre rendelkezésre állott mintegy 10.000.000 q búza, ami ugyanakkor azt is jelentette, hogy ennek

TARTALOM:

- Búza-termesztésünk várható alakulása a háború után. (Bán Dcső.) Mit kell a gazdákörzségnek tudnia a Vetőmagforgalmi Központtól? (Marinovich László dr.)
- A helyes trágyakezelés népszerűsítése. (Balla István dr.)
- Repedarás bajok az őszrepeében. (Székely Gusztáv dr.)
- A tehének fertőző hurutos tőgygyulladásának gyógyítási lehetőségei. (Nyíredy István dr.)
- Takarmányozási gondok. (Guruby Dcső.)
- Törvények és rendeletek.
- Könyvismertetés.
- A lovak után kérhető pontbeszámítás. (T-s.)
- Az OMGE hivatalos közleményei.
- Vegyes közlemények.
- A gabona- és terménypiac helyzete.
- Állatpiaci szemle.
- Tőzsde, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.

kihelyezése hozzávetőlegesen 100.000.000 pengőbe került, ez pedig egyenlő volt a kivételünk (búza) összértékével.

Felvetődött akkor a kérdés: miként lehetne ezen a katasztrofális helyzeten segíteni? Csökkenteni kell a termőterületet — volt egyesek részéről a válasz. Igen ám, de ha a jelszóként hangoztatott területcsökkentést alkalmaztuk volna, kizárólag és természetesen az olesóbban és magas minőségi értékkel termelő nagybirtok rovására (mert hiszen ez könnyebben elérhető és ellenőrizhető), akkor búza-termő területünket, körülbelül 3.000.000 kat. holdat, 20 %-kal csökkentve, eltűnt volna a költségvetési teherként teljes egészében, de eltűnt volna a kivétel is. Amit nyertünk volna a vámon, elvesztettük volna a réven. A réven közvetlenül még többet veszítettünk volna, mert a klíring-megállapodásaink révén az exportbúza ellenértéként részben kapott nyersanyagot, félkészárut, iparcikk t ez esetben nemcsak valutában kellett volna fizetni. Tehát a termőterület kétségtelenül szükséges csökkentése, valamint a rögzített (10:50-20:50 pengőig) ár fokozatos leszállítása mellett biztosítékot kellett keresnünk arra, hogy búza-termelésünk — a területcsökkentés ellenére — mennyiségileg megmaradjon, illetve növekedjen, de a termelési költség, amely a termésvövedékkel fordított arányban áll, fokozatosan csökkenjen és így a jövedelmezőség a többtermelés révén álljon helyre. Ez az elmélet érvényes volt a háborút megelőző évekre, de valószínűleg érvényes lesz a jelenlegi háborút követő időre is. Mindez természetesen helyiérdekű gyógyeljárás, de — sajnos — az alapjai forrását a határokon kívül találtuk a multiban és fogjuk megtalálni a jövőben is, amelynek változásait nem befolyásolhatjuk. A nagy, búzát exportáló államok mellett, amelyek nagykiterjedésű gépi-üzemekben termelik a búzát, olesó és növekvő

Védje vetését **Abavit**-tal!

a régi bevált minőségben szállítja a száraz és nedves **ABAVIT** csávázószert a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Szőlészeti-osztálya
Budapest, VI., Eötvös-u. 25/a
és összes vidéki kirendeltsége.

Mai számunk 18 oldal

E szám ára 1-40 pengő

EVFOLYAM.
K. EVFOLYAM.
F. ESZVÉNYTÁRSASÁG
LŐI-UT 55.
ker kulcsa!!
SÁNDOR
UZEME
OLTÓ-UTCA 40
-713
OR-ALKATRÉSZ
NAGYSÁGU
KOPÁSOK,
AMOK, GÉPEK
TAVITÁSÁNÁL
SZTÉS
- VIDÉKEN IS.
ZHATÓ, GVORS
MUNKA.
25 LE
IES
MUNKAGÉPE,
LŐ- ÉS VON-
KASZÁLÓ- ÉS
SENTARTJA A
R.-T.
L.: 125-210
szetű: Wessely Károly

mennyiségben, mi olyan kicsik vagyunk, termelésünk olyan kevés (trianoni Magyarországra vonatkoztatva a háború előtti átlagtermés körülbelül 25.000.000 q, ezzel szemben az Egyesült Államok termése a háborút megelőző utolsó évben 195.000.000 q, Kanadát 120.000.000 q volt), hogy a nemzetközi termelési és értékesítési politikába befolytani úgysem tudunk. Meg kellett hát elégednünk azzal, amit e nagy államok közgazdasági nélkülünk, de legtöbbször — sajnos — rólunk is, döntöttek. Ezek a döntések irányították nemzetközi viszonylatban az értékesítést, tehát az áralakulás kérdését is.

A megoldhatatlannak látszó problémát végül is megoldotta a világháború, amely máról-holnapra olyan nagy piaci keresletet idézett elő, úgyszólván minőségi kívánalmak nélkül, hogy a vérszenen lebilent közgazdasági mérleg nemcsak hogy egyensúlyi helyzetbe került, de az ellenkező oldalra, a kereslet javára fordult át. A piaci besszt erőteljes hossz követte, amely a háború végéig nem is igen fog változni.

Mi lesz azonban háború után? Ha a nagy keleti és délkeleti mezőségi területeken a gépesített termelés megindul, s az olcsón termelt gabona olcsó tengeri úton kerül az európai piacra? Vagy feltételezve a világkereskedelm békébéli helyreállítását: Kanada, Argentína, Ausztrália újból önteni kezdik Európa felé olcsó búzájukat? Mindenképpen baj. A versenyt — mai felkészültségünk mellett — egyik esetben sem fogjuk bírni. Keleten az alacsony kultúrájú, igénytelen népek, a tengeren túl pedig a gyarmatok öslakossága szolgáltatják a kimeríthetetlen és olcsó kézmunkaerőt, a gépesített termelés kiszolgálására. Ugyanakkor nálunk: az erőteljesen fejlődő gyáripár által megtizedelt, magasabb kultúrájú, igényes mezőgazdasági munkásságunk által, minimális gépielő bevonásával, drágán állítjuk elő és olcsó vízfúvar helyett ugyan csak drága vasúti fuvarral szállítjuk a nyugati piacra az egyébként feltétlenül versenyképes magyar búzát.

Ezekkel a tényekkel számolnunk kell, s le kell azokból vonnunk a helyes következtetést: búza-exportunk, kereskedelmi szokványminőségben, nem lesz versenyképes a háború utáni években. Kérdés: mit termeljünk tehát és hogyan termeljünk?

A felelet önként kínálkozik, ha figyelembe vesszük hazai búzatermő területeink éghajlati (csapadék, napfény-óra) viszonyait.

A minőségi termelés adva van és egy jól szervezett vetőmag-export, a várható közgazdasági adottságok mellett, még hosszú időn át óriási lehetőségeket rejt magában. Erre különösképpen alkalmas a hazánkat éghajlati adottsága. És egy ilyen természetű minőségi export már el fogja bírni a drága napszámmunkát és fúvart. A vetőmag-termesztésen kívül előtűnik áll még a hajdan híres malomiparunk és ezzel kapcsolatban lisztexportunk újból való helyreállítása. Ez a következtetés levonható a Thünen-féle elméletből is, amelybe ha beillesztjük európai mezőgazdasági viszonyainkat, azt kell megállapítanunk, hogy a kenyérmag-termelés fokozatosan áttolódik a ma még extenzív viszonyok közt váltógazdálkodást űző keleti és délkeleti területekre és hazánk pedig — legalább is a Tiszától nyugatra — a minőségi termelés, kertészet, ipari és kereskedelmi növények övezetébe csúszik át.

Ha ezt a következtetést helyesnek elfogadjuk, meg kell vizsgálnunk hazai termelésünk elemeit, üzemi adottságait, mert az alaphajt itt vélem felfedezni.

Mit mutat — búzatermesztési viszonylatban — az elmondottakkal kapcsolatban a statisztika? (A háború előtti évek statisztikáját adhatom csak, mert ez utóbbi évek adatai nem adatnak közre.)

A statisztikai adatok vizsgálatából mindenképp megállapíthatjuk, hogy az utolsó ötven évben búzatermelésünk mennyiségileg nem változott, terméssátlagaink fejlődést nem mutatnak. A szomszéd államok termelési adataival való összehasonlítás pedig azt látszik bizonyítani, hogy nagy fejlődési lehetőségek vannak s mi nem azt az előkelő helyet foglaljuk el Európa búzatermelésében, amely természeti adottságaink révén megilletne bennünket. A nagy- és kisbirtok terméssátlagainak vizsgálata végül megmutatja, hol kell a hibát keresnünk és gyógyítanunk.

Magyarország búzatermelésének átlagai az utolsó ötven esztendőben:

1890. évben termelt hektáronként	13.50 q
1895. " " " " " "	13.80 " "
1910. " " " " " "	13.29 " "
1930. " " " " " "	13.50 " "
1935. " " " " " "	13.70 " "

Ami kat. holdankint változatlanul körülbelül 8 q-t jelent. Ezzel szemben a legtöbb európai államban a búza terméssátlaga lényegesen emelkedett ebben az időszakban: Olaszországban 37%-kal, Finnországban 55%-kal, Németországban 50-70%-kal, ami beludható a bővebben termő, nemesített vetőmag használatának, okszerű műtrágyázásnak, tehát helyes táplálóanyag-gazdálkodásnak. Az egyes országok rangsora pedig terméssátlagok alapján a következők voltak:

Az 1933—35. években termelt hektáronként:

Dánia	30.7 q
Németország	22.4 " "
Ausztria	17.0 " "
Magyarország	13.9 " "
Jugoszlávia	10.3 " "
Románia	8.3 " "

Mögöttünk csak Jugoszlávia és Románia áll. Hol van tehát a hiba mezőgazdasági politikánkban? Erre a kérdésre feleletet az alábbi statisztikai adatok adnak.

A fontosabb hat főtermény terméssátlagjainak és kisbirtok és kisbirtok viszonylatában 1935-ben kat. holdankint:

Termény	20 kat. holdon aluli q	20—100 kat. holdig q	100—1000 kat. holdig q	1000 kat. holdon felüli q	Országos átlag
Búza	7.6	7.1	8.5	10.2	7.9
Rozs	6.6	6.2	7.2	7.8	6.7
Árpa	7.1	6.7	7.9	9.4	7.5
Zab	7.0	6.2	7.0	8.1	7.0
Kukorica, szemes	7.1	6.4	7.3	8.8	7.1
Burgonya	27.4	26.1	26.9	39.7	28.5

Közel 2 q-ra rüg az átlagkülönbséget a nagyüzem javára. S ezt a különbséget ugyancsak a szak tudásbeli fölény, vetőmag, műtrágya, helyes táplálóanyag-gazdálkodás stb. adja. Hogy ennek a 2 q különbséget, különösen búzában, a horderejét még jobban megvilágítsuk, ide iktatjuk a termelés megoszlását a nagy- és kisbirtok viszonylatában százalékban.

1926—30. években búzatermelésünk 100%-ából

67.3%-ot 100 holdon aluli kisbirtok,

32.7%-ot 100 holdon felüli nagybirtok.

Súlyos adatok ezek. Könnyen kiszámíthatjuk, hogy a parasztbirtok rovására kieszó holdankint 2 q búza országos viszonylatban meghaladja a 4.000.000 q-t, tehát megközelíti egész békébéli exportfeleslegünk mennyiségét.

Sajnos, nem állnak rendelkezésemre adatok a búza minőségét, tisztaságát illetően a nagybirtok

és kisbirtok viszonylatában, pedig ennek vizsgálata is igen tanulságos lenne s kitérnie, hogy bizonyos határokig a birtok nagyságával egyenes arányban nő a termelt búza minőségi, tehát exportpiaci értéke és a leggyengébb minőségű búzát a 10 holdon aluli törpeüzem adja.

Mi következik mindebből: A törpeüzem nem alkalmas kenyérmagtermelésre, de annál inkább alkalmas kertészeti hasznosításra. A gyümölcs-termelésre és konyhakertészetre még nagy jövő vár ezen a vonalon. A törpeüzem a korszerű mezőgazdaságban csak szövetkezeti egyesülésben állhatja meg a helyét ott, ahol annak a lehetősége fennáll. Önálló üzemként, magára hagyva nem versenyképes, s egy csaiad eltartására, foglalkoztatására semmiképpen sem alkalmas. De mint kertészeti üzem, nemcsak munkát ad egy egész családnak, hanem el is tartja azt. Ma és a várható jövőben, amikor a kenyérmagforgalom állami felügyelet alatt egy kézben bonyolódik le, a törpeüzem gabonaszükségletének biztosítása nem jelenthet problémát.

Gabonatermesztésünk tehát lassan áttolódna a kis-, de még inkább a közép- és nagybirtok felé, olyképpen, hogy egy erőteljes állami felügyelet és irányítás mellett a kisbirtok kénytelen erős ütemben fokozni eddigi alacsony terméssátlagait, míg az arra alkalmas közép- és nagyüzem a vetőmagtermesztést állítaná előtérbe a megfelelő számú nemesítőtelepek anyagának továbbszaporításával, végül az itt kieső, leminősített felesleg, a belföldi szükségletet meghaladó mennyiségben kerülne a malomipar útján a külföldi piacra. A termőterület csökkentése abban az arányban képzelhető el — elsősorban a gépesítésre kevésbé alkalmas és nagyobb kézi erővel rendelkező kisbirtok felé —, amilyen arányban a terméssátlag állami beavatkozás révén (szakszerű talajmunka, tápanyag-gazdálkodás, műtrágya, nemesített vetőmag, stb.) emelkedik. Ez a termelés-politikai irányelv alkalmas a termelési költségek lehető csökkentésére is, mert hiszen azok fordított arányban nőnek, vagy csökkennek a terméssátlaggal.

Félreértésekre adott okot az a körülmény, hogy búzatermelésünk az idők folyamán sem az áringadozásokra, sem a csapadékvizonyok hatására, sem pedig az előző évek terméssátlagjainak lényeges területi csökkenést, vagy emelkedést nem mutatott és így állandó, mégpedig növekvően állandó területként hat. Ebből a statisztikai vetületből azonban nem merném azt a megállapítást leszűrni, hogy egy kívánatos és fokozatos terület-csökkentés igazgatási úton nem lenne keresztülvihető.

A háború utáni négy-öt esztendő még nem fog jelentős változást hozni, ez az idő azonban alkalmas lesz arra, hogy megfelelőképpen felkészüljünk a nagy versenyre. Ennek az előkészülettel máris folynak a kormányzat részéről. A milliárdos program, s annak a keretében megindított és megindítandó akciók, a gazdasági előjárói szervezet felállítás, a szakoktatás erőteljes ütemű fejlesztése, stb. mind ezt a célt szolgálják.

Tehát az előkészületek folynak a nagy versenyre, ahol a magyar búzának ismét el kell foglalnia az öt megillető vezető helyet. Ez meg is fog történni, ha márkázott vetőmag és a régen híres magyar lisztként fog ott megjelenni.

Bán Dezső
m. kir. gazdasági felügyelő.

Mit kell a gazdaközönségnek tudnia a Vetőmagforgalmi Központól?

A gazdaközönséget terhelő terménybeszolgáltatási kötelezettség megállapításával kapcsolatban a takarmányvetőmagvak és fűmagvak is ama cikkek közé soroztattak, amelyek beszolgáltatásával a gazda a gazdakönyvben feltüntetett beszolgáltatási kötelezettségének részben eleget tehet, illetve takarmányvetőmagvaknak vagy fűmagvaknak az ezek átvételére jogosított kereskedőknek történő eladása esetén, a beszolgáltatási kötelezettség teljesítését ellenőrző nyilvántartó hatóság, a termelő javára a megfelelő búzapontszámot jóváírja.

A 100.800/1943. K. M. számú rendelet III. számú mellékletében nyert megállapítást, hogy 23 különböző gazdasági takarmányvetőmag és 21 különféle fűmag beszolgáltatása esetén hány búzapont kerül jóváírásra.

A takarmányvetőmag termelés kiterjesztéséhez fűződő közgazdasági érdekek szempontjából rendkívül kedvező, hogy a különböző takarmányvetőmagvak búzaegyenértéke meglehetősen magasban nyert megállapítást. Így például a 90%-os tisztaságú, legfeljebb 1% löheremegtartalommal bíró lucernamag 100 kg-ja 1800 búzaegységnek felel meg, vagyis a beszolgáltatás szempontjából 18 q búzával egyenértékű. A különböző fűmagvak búzaegyenértéke általában 700—1200 búzaegység körül mozog, tehát megállapítható, hogy az új beszol-

Kisgazdák!

A HANGYA SZÖVETKEZET ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ ALOSZTÁLYA, BUDAPEST, IX., KÖZRAKTÁR-U. 34.

Bpesti szállítványok címzendők:

Szarvasmarha-, borjú- és juhoknál:

Bpest-Ferencváros-Marhavásártér.

Sertéseknel:

Bpest-Ferencváros-Sertésvásártér.

Uraknak!

az állatértékesítés minden ágazatában a legkedvezőbb feltételek mellett áll a gazdatársadalom rendelkezésére. Foglalkozik mindenféle tenyésztéssel, haszon-, bizott állat, valamint a beállítani való szűd és szarvasmarha vételével, eladásával és bizományi értékesítésével.

Hízlalási hiteleteket folyósít kedvező feltételek mellett. Mindennemű állatkitvétet a legelőnyösebben bonyolít le. Szakértőt meghívásra a helyszínre küld.

8610

Ipari hízlalók!

Táviratcím: „Hangya Budapest”

TELEFONOK: Közp.: 386—452, 187—890

Ferencvárosi sertésbizományosság: 132—713

Újpesti sertésbizományosság: 295—584

Ferencvárosi marhabizományosság: 144—226

csinálja. Szóbeszédre nem sokat ad. Az okszerű trágyakezelésre tehát gyakorlatilag kell megtanítani a gazdákat. A módszerrel a későbbiekben fogok foglalkozni.

A Kolbál-féle betonlapos trágyakezelés tökéletes megoldást nyújt különösen szeszűzött alom használatára. A betonlapon beszerzése sem okozna nagy kiadást, bár a lapok készítéséhez a cement és a vasanyag biztosítása a mai viszonyok között nem valami könnyű feladat. Ezenkívül más aggályaim is vannak. Az alom szeszűzése elég költséges és sok munkát igényel, úgyhogy ennek a használatára nehéz volna a gazdákat rábírni. Ezenkívül a trágya felrakás előtti tökéletes összekeverése, a betonlapon felszedése, visszarakása sok aprófékos munkát igényel. Ezeknek a munkáknak az időközönkénti elhanyagolása gyakran arra vezetne, hogy a betonlapon nem kerülne vízszintes helyzetbe, lecsúsznának és ennek megismétlődése után rövidesen az udvar valamelyik félreeső zugába kerülne a használaton kívül helyezett betonlapon. Természetesen megfelelő oktatással ez elkerülhető volna, azonban a mai viszonyok között sok kudarcra lehetne számolni. Gazdasági szakoktatásunk örvendetesen fejlődik, úgyhogy belátható időn belül gazdaközönségünk erre az eljárásra is alkalmassá válik. Ez különösen akkor fog hamar bekövetkezni, ha a mezőgazdaságban is kötelezővé teszik a szakképzettséget megszerzését, mint ahogyan az iparban ezt már hosszú idő óta megkövénítik.

A betonlapon trágyakezelés megfigyelésekor az a gondolatom támadt, hogy a préselő betonlapokat földdel kellene helyettesíteni. Ez tulajdonképpen már nem is új, mert a trágyaszarvasnál, a betelt trágyatelepnél ezt már a múltban is sikerrel végeztük. A föld nem kerülne pénzbe (legfeljebb a behordás okozta költséget), nem kellene leszedni újabb réteg felrakásakor, továbbá jobban igazodnék a trágya felületéhez, kevésbé gondos összerakásról is egyenletesen nyomná a trágyát, csak arra kellene ügyelni, hogy a trágya széle jól legyen kirakva, hogy a föld ne csúszsék: Ez utóbbi elkerülésére néhány szál deszkát is lehetne használni, amit levett karók tartanak szorosan a trágyakazal mellett. A kazal emelkedésével a deszkalap feljebb húzható volna, mert addig az oldallal kellő szilárdságot nyerne. Jó példa erre a tömészház építése.

Elgondolásom szerint a korszerű telepnélküli trágyakezelés a következőképpen történne. Ha megoldható a trágya naponkénti kihordása a trágyázandó föld szélére, akkor a leghelyesebb a trágyakazalt a tábla szélére rakni, mert ha később akarjuk szarvasba hordani, akkor a kihordásról és összerakásról a trágya értékes anyagaiból sok kárba vész. Az erjedő trágya megbontása nagy veszteséggel jár! A földök szélén való összerakásnak még az is az előnye, hogy nem szükséges a préseléshez földet hordani, az a helyszínen áll rendelkezésre. Tudom, hogy a naponkénti trágyakihozásnak sok helyen akadály van, de nézetem szerint a kétféle párhuzamosan is haladhat, azaz olyan időszakban, amikor lehetséges és a trágyázandó föld fekvése stb. megengedi, a trágyát kihordjuk, különben pedig az istálló közelében megfelelő helyet biztosítunk a trágya számára. Magasabb helyen, ahová a csapadékvíz nem folyik össze, egy arasznyi vastag, szélei felé kissé lejtős agyagréteget döngölünk ki megfelelő hosszúságban a várható trágya mennyisége szerint. A szélességet olyan nagyra vesszük, hogy az istállóból kikerülő trágya legalább 40 cm vastag és 1 m széles tömböt adjon. A döngölt felületet agyaggal döngölt árokkal vegyük körül, hogy a csurgalék bennetartozhat legyen. A felületre töreket, pelyvát használhatunk, amely az árokban a csurgalékot magába szívja és időközönként a trágyakazalba rakható. A táblák szélén természetesen főleg az agyagdöngölést, csak az árkolást kell elkészíteni és az egész kazal alját törekkal két arasznyi vastagon berakni, hogy a csurgalékot alul felfogja; az árokban összegyűlő levelet pedig a fentiekhez hasonló módon kezelhetjük. Természetesen az árkot sem kell előre elkészíteni, hanem a préseléshez szükséges föld kitermelésekor. Ez külön munka nélkül nyerhető.

A fentiek szerint elkészített helyen a trágya gyűjtése a következőképpen történhetik. Nagy

gondot kell arra fordítani, hogy az istállóból kikerülő trágya kellő nyirkosságú legyen, mert már ilyenkor kell ellátni a szükséges nedvességgel. Tulajdonképpen a trágyát hidegen fogjuk erjeszteni, amely erjesztési mód a takarmányok savanyításánál már a gyakorlatban is elterjedt. A korszerű trágyakezelés tehát hideg erjesztéssel történik (20—40 °C), aminek elengedhetetlen feltétele a kellő nedvességtartalom. Ez a friss trágyában rendszerint meg is van. Kivételesen nyári időszakban szükséges esetleg összerakáskor a trágyát megnedvesíteni, hogy kellő nyirkos állapotba kerüljön. A trágya tömegének növelése céljából. — ha sok szalma áll rendelkezésre — legfeljebb 10 kg alomszalmát használhatunk naponkénti számállatonként.*) A további teendőnk — a takarmányok hideg erjesztésével megegyezően — az lesz, hogy a trágyát lepréseljük a levegő kiszorítása céljából. Tehát úgy rakjuk össze, hogy legalább 40 cm vastag, 1 m széles és a kazal szélességének megfelelő hosszúságú, szabályosan összerakott trágyablokkot nyerjünk. Megkönnyítjük a munkánkat, ha a kazal három szabad oldalára két-két erősebb karót verünk le és a kazal alakját két szál deszkából összeszegezett kerettel vesszük körül. A kazal emelkedésével a keret emelhető. Berakás után a trágyát három újjnyi földdel lepréseljük. Tökéletesebb lesz az eredmény, ha előzőleg le is tapossuk a trágyát. Három nap trágyamennyisége egymás mellé fog kerülni hasonló kezeléssel, majd ezután megkezdjük a második sor trágya rakását. A kevés föld a trágya között maradhat, a trágyával együtt széthordható, vagy külön választva réteg trágyázására elsőrangúan felhasználható. A kazallal felfelé haladva, ezt olyan magasra rakjuk, amilyen magasságig a munkát könnyen tudjuk végezni. Befejezésül a tetejére arasznyi földet rakunk. Ezután egy-egy ilyen, 3×3—4 m alapterületű rakás mellett folytatódhat készíthetjük a többit egymás végébe, tetszés szerinti hosszúságban. Felfelé haladva a rétegek mindig vékonyodhatnak, mert a felsők már nyomják az alsóbb rétegeket. Ajánlatos a hosszirányban csatlakozó oldalt kissé részletre rakni, hogy tökéletes legyen a következő tömb hozzárakásakor a levegő kiszorítása, mert különben penészesedés következhet be.

Ezzel az egyszerű trágyakezelési eljárással, amely nem igényel tökéletesítést, csak egy kis hozzáértést és fáradságot, remélem, hogy a trágyakezelés ügyének országos megoldásához könnyen eljuthatunk. Az elgondolásaim szerinti trágyakezeléssel csak most kezdtek kísérletezni. Mikor a gondolataimat így közreadom, az a céltom, hogy a szakemberek figyelmeztetése az eljárásra felhívjam és az ország különböző vidékein beállított kísérletekkel a gyakorlat számára mielőbb használható és a kisgazdák számára is ajánlható eljárásnak mielőbb hirtokába juthassunk. Tulajdonképpen nagy kísérletezésről nincsen szó, csak a részleteiben már kipróbált eljárások munkafázisainak egyesítéséről. Véleményem szerint ¼—½ év elegendő volna az eljárás végleges megállapítására és már a tavasz elején a népszerűsítés megkezdhető volna.

A telepítési akcióval kapcsolatban Kulhy S. dr. és Ferenc V.**) a következőket írja: „Mivel a rendelkezésre álló összegek korlátozottak, kérdés, nem lenne-e célszerű a pillanatnyilag rendelkezésre álló összegeket elsősorban is az oktató munkára fordítani, mert ez bizonyára gazdaságosabb befektetés volna, mint a mintatelepek építésére állami támogatás nyújtása. Véleményem szerint is ez az összeg oktatási célra volna felhasználható. Az ország területén 300 kerületet kellene létesíteni, általában a közigazgatási járások beosztását véve alapul (264 járás = 6687 város és község) és mindegyik körzetben egy-egy szakembert (gazdasági tanár, gazdasági felügyelő, kamarai és gazdasági egyesületi tisztviselő stb.) kellene felkérni a kidolgozott eljárás népszerűsítésére. Egy körzetbe átlagosan 22 város és község jutna, amelyek egy év leforgása alatt két-három kiszállás alkalmával felkereshetők volna. Körzetenként átlagosan 1000 P költséget véve alapul, 300.000 P összes kiadást jelentene ez a népszerűsítő eljárás, amely költség már az első év ered-

*) Kolbál K. előadása alapján.

**) Kulhy S. dr. és Ferenc V.: Mikor érdemes istállótárgyatelepet építeni? Mezőgazdasági Kutatások, 1943. 1. szám.

ményében is bőségesen megtérülne, hiszen évenként 170 millió pengő megy veszendőbe a helytelen kezelés következtében. De lehetséges volna az is, hogy az első évben a fejlettebb mezőgazdasági vidékeken mintajárásokat állítanának fel és ezeknek sikere esetében volna az eljárás kiterjeszhető. A körzetvezetők előadásokat és minden községben két-három helyen trágyakezelési bemutatókkal tartanának az erre a célra kiszemelt és az ügy érdekében megnyert, hangadó, képzetesebb (elsősorban arany- és ezüstkalászos) gazdáknál. Az eredményes munkát felmutató gazdák fáradozását emlékező ünnepélyes átadásával lehetne jutalmazni. Hasonlóképpen a kiváló eredményt felmutató körzetvezetőket is jutalmazni kellene tiszteletdíj vagy elismerő adományozásával.***)

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Kadosa Gyula dr.

Repedarázs bajok az őszirepedében.

Írta: Székelyi Gusztáv dr. m. kir. mezőgazdasági kísérletiügyi főadjunktus.

A legutolsó napokban, gyors egymásutánban számos panaszos levél érkezett hozzánk, a M. Kir. Növényegészségügyi Intézethez a repcék rohamos és nagyarányú pusztulásáról. Valamennyi szinte egyhangúlag azt panasolja, hogy hatalmas repcétáblák nagy hirtelenséggel áldozatul esnek egy kb. cm-nyi hosszú, hengeres testű, zöldesfekete színű hernyó pusztításának. Hogy a kérdéses kártevő megit egyszer a repcedarázs áthernyója, azt még ha nem is közzétek volna a rovar leírását és be sem küldték volna a repcétöveken talált lárvákat, már magából a repcepusztulás rohamosságából is azonnal megállapíthatnánk.

A repce számos kártevője között alig akad meg egy, amely annyi sokszor kellemetlenkedne a gazdának, mint éppen ez az állat. Egyenesen kétségbeejtő, hogy mit tud rövid néhány nap leforgása alatt művelni az eladdig kifogástalanul díszlett repceből. Fiatal lárváit mindenkor rejtett és ez az oka annak, hogy csak egészen kivételesen fordul elő az a szerencsés eset, amikor az érdeklő gazda idejében rájön a repcétöltenyőre baj veszedelmes közelségére. A kicsiny áthernyók ugyanis a második vedlésig általában a levelek fonákán tartózkodnak, ott hámogatnak észrevétlenül, vagy kisebb lyukakat ráganak ki a levelek lemezéből. Növekedésük is aránylag lassú ilyenkor, annál inkább meggyorsul azonban a harmadik és kiváltképpen a negyedik vedlés után. Ezzel egyenes arányban nő rettentő falánkságuk és ezért azután szinte szabályosul jelenség, hogy a repcedarázs kártételét szövevényes panaszok mindenkor nagy és rohamosan terjedő károkról számolnak be és sürgős segítséget kérnek. A kártevő veszedelmességét mi sem jellemzi jobban, mint azok a megtörtént esetek, amikor a teljesen kipusztult táblát újra bevetették, csak azért, hogy kikéltése után másodsorú is maralkává legyen ennek a kártevőnek, amelynek a hosszú koptalás sem tudott végzetesen megártani. Kártétele elhúzódik a hűvösebb őszi idők beálltáig, hogy akkor a talajba vonuljon és ott bábba alakulva tavasszal, általában május hónap folyamán jelenik meg újból, mint kifejlett, vörösbarna-feketéttarka leveldarázs. Ilyenkor azonban már nem fenyegeti a repcét, amely ekkorára fejlődésben, illetve érésben annyira előrehaladott, hogy nem felel meg többé a tojásait lerakni törekedő nőstények izlésének, annál nagyobb veszélyt fenyegeti azonban a mustárt, amelyen koránnyáron azután a már ismert felfelt rohamos pusztulás kísérletében jelentkezik a repcedarázs nyári nemzedékének kártétele.

Ha valaha, úgy ezekben az időkben van fokozott jelentősége olajnövényeink termesztésének. Ma tíz-

***) A Kolbál-féle betonlapon trágyakezelést a „Köztelek” részletesen ismertette az 1942. évi 48. és 49. számban, a most ismerttetthez hasonló eljárást pedig Pánczli József javasolta az 1938. évi 37—38. számban. A tegnapozott kérdés az csak néhány állattal rendelkező kisgazdaságok számára egyszerű, gyakorlatias, olcsó, emellett szak-szerű trágyakezelés kidolgozása. Hogy a kistömögű trágya megfelelő kezelésének megoldását a fentiekben leírt eljárás lényegesen előbbre viszi-e, azt hiszem, vitatható. Rovatvezető.

Vetőmagtisztító telepe:
Budapest, IX., Soroksári-út 41. szám
Telefonszám: 144-219

Vetőmagtisztító-telepén, mely Közép-Európa egyik legnagyobb és legmodernebb felszerelt magtisztító telepe, előnyös feltételek mellett vállal **bérttisztítást, zsizsik-telenítést és osztályozást.**

„FRUGES”
Terménykereskedelmi és Ipari R.-T.
Központi iroda: 8347

Budapest, V., Szabadság-tér 15. Telefon: 126-691*, 125-537, Tőzsde: 114-145

Minden mennyiségben felvásároljuk legelőnyösebben az összes takarmány- és fűmagvakat, valamint hüvelyesféléket.

Termeltet a M. Kir. Földművelésügyi Minisztérium 80.900/1941. sz. rendelete értelmében szerződéses alapon **lóherét, lucernát, bitorherét, fehérherét, baltacimot, búkkönyféléket és fűmagvakat, továbbá Viktória- és expressez-borsót, koriantort, nyúlszapukát, csibehűrt, stb.** igen előnyös feltételek mellett. Nagy tételekben termeltet **konyhakerti és vörösmagvakat.**

hiszen évenként...
...helytelen...
...volna az is...
...gazdasági vidék...
...fel és ezeknek...
...kiterjeszhető...
...közösségben...
...bemutatókat...
...és az ügy érde...
...tebb (elsősorban...
...Az eredményes...
...zását emlékérem...
...almazni. Hasonló...
...ható körzetveze...
...eletdíj vagy cím

ARTAN.

ula dr.
szirepcében.

zdasági kísérletügi

egymásutánban...
...zzánk, a M. Kir...
...repceék rohamos...
...alamernyi szinte...
...hatalmas repce...
...esnek egy kb...
...öldesfekete színű...
...kérdéses kártevő...
...ernyőja, azt még...
...fehrását és be sem...
...ált lárvákat, már...
...ságából is azon...

...alig akad meg...
...lenkedne a gazd...
...enesen kétségbe...
...ap leforgása al...
...dszített repceből...
...tt és ez az oka...
...ben fordul elő az a...
...t gazda idejében...
...széles körben...
...s a második ved...
...artózkodnak, ott...
...kisebb lyukakat...
...Növekedésük is...
...kább meggyorsul...
...ppen a negyedik...
...ban nő rettentő...
...nte szabályterü...
...etét szóvátevő...
...hamosan terjedő...
...egítségét kérnek...
...j jellemzi jobban...
...mikor a teljes...
...csak azért, hogy...
...kává legyen ennek...
...koptalás sem tu...
...tele elhúzódik a...
...y akkor a talajba...
...lavasszal, által...
...rják meg újból...
...tetetarka levél...
...fenyegeti a rep...
...illetve éresben...
...felel meg többé a...
...ények izlésének...
...zonban a mustárt...
...már ismertett...
...entkeznek a repce...
...tele.

...ben van fokozott...
...ztésének. Ma tíz...

szereken kár minden kiveszett repcétől és a repce-darázs által fenyegetett hatalmas táblák kiesése a fermelésből alig pótolható veszteséget jelent. És feltű gondunk annál nagyobb, mert ma a védekezés sem olyan egyszerű kérdés a háborús viszonyok okozta anyaghiány következtében, mint volt a békés évek idején.

A védekezés alfája és omegája, hogy minél korábban lássunk hozzá. A repcedarázs lárvájára különösen jellemző, hogy növekedésével fokozódik ellenállóképessége a rovarölő mérgekkel szemben. Viszont az idősebb korában elkövetett kár is olyan nagy már, hogy még akkor is súlyosan érinti a repcét, ha sikerül is azonnal megakadályozni továbbharapódzását. Ezért nem győzzük hangsúlyozni, hogy részeseitük a repcét tenyésztési idejének első két hónapja folyamán különösen fokozott figyelemben. Ne elégedjünk meg azzal, hogy futólágos rátekinéssel állapítjuk meg időnkint a tábla állapotát, hanem járjuk be gyakran és figyeljük meg, nem látunk-e apró, fekete színű, hernyóforma lárvákat a levelek fonákán és nem látjuk-e ott ezeknek jellegzetes hámozgatását, avagy a kitért kis lyukakat nem vesszük-e észre a levelek lemezében? Ha igen, úgy mulhatatlanul lássunk hozzá a védekezéshez, megelőve ezirányban a második lépést, amely megfelelő szer kiporózásából vagy permetezéséből áll.

Minél később fogunk ehhez a munkához, annál kevésbé elegendő az eredmény, ha meg éppen csak a nagyarányú károk bekövetkezése után kapunk észbe, már végtelenen nagy a baj, mert hiszen a máris bekövetkezett kárt jóvátenni már alig tudjuk.

A védekezőszerek között legkiválóbb eredményel az arzéntartalmú porozószerek válnak be. Ezeknek a beszerzése ma legfőbbként megoldhatatlan és éppen így megszerzhetetlenek a békeldőben használatban volt nagy hatásfokú tengerentúli származású derriszes porozószerek is. A még korlátozott mértékben hozzáférhető szerek közül egyedül a nyersnikotin, valamint némely arzénos permetezőszerek áll rendelkezésre. A nyersnikotin (bőrméreg) hatása azonban csak fiatalabb lárvákra biztos, minél nagyobbak ezek és minél közelebb érik a bábbá alakulás idejéig, annál ellenállóbbak vele szemben. Ilyenkor már legalább 300—400 grammot kell számitani 1 hl vízre, a hl-kint szükséges 1 kg káliszappanon kívül és a kat. holdankint szükséges permennysiség 4—5 hl körül mozog. Az arzénos permetezőszerek (gyomormérgek!) általában nem tapadnak elegendő mértékben a repce erősen viaszos felületén, ilyenformán hatásuk is bizonytalan. Így ezeket ajánljuk legutolsó sorban. Ismétellük: a siker oroszlámrésze azon múlik, sikerül-e idejében tudomást szerezni a baj közeledtéről, mert akkor azonnal végrehajtott védekező munkálatok csírájában fojthatják el a fenyegető kártételt. Maga a házilágynál valamivel nagyobb termetű, feltűnő színű, kifejlődött darázs is feltűnhetik a jószemű gazdának (megtörtént már!), úgyhogy már a tojások lerakásának idejében felkészülhet a sikeres ellen-támadásra. És most, az őszi repcegondok idején ne feledkezzünk meg a jövő évi mustárt sorsáról sem, amelyet ezeknek a ma pusztító darázslárváknak utódai június folyamán ugyancsak fenyegethetnek, amennyiben a korányári idő tenyészviszonyaiknak kedvez majd, amit végeredményben előre meg nem mondhatunk, ezért jó idejében felkészülni!

A Növényegészségügyi Intézet, számot vetvén a háborús viszonyok okozta anyagbeszerzési nehézségekkel, mindent megtett abban az irányban, hogy a hiányzó védekező anyagokat mással pótolhassa. Eredményként meg is van a megokolt reményünk arra vonatkozóan, hogy jövőre már megfelelő hatású védekezőszerek fog rendelkezésünkre állani, többek között a repcedarázs kártételének leküzdésére is. Hogy a jelenlegi viszonyok és lehetőségek között mit tudunk mégis tenni, azt kívántam elmondani e néhány szerény figyelmeztető sorban.

**ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY
ÉS
GYÓGYÁSZAT.**

Bevattve: Manninger Rezső dr.

**A tehének fertőző
hurutos tőgygyulladásának
gyógyítási lehetőségei.**

Irta: Nyiredy István dr. mezőgazdasági főiskolai ny. r. tanár.

Amlóta ismeretessé vált az, hogy a *Str. agalactiae* okozta fertőző hurutos tőgygyulladás (gelber Gall) lappangva fejlődik, hogy elsősorban a nagy tejhozamú teheneiket a laktáció legértékesebb éveiben támadja meg és hogy a megtámadott tőgygyedek nagyon gyakran elpusztulnak és emiatt az állat tenyésztése a húsértékre csökkenhet, azóta a bántalom jelentőségét a tenyésztői körökben is mellányolják. Különösen Németországban, ahol a baj az állományok mintegy 45%-ában megvan és miatta a német mezőgazdaságot csupán a tejhozam csökkenése révén évenként legalább másfél milliárdnyi marica veszteség éri, a tehének fertőző tőgygyulladását gazdasági szempontból a legveszélyesebb betegségek egyikének könyvelik el. De teszik ezt nemcsak a fentiekben előadottak alapján, hanem azért is, mert a szóbanforgó bántalom általában csak a kezdeti szakában gyógyítható meg több-kevesebb biztonsággal (Klimmer, Haupt, Seelmann, Götz, Nyiredy).

Nálunk, noha tapasztalataim szerint a fertőző eredetű önálló tejmirigy-betegségek oktatásban kerekén az esetek 97%-ában a *Str. agalactiae* szerepel kiváltó okként és így nálunk is a fertőző eredetű tőgygyulladások zömét a szóbanforgó betegség teszi ki, csak azok a gazdaságok kísértek figyelemmel azt, amelyekben előfordul és saját kárunk, nem egyszer roppant veszteségeik alapján tanulták meg azt, hogy a fertőző hurutos tőgygyulladás a tehének téteményképességét és hasznosítását tekintve, valóban igen veszélyes tőgybetegség. A vézmentes állományok tulajdonosaival ezzel a bántalommal nem sokat törődnek, sőt van rá eset, hogy nem is tudnak az emített betegségről, pedig állományukba is bármikor behurcolódhatik a baj és ha valahol váratlanul, ismeretlen betegséggént tűi fel a fejét, a megszokottnál sokkal nagyobb veszteségeket okoz.

Azokban a gazdaságokban, ahol a baj otthonos szokott lenni, már tisztában vannak azzal, hogy a betegség eredményes kezelése és a gyors, foképpen pedig a teljes gyógyulásra annál kevesebb lehetőség van, minél súlyosabb elváltozást mutat a tej. Ez a megfigyelés valóban minden tekintetben helytálló, mert minél feltűnőbb a tej elváltozása, annál biztosabb, hogy a kórokozó nemcsak a gyógy-szeres kezelés számára viszonylag könnyen hozzáférhető tejmedencére és a főteltak kezdeti szakaszára korlátozódott, hanem felkúszott már a finomabb tejszatornácskába, vagy éppenséggel a mirigyalveolusokba is, ahonnan eltávolítása a tőgy szövvényes, sok rejtékhelyet felűntető szerkezete miatt, de meg azért is, mert a gyulladás következtében a finomabb tejtak fala átmenetileg össze-tapadhat és a tejszatornácskák felől elzárhatja az utat a gyógyszeres kezelés elől, rendkívül nehéz. A kezelés ilyenkor csak igen szerencsés esetben lesz eredményes. A már csak valamennyire is idősebb, súlyosabb esetekben a leggondosabb kezelés ellenére legtöbbször csak átmeneti javulás mutatkozik. Akárhányszor előbb vagy utóbb, az eredményesnek felszó kezelés ellenére, noha az állatot újabb fertőzés nem érte, viszszaesés következik be és bizony sokszor a baj a kezelés előtti alakjánál jóval súlyosabb formát ölt.

Kétségtelen tény, hogy a szokásos tehenészeti üzemvezetés mellett nagyon gyakran a szerencsétől függ az, hogy a megtámadott tőgygyedeket sikerül-e a következő, vagy éppenséggel a baj fel-lépésére eső laktációs periódus részére megmenteni. Ezért érthető az érdekelt gyakorlati gazdáknak szinte világszerte megnyilvánuló az a türelmetlenség, amellyel e nagy gazdasági károkat okozó betegség orvoslásának megoldását várják.

Hogy a tehének fertőző hurutos tőgygyulladása valóban nehezen gyógyítható, az nemcsak a gyakorlati megfigyelésekből következik, hanem abból is, hogy eddigelő a szakemberek már rendkívül sok szeret próbáltak ki. I y eltekintve a gyakori kifejéses módszertől (Rusterholz, Stöckli, Schnyder és mások), amely nem bizonyult megbízhatónak és eredményesnek, kiprobálták a tőgybe ömléssel a borsavát, a salicylsavat, továbbá az uberasant, a selectant, a yalant (Glattli, Richter, Demmer, Lange, Erich, Götz, stb.), a rivanolt (Schimmel, Diernhofer, Götz, stb.). Kiterjedt vizsgálatakat végeztek a rivanolon kívül egyéb acridin-származékokkal is. I y az entozon-granulattal, az entozon A és B-vel (Seelmann, Götz, Trautwein, Weisshaupt, Nyiredy, stb.), a tryptaflavinall (Diernhofer, Steck, Schalm, stb.), a „Flavasid“-dal (Schoepe). Mivel ezek a szerek sem hoztak abszolút gyógyulási eredményt, a kísérletek tovább folytak erősítőkésítőanyagokkal. Nevezetesen az „Argento-Weidneri“-tel, a „Novozil“-al (Schalm). Ezek sem hoztak eredményt. Elsner például az előbbi szerrel csak 50%-os gyógyulást tudott elérni és még az a hiba is mutatkozott, hogy a beavatkozás a tőgy szövetét nagyon sokszor károsította.

Mivel a *Str. agalactiae* savanyú környezetben hamarosan elpusztul, a Kapff-éle „Streptacid“ eljárását is kiprobálták (Andreas, Britschigi és mások). Az eredmény ugyancsak nem volt elegendő, mert a savhatás a tőgy szövetében rövid ideig tart. Többes-óri, vagy nagyobb adagok infundálása meg Britschigi szerint azért nem alkalmazható, mert a tőgy szövetét e beavatkozás felűnden károsítja.

Amlóta Domagk, Tréjoul, Nitti és mások megállapították, hogy az úgynevezett „sulfanilamid-készítmények a streptococcusok előlést tekintve általában specifikumoknak tekinthetők, meindultak sorban ezekkel a chemotherapiás szerekkel is a vizsgálatok. Sajnos, szintén nem megfelelő eredménnyel. Saját, valamint Veenbaas, Sjölema, Bryan és Arnold, Little, Miller, Murdock, Heishman, Nusser és még mások kísérletei szerint még nagy adagok ellenére sem voltak hatásosak a szóbanforgó készítmények (Prontosil, D-septyl, Ultraseptyl, stb.) még akkor sem, ha a sulfonamid töménysége a vérben és a tejben 100 kem-enként hat napon át 20 mg-nyit tett ki, mint ahogyan azt Miller, Murdock és Heishman kimutatták. Ez a töménység pedig tovább már alig fokozható a szervezet károsítása nélkül.

Megkísérelték a szakkörök végül a bajt gyógyítani ozon-gáz beömlésztésével, valamint ultrabolya-besugárzással. Az eredmény szintén nem volt elegendő.

A tejtak kiöblítésével chemotherapiás szerekkel, vagy más anyagokkal, illetve bizonyos gyógy-szerekkel a véráramba való befeeszkendezésével, gáz- és sugárkezeléssel tehát nem sikerült a gyógyulást feltétlen biztonsággal elérni. Ezért azután a gazdák, különösen Németországban, maguk is próbálkoztak saját házi szerikkel a betegséget befolyásolni. Így többek között egy német kúsgazda (Kubo) a fertőző hurutos tőgygyulladás gyógy-kezelésére ajánlja a rozsliszt és reszelt nyersburgonya egyenlő keverékének ecettel való öszegyűrésa révén nyert készítmének egy újjnyi vastagon naponként háromszor-négyszer való felvitelét. Tapasztalatai szerint három nap alatt teljesen meggyógyult az

Őszi vetések kártevői,

**repcedarázs
hó-véd bogár
fekete hernyói
ellen**

ARZOLA-pép

DARSIN-pép

100 liter vízre 1 kg.

»AGRO« NÖVÉNYVÉDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI R.T.
BUDAPEST, IV., FEHÉRHAJÓ, UTCA 2.

...Köztelek...
...a most ismertett...
...1938. évi 37-38...
...állattal rendelkező...
...olcsó, emellett szak...
...megü trágya megfelelő...
...rás lényegesen előbbre...
...Rovattveztő.

R.-T.
8347

de: 114-145

en
yesfélüket.

alapon löherét,
vakát, további
előnyös feltételek
nt.

állat tőgye. Ez természetesen egy olyan háziszor, amely legfeljebb csak a nem fertőző eredetű tőgygyulladások gyógykezelésénél jöhet, mint gyulladás csökkentő beavatkozás számításba, de semmi esetre sem a hurutos tőgygyulladásnál, amelynél nemcsak eredménytelen, hanem veszélyes is lehet. Ehhez hasonló kezelési módok igénybevétele, sajnos, nem egyszer hazai gazdától is értesülést nyertem. Legutóbb pedig ugyancsak egy német gazda (Allmenröder) a Mitteilungen für die Landwirtschaft című folyóirat ezidei 23. számában arról számolt be, hogy a fertőző hurutos tőgygyulladás meggyógyítására a legalkalmasabb lehetőség, tapasztalatai szerint, a beteg tőgygyegek azonnali szárazraállítás. Kétségtelen, mintegy 50 év óta ismeretes tény az, hogy a szárazonállás ideje alatt, ha elegendő hosszú volt a tejelválasztás szüneteltetése, a *Str. agalactiae* a tőgyből kitakarodhat. A szóbanforgó mikroorganizmus gyors és jelentős elszaporodásához ugyanis a tej, vagy más kedvező összetételű folyékony tápanyag kell. Ha a tőgy nem választ el tejet, a csira elszaporodásához nincsenek meg a kellő feltételek és ezenkívül a tőgy szöveteinek baktériumellenes erői közvetlenül és intenzívebben fejthetik ki a fejlődést gátló, vagy éppenséggel csirapuztító hatásukat. Allmenröder fertőtlenítő oldatok igénybevétele nélkül szárazraállítási terapiája nagyon tetszetősnek tűnhetik fel a hozzá nem értők előtt annál is inkább, mert Zorn, a közismert állattenyésztő tanár is helyesli azt. A hivatkozott folyóirat 28. számában ugyanis utal arra, hogy ezt a lehetőséget kraftborni intézetük fejőmestere, Lang, már 1934-ben felvetette, mint a fertőző hurutos tőgygyulladás leküzdésében tapasztalatai szerint eredményt ígérő eljárást. Ezután pedig ismértette a kraftborni szárazraállítás módját. Nehogy e közlemény gazdáink körében valakit arra ösztönözzön, hogy megkísérelje a kraftborni eljárás igénybevételevel Allmenröder nyomán egyszerű szárazraállítás útján a szóbanforgó betegséget meggyógyítani, szükségesnek tartom a szóbanforgó bántalom gyógykezelésével az 1937-ben a „Köztelek” mellékleteként közreadott tanulmányom óta szerzett tapasztalataim alapján is foglalkozni.

A kraftborni elapasztási mód egészséges állatok esetében megfelelőnek tekinthető. Más azonban a helyzet éppen a *Str. agalactiae* okozta tőgygyulladásban beteg állatok tejelválasztásának megszüntetése esetén. Igaz ugyan, hogy mivel a *Str. agalactiae* a tejcsatornából tejsavat termel, amely körülbelül 2-3 nap alatt elpusztítja azt, kézenfekvőnek látszik, hogy a Zorn iskolája által ajánlott, legalább 5 nap teljes tejpangási idő talán elegendő lenne a csirák előlése és így a gyógyulás elérésére. Sajnos azonban ez nincs így. Saját vizsgálataim szerint egyhetti teljes pangás esetén is sikerült még élet- és fertőzőképes *Str. agalactiae*-példányokat kitenyésztenem a tőgyből, sőt azt is megállapítottam, hogy amidőn az állatot egy hét elteltével újra rendszeresen fejtem, néhány nap alatt ismét nagyon sok streptococcus-lánc jelent meg a tejben. Ez a kísérletem tehát azt igazolja, hogy legalább is a szárazraállítás kezdetén a tej kifejezetten savanyú reakciója ellenére sem pusztulnak el maradék nélkül a mikroorganizmusok, sőt arra nézve is vannak adatok (Klimmer, Haupt, Diernhofer, Seelemann, stb.), hogy a szárazonállás teljes tartama alatt az új laktáció megindulásáig mindvégig lehetnek *Str. agalactiae*-példányok a tejmirigyben, s ezek azután a tejelválasztás megindulásakor ismét lábrakapnak, s újra kifejlődik a bántalom, vagy legalább is bacillusbordó marad az állat.

Az Allmenröder és Lang ajánlotta egyszerű szárazraállításban azonban nem is az a főhiba, hogy a kórokozó életben maradhat a tőgyben, hanem mindenképp az, hogy a *Str. agalactiae*-vel

fertőzött tőgynek vagy negyedeknek a kraftborni eljárás szellemében való működésbeli kikapcsolása esetén a baj felhúzódhatik a tőgy szőszoros értelmében vett mirigyvesztésére és annak teljes megsemmisüléséhez vezethet. Természetesen nem állítom azt, hogy az állatnak fertőtlenítő oldatok igénybevétele nélkül való elapasztása feltétlenül mindig ilyen súlyos elváltozásokat eredményez, de megvan ennek a lehetősége és csak a szerencsétől függ, hogy bekövetkezik-e ez vagy sem. Ennek feltételezése annál inkább jogos, mert tapasztalataim szerint általában legtöbbször éppen azért sikerült meg a multban olyan gyakran a megtámadott tőgygyegek, mert a fertőző elváltozásokat mutató beteg tőgygyegek további fejését, a tej amúgy is hasznavehetetlen volta miatt, vagy teljesen beszüntették, vagy rendszerint végzettk, azaz vég-eredményben fertőtlenítő oldatokkal való kezelés nélkül egyszerűen szárazraállították. Az ilyenformán magárahagyott tőgygyegek az esetek többségében teljesen elpusztul, vagy ha az elapadás következtében sterilizálódik is, a következő laktációban csaknem szabályszerűen a betegség előtti tejhozamához viszonyítva lényegesen kevesebb, vagy savószerű tejet ad.

Mitévő legyen hát a gazda, ha sem az eddig ajánlott gyógyszerek, immunizáló eljárások nem vezetnek minden esetben megfelelő eredményre, sem pedig a gyakorlati gazdák ajánlotta kezelési módok sem váltak be, illetőleg közülük egyesek éppenséggel veszedelmet rejtenek magukban?

A „Köztelek” mellékleteként 1937-ben a tehének fertőző hurutos tőgygyulladásának jelentősége stb. címen megjelent összefoglaló közleményemben utaltam arra, hogy az entozon-granulát e baj ellen hatásos gyógyszernek tekinthető. Az „Állatorvosi Közöny” 1938. évfolyamában pedig kimutattam, hogy a szóbanforgó szer feltétlenül jó a fertőző hurutos tőgygyulladás kezelésére, csak nem a bajnak akármilyen stádiumában. Biztosan eredményes az entozonos kezelés akkor, amidőn a betegség csak a tejmedencére és még legfeljebb a főteltűk alsó, kezdeti részére szorítkozik, azaz a betegség legkezdtebb szakaszában. Megállapítottam azt is, hogy a szóbanforgó kezelés eredményessége, a visszaesések elmaradása a kezelt állatok tejének bakteriológiai ellenőrzésétől is függ. Gyógyultnak akkor szabad venni az állatot, ha a kezelést követő 8. napon még dúsítással sem lehet kimutatni a kórokozót és a tej is csaknem teljesen rendes. Tekintettel arra, hogy még a könnyű esetekben is, sokszor az első kezelést követő bakteriológiai vizsgálat negatív eredménye ellenére visszaesés mutatkozik, ajánlatos a szer tőgybeömlesztését 8 napi időközben kétszer fogantatósítani. Nem érdemes kísérletezni sem entozonnal, sem más szerekekkel akkor, ha a tej egész tömegében genyes, sok fibrint tartalmaz, ha az üledék mennyisége már nagyon sok és a tejmirigyben kifejezett elváltozások állapíthatók meg. Ilyenkor leghelyesebb a beteg tőgygyeget töményebb (1:500-750) entozon-granulátot kétszeri beömlesztésével azonnal szárazra állítani (tehát gyulladást keltő gyógyszerrel, amely a csirákat is elpusztítja, vagy legalább is megfűzedei, nem pedig a kifejes beszüntetésével egyszerűen elapasztani!).

Az 1938-ban általam megállapítottam ma is teljesen helytálló. Mégis újabb tapasztalataim alapján azokhoz hozzá kell tennem azt, hogy ha kétszeri entozonos beömlesztés után sem takarodnak ki a kórokozók a tőgyből, akkor leghelyesebb a beteg nyedet, vagy negyedeket azonnal szárazraállítani. Csak ha igen értékes és bőtejelű állat több tőgygyeget betegedett meg és a szárazraállítás emiatt a gazdaságnak az egész laktációs periódus részbeni kimaradása miatt nagy veszteséget okozna, lehet a további infúziókkal kísérletezni, de mindig megbízható bakteriológiai vizsgálatokkal egybe-

kötve. Ha javulás ilyenkor sincs, vagy ha van is, de a bakteriológiai lelet továbbra is pozitív marad, akkor a beteg negyedeket feltétlenül és minél hamarabb szárazra kell állítani. Ezt kell megtenni akkor is, ha a gazdaság költségkímélés, vagy lehetőség hiányában a kezelt tőgygyegek bakteriológiai vizsgálatát nem végezheti el, már csak a fertőzés terjedésének megakadályozása végett is.

Klimmer, Haupt, Seelemann és mások megfigyelései, valamint ama saját tapasztalatom alapján, hogy a szárazonálló tehének tőgyében is elősködhetik a *Str. agalactiae*, igen ajánlatosnak tartom a szárazonállás ideje alatt kétszer kipólitni vagy entozon-, vagy a kevésbé izgató trypaflavin-oldattal az állat összes tőgygyekeit, tekintet nélkül arra, hogy mindegyik fertőző volt-e vagy sem. Eddigi megfigyelésem szerinti egyébiránt, minél hosszabb a szárazonállás ideje, annál több a remény arra, hogy az előzőleg beteg tőgygyegek mentesül a kórokozótól. Mindenesetre az egyszer már megbetegedett tőgygyegek a leelés után nagyon gondosan meg kell figyelni és ha fellépne újra az ellés után hamarosan a baj, azonnal ismét szárazra kell állítani azokat. Ilyen esetek azonban nem gyakorlók. Olyankor azonban feltétlenül lehet az ellés után való visszaesésre számítani, a szárazonállás ideje alatt történt tőgygyógyítás ellenére is, ha a tőgygyegek a betegség folyamánaképpen kissé megkeményedtek.

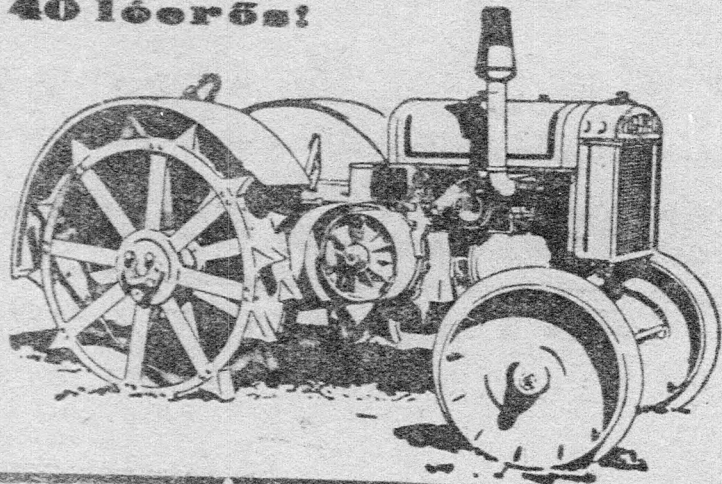
A betegség kezelését természetesen állatorvosra kell bízni, mert noha a szóbanforgó beavatkozás nem igényel különösebb jártasságot, mégis annak elhárításához, hogy mikor kell ismételt tőgyinfúziót igénybe venni, a szárazonálló tehének kezelését milyen időközökben kell fogantatósítani, a szakértő tapasztalatai nem nélkülözhetők.

A fertőző hurutos tőgygyulladás tehát ma már nem gyógyíthatatlan betegség, csak idejében, késedelem nélkül, az első tünetek megjelenésekor azonnal kell beavatkozni. Az azonban bizonyos, hogy látszólag éppen a legalkalmasabb időpontot sokszor nehéz eltalálni. De ez csak látszólag van így, mert a kezelésre legalkalmasabb időpont a betegség legkezdtebb stádiuma. Ez pedig mégis csak megállapítható, ha lelkiismeretes előfejtők alkalmaz a gazdaság és ha a fejőket is kioktatja, hogy az egyes tőgygyegek közül kifejlődő tej mennyiségére is figyelemmel legyenek. Az első tejsugarakban foszlányok, pelyhek, vér stb. jelenléte, vagy látszólag teljesen rendes tej esetében a tej mennyiség megcsökkenése egy-két negyedben, feltétlenül a tőgy megbetegedésére utal, éppen úgy, mint a fájdalom is a fejés során. A legnagyobb baj általában az, hogy amint az elvetéléseket eleinte a gazdaságok hajlandók minden más okra visszavezetni, csak nem a *Brucellákra*, éppennyú a tej elváltozott voltát, a tej mennyiség csökkenését is csaknem mindig mechanikailag, vagy meghűlés, vagy takarmányozási okokban keresik s csak akkor fordulnak szakértőkhöz, amidőn a betegség nem akar javulni, vagy rövid időn belül több állat megbetegszik. Amint minden elvetélést már eleve fertőző eredetűnek kell az ok megállapításáig kezelni, éppen úgy a tőgybajok okaként is fertőzést kell feltételezni, mert ha még megállapítást nyer is az ellenkezője, sohasem éri a gazdaságot annyi károsodás az esetleg elrendelt óvintézkedés okozta munka és költségföbblet révén, mint ha könnyelműen nem fertőző eredetűnek minősíti a tőgybetegséget és a beteg meggyógyítása, a baj terjedésének megakadályozása érdekében semmit sem tesz.

Az előfejtők munkája roppant értékes a betegség elleni küzdelemben. Működésüket támogathatjuk, illetve ellenőrizhetjük a tőgygyulladás fellelérésére szolgáló gyors istállópróba alkalmazásával. Nem szabad szem elől téveszteni azonban azt, hogy e próbák negatív eredménye még nem bizonyító és emiatt az összes fertőzött, a lappangási időben lévő

CSEPEL-TRAKTOR

40 lóerős!

Rendkívül csekély üzemeltetés!

Hosszú élettartam!

Legkiválóbb kipróbált nemes anyagokból!

Legminimálisabb alkatrészszükséglet és alacsony beszerzési árak!

Nagy teljesítőképesség minden talajon. Több éves referenciákkal szolgálunk.

Gyártja: WEISS MANFRED Acél, Fémművei R.T., Csepel

Eladási központ:

„AGRARGLOBUS” Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.T.

Budapest, V. ker., Szent István-körút 12 szám — Telefon: 126-681 — Sürgőnyctm: Agrobudapest

40 lóerős!

8650

K
n
E
az
B
8036

vagy ha van is, de pozitív marad, és minél hamarabb megtenni akkor, vagy lehetőség biológiai vizsgálatát a fertőzés terjedésének

mások megfigyelésével a fertőzés terjedését megakadályozni. A fertőzés terjedését megakadályozni a fertőzés terjedését megakadályozni. A fertőzés terjedését megakadályozni.

és csak idejében, a fertőzés terjedését megakadályozni. A fertőzés terjedését megakadályozni. A fertőzés terjedését megakadályozni.

értékes a betegség, a fertőzés terjedését megakadályozni. A fertőzés terjedését megakadályozni. A fertőzés terjedését megakadályozni.

állatok biztos kiválogatása végett a tőgygye- denkénti bakteriológiai vizsgálatot ezek a próbák nem pótolják. Mindazonáltal a fertőzött állományban a gyors próbákkal nyert pozitív eredmények a fertő- zöttség, a betegség fennforgását biztosan igazolják. Ezért költségkímélés végett érdemes a szóbanforgó módszerekkel az állományt tőgygyedenként át- vizsgálni és csak azoknak az állatoknak a tejét kell megvizsgálni bakteriológiailag, amelyek teje a próbákkal nem mutatott elváltozást. Ha ilyen mó- don jár el a gazdaság és gondoskodik arról is, hogy állományába csak a klinikai és bakteriológiai vizs- gálat negatív eredménye esetén kerüljenek be új állatok, továbbá, ha minden beteg állatot kezeltek, sőt ezeknek minden tőgygyedét a szárazonállás ideje alatt kétszer az ajánlott szerek valamelyikével (entozon, trypaflavin) kiöblítették, a fertőzés elkerül- hető, illetve a betegség kiírható lesz, főképpen akkor, ha a gazdaság vezetősége megfontolja azt is, hogy ez a betegség hasonlóan igen sok baktériumos eredetű bántalomhoz, diszpozíciós betegség és így veszélyessége a heyes tartással nagymértékben csökkenthető.

TAKARMÁNYOZÁS ÉS ÁLLATELETTAN.

Rovatvezető: Weiser István dr.

Takarmányozási gondok.

Írta: Guruby Dezső.

Az 1942. évi rossz takarmánytermés után, ha jól-rosszul is, de megúsztuk az átteleltetést, ami annakidején írt cikkemnek megfelelően, nekem jól sikerült. Akkor azt gondoltuk, hogy leesszük a gondját a takarmányozásnak, bizva abban, hogy az 1943-as esztendő jobb lesz. Sajnos, mint annyi gazdareményesség, ez is egészen másként alakult, mint ahogy vártuk, mert sokkal rosszabbul állunk a takarmányozással, mint 1942-ben. A „Köztelek” legutóbbi számában közzétett ama felhívásnak, hogy mi gyakorlati gazdák is adjuk közre elgon- dolásunkat, miként szervezzük meg állatállomá- nyunk átmentését, eleget teendők, talán nem végzek felesleges munkát, ha elgondolásomat közreadom. Állatállományunk 25 tehén, 1 bika, 16 jármos- ókór, 26 ló, 10 csikó, 200 birka, 40 anyakocca. Ezeknek eltartásáról kell gondoskodni.

Rétünk van ugyan 180 kat. hold, de az idei szárazság folytán alig termelt 100 q széna, az is másodrangú, mert csak a lapos részek adtak vala- mit, annak meg fele csadé- sás. Van a gazdaságnak még 100 q lucernaszénája, amit össze tudunk kaparni, de a szárazság következtében a táblát most a választott csikók legelik.

Legelőnkből 250 holdat le kellett adni a közsé- geknek, ami megmaradt a sártrétn, az úgy kiegészít, hogy semmisen maradt rajta. Tarlóba vetettünk 70 kat. hold kölest, ebből sem lett semmi, mert ami kikelt, az kényszeredetten, 25 cm magasán kihányta bugáját, nem lehet lekaszálni. Tehát szálaltakarmány dolgában a legrosszabbul állunk. Marad az 5808 kereszt szalmatermés és 200 q borsószalma.

Van 75 kat. hold kukoricaszárunk, amit igyek- sünk október elején betakarítani, hogy a szár minősége és értéke jó legyen.

Végül van 100 kat. hold cukorrépánk, ami az idei viszonyokhoz mérten elég jó. A szárazságot sokáig színyeltte, leszárgult, de az utóbbi esők igen jól felfrissítették, jól kilévelezték, miután a cerco- spora nem lépett fel túlságosan, a gyökér is jól

fejlődött. A levézet mindenestre jó lett, jó takar- mányt ad. A leveles koronát a legnagyobb gondal fogjuk elraktározni. Sajnos, silónk nincsen, de van egy gödrünk, amit rendbehozva felhasználhatunk. A korona közé szecskázott kukoricaszárat teszék és a kukoricaszára még nedves répaszeletet, hogy jobban tömítsen, tehát a levegőt minél jobban kiszorítsa, hogy vajsav ne képződhessen.

Maga a gödör 15 m hosszú, 3 m széles, 3 m magas, tehát 135 m³ takarmány megy bele, vagyis körülbelül 600 q takarmány lesz benne. Az idei forró nyárnak egy előnye volt, az, hogy a szalmák túlszárazok lévén, a gép igen sok jó töreket csinált, amit — lévén az drága kincs — nagy gondal raktározunk el.

Mindent összegezve, a számadás a következő:

12 vagon száraz szelet á 100 q	1200 q
107 számosállatot számítva, napi 4 kg száraz szelet 210 napra	900 ..
Marad száraz szelet	300 q
Vermelt takarmány	600 ..
A gazdaságnak jár még 50 vagon nyers szelet, ebből 10 vagon a verembe megy, marad	4000 ..
Összesen	4900 q

Megokoltak látszott tehát állatot tartásra fel- venni, amit meg is tettünk, ugyanis jön — részben itt is van — 40 darab 2 éves üsző. Ezeknek szük- séglete: 40 darab á 25 kg takarmány, ez naponta 1000 kg, 210 napra 210.000 kg.

Leszámítva a mindenkori romlást, a széleken, stb., marad felesleg 200.000 kg takarmány. Ebből még mintegy 10 vagont másnak is tudunk adni. A fentiekhez hozzájön még a gondosan felhaszná- landó szalma, törek és polyva.

Azzal, hogy a feleslegre állatot vettünk fel, nemcsak a gazdaság hasznát néztük, hanem más, szorultabb helyzetben lévő gazdatársainkon is segí- teni akarunk, hogy értékes állományukat átment- sük, bizva ismételtén abban: örökké nem lesz ilyen înséges esztendő, megkönyörül rajtunk, sze- gény, igyekvő, dolgozó magyar gazdákon a Minden- ható, egy jobb, bő esztendővel. Úgy legyen!

Későbbben beszámolok az etetés módjáról is, amikor azt már megkezdjük.

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutschelbacher Emil dr.

I. Adók és illetékek.

A mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvény adó- és illetékkedvezményei iránt előterjesztett kérel- mek ügykezelése.

Lapunk e rovatában több ízben tárgyaltuk már a mező- gazdaság fejlesztéséről szóló 1942. évi XVI. t.-c. ren- delkezéseit, amelynek III. fejezete tartalmazza azokat a kedvezményeket, amelyekkel az államhatalom a magá- nosoknak e törvény előkitűzéseit szolgáló törekvéseit tá- mogatni kívánja. Legjelentősebbek e kedvezmények kö- zül azok az adó- és illetékkedvezmények, amelyekről a törvény 11. és 12. §-ai intézkednek. A törvény e két sza- kaszának végrehajtásáról a 250/1943. P. M. számú rende- let intézkedett. E rovatunkban ezeket a rendelkezéseket szintén már ismertettük. Az alább ismertetett rendelet az 1942. évi XVI. t.-c. alapján nyújtható adó- és illetékked- vezmények elnyerése iránt előterjesztett kérelmek ügy- kezelését tárgyalja. A rendeletet 274.000/1943. VI. szám alatt a földművelésügyi miniszter adta ki a pénzügymin- iszterrel egyetértőleg és az a Budapesti Közlöny októ- ber 10-i 228. számában jelent meg. E fontos rendelkezés a gazdaadózókat érdeklő rendelkezéseit a következőkben ismertetjük.

Az 1. § összefoglalja a törvény alapján nyújtható adó- és illetékkedvezményeket. A mezőgazdaság fejlesztéséről szóló 1942. XVI. t.-c. (a továbbiakban: T.) 11. és

12. §-a alapján adómentességek, adókedvezmények, ille- tékmentességek és illetékkedvezmények (a továbbiakban: kedvezmények) nyújthatók.

- a) a földadó,
- b) a jövedelemadó,
- c) az általános kereseti adó,
- d) a társulati adó,
- e) az állami és községi (városi) ingatlan vagyontá- ruházási illeték,
- f) a haszonbérleti és bérleti szerződés illetéke tekin- tetében.

A földadó terén az igénytadó munkát (létesítmény) természetének megfelelően 6—15 évi ideiglenes földadó- mentesség, az általános kereseti adó és jövedelemadó te- rén gazdasági munkás- és eszelőházak építése esetében 10 évi levonási kedvezmény (adómérték), az általános kereseti adó és társulati adó terén megfelelő beruházás eszközzése esetében 5 évi adómentes leírási kedvezmény, illetőleg 10 évi adómentes tartalékolási kedvezmény, vé- gül mezőgazdasági üzem (vállalat) céljait szolgáló inga- tlan megszerzésével kapcsolatos vagyontáruházi illeték, illetőleg haszonbérleti- és bérleti szerződés ille- téke terén teljes vagy részleges illetékmentesség on- godelvezhető.

A kedvezmények engedélyezésére irányuló kérvények tárgyalása, a határozathozatal, a jogorvoslatok, a ked- vezmények előzetes biztosítása, jogutóllása és megvo- nása tekintetében a jelen utasításban foglaltakat kell alkalmazni.

A II. fejezet a földadókedvezményeket tárgyalja. A kérvények benyújtása és tárgyalása tekintetében a ren- delet 3. §-a kimondja, hogy a földadókedvezmények el- nyerésére irányuló kérvényt (kérelmet) annál a községi előljárásságnál (városi adóhivatalnál) kell előterjeszteni, amely község (város) határában az ingatlan fekszik. A községi előljárásság (városi adóhivatal) a kérvényt be- nyújtása, illetőleg beérkezése napján igtatja.

A kérvényt legkésőbb annak az ének az utolsó nap- jáig kell benyújtani, amelyben az adókedvezményre igénytadó munkálatok a R. II. § (1) bekezdésében foglat- tak szerint befejeződtek.

A kérvénynek tartalmaznia kell:

- 1. a tényleges birtokos (tulajdonos, vagy haszonél- vező) nevét,
- 2. a községet (várost), amelynek határában az ideg- lenes adómentességben részesíteni kért földrészlet feks- zik,
- 3. az ideiglenes adómentességben részesíteni kért föld- részletnek, a kataszteri birtokiv szerinti helyrajzi számát és területét, illetőleg ha a kérdéses földrészlet területé- nek csak egy részére kérik az ideiglenes adómentesse- get, ennek a területnek a nagyságát kataszteri holdak- ban és négyzetekben (hektárakban és négyzetméterek- ben) kifejezve,
- 4. a kérelmezett ideiglenes adómentesség jogcímét és a jogcím alapján szolgáló munkálatok befejezésének időpontját,
- 5. a folyamodó nyilatkozatát arra nézve, hogy az ál- lam, törvényhatóság, község vagy más köztestület részé- ről az elvégzett munkával (létesítménnyel) kapcsolato- san támogatásban, segélyben, hozzájárulásban nem részesült, illetőleg, ha részesült, mennyi annak pénzben kifejezett ellenértéke.

A kérvényhez csatolni kell:

- 1. az ideiglenes adómentességben részesíteni kért föld- részleteket tartalmazó kataszteri birtokiv másolatát, vagy kivonatát,
- 2. a községi előljárásság (városi adóhivatal) igazoló- sát, hogy a folyamodó az ideiglenes adómentességre igénytadó munkálatokat elvégezte,
- 3. az engedélyhez, vagy bejelentéshez kötött munká- latoknál az engedélyokiratot, vagy a bejelentés megtör- ténését igazoló iratot,
- 4. végzett munkálatokra fordított költségekről veze- tett számadást, a kiadások megtörténését igazoló iratot,
- 5. azokat az okmányokat (vázlatazokat), amelyek a munkálatok természetére felvilágosítást nyújtanak,
- 6. a községi előljárásság (polgármester) igazolását arra nézve, hogy a folyamodóval szemben a R. 24. §-ában felsorolt kizáró okok egyike sem áll fenn,
- 7. ha a R. 1—4. és 6. §-ában említett munkálatokat túlnyomórésztben a birtokos (1. 4. §) saját maga és esa- ládtagjai munkaerejével végezték, a községi előljárásság (városi adóhivatal) ezt a körülményt igazoló bizonyítvá- nyát.

R
40 lóerős!
Árnyékos árak!
szolgálok.
T., Csepel
8650
Elmi R.-T.
Agrobudapest

Közismert ma máraz, hogy **BIODIT** etetése állatainknak!

Ezért emelkedik a forgalom évről-évre és ezért haladta meg ebben az évben már a szeptemberig eladott mennyiség az eddigi éveket.

Beszerezhető: Kérjen még ma részletes ismertetőt!

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Alkotmány-utca 29 és vidéki kirendeltségeivel, továbbá bizományosainál.

Év	Eladás
1939	Alacsony
1940	Közepesen
1941	Közepesen
1942	Közepesen
1943	Magas

DX. 30-4g

A községi előjáróság (városi adóhivatal) a beérkezett kérvényt — esetleges igazolásokkal kiegészítve — 8 nap alatt az illetékes pénzügyigazgatóságához terjeszti fel.

A 4. § szerint a földadó kedvezmény iránt előterjesztett kérelmek elbírálása során tényleges birtokosnak a tulajdonost, illetőleg a hasznélvezőt kell tekinteni.

A R. 9. §-ában tárgyalt esetben a kedvezmény engedélyezésére irányuló kérvényt a hasznélvező is előterjesztheti, de az ideiglenes földadómentességet mindenkor a tényleges birtokos, tehát a földadó alanya javára kell megállapítani.

Abban a kérdésben, hogy a hasznélvező birtokos az ideiglenes adómentességben jelentkező vagyoni előnyt a R. 9. § (1) és (2) bekezdése értelmében a hasznélvezőnek átengedte-e, sem a földművelésügyi, sem a pénzügyi hatóság nem illetékes határozni. Az ebben a kérdésben felmerülő jogvita eldöntése a magánjog rendes útjára tartozik (R. 9. § (3)).

Mindazokban az esetekben, amelyekben az ideiglenes adómentesség engedélyezése megfelelő munka, megfelelő befektetés, vagy rendkívüli költség teljesítésétől függ, csakis olyan munka, befektetés, vagy költség vehető számításba, amelyet az ideiglenes adómentességben részesíthető személy a maga megterhelésével teljesít. A befektetések vagy költségek elbírálásánál tehát nem vehetők figyelembe az állam, törvényhatóság, község, vagy más köztestület részéről nyújtott támogatások, segélyek, hozzájárulások, stb. (R. 7. §).

A rendelet 8. §-a a földadó kedvezményekkel kapcsolatos helyszíni vizsgálatok megtartásának időpontját és módját szabályozza.

A folyamodónak jogában áll a helyszíni vizsgálaton saját költségére ellenőrző szakértőt alkalmazni, aki észrevételeit az eljárás során előszóval, vagy írásban előterjesztheti.

Községi (városi) bizottsági tagok kiküldetése iránt — szükség esetében — a községi előjáróság (polgármester) intézkedik (F. H. Ö. 18. § (1) bekezdéséhez fűzött utasítás (17) bekezdése).

A helyszíni vizsgálatról jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyet az eljáró hatósági közegek, valamint a jelenlévő folyamodó (és szakértője) aláírnak. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a vizsgálat helyét, időpontját, a kérvényező nevét, lakóhelyét, a kérvény tárgyát, a kért kedvezmény nemének megjelölését, az eljáró hatósági közegek nevét és állását s végül az eljárás rövid ismertetését.

5. Eltérő szakvélemény esetében ezt a körülményt az eltérés kellő megokolásával a jegyzőkönyvben is meg kell említeni.

A jegyzőkönyvben folyamodónak (és szakértőjének) véleményét, illetőleg kifogásait, vagy észrevételeit is be kell venni.

A határozathozatal tekintetében a 9. § intézkedik. A pénzügyigazgatóság a helyszíni vizsgálat befejezése után az eljáró földadónyilvántartó biztos, vagy kataszteri helyszínelési becselőbiztos által beterjesztett iratokat felülvizsgálja, s ha az engedélyezhető földadómentesség az évi 500 P földadót nem haladja meg és a szakvélemények egyezők (L. 11. §), az ideiglenes földadómentesség kezdő évének, tartamának és évi összegének közlése mellett a beérkezéstől számított 30 nap alatt az összes iratokat határozathozatal végett az illetékes vármegyei gazdasági felügyelőségnek megküldi.

A földadó fenti 500 pengős összegének megállapításánál az esetleges járulékos és a földadó alapján kivett egyéb közadók figyelmen kívül maradnak.

A vármegyei gazdasági felügyelőség a hozzá megküldött iratok alapján — a beérkezéstől számított 30 nap alatt — az ideiglenes földadómentesség kérdésében a pénzügyigazgatósággal egyetértve határoz. Erről a folyamodót az ideiglenes földadómentesség kezdő és végző évének, tartamának, évenkénti és a mentesség egész időszakára megállapított földadó összegének közlésével, illetve a határidő eltelte után elkészve beadott fellebbezések visszautasítása tekintetében a K. H. Ö. 114. §-ában foglalt rendelkezéseket kell értelemszerűen alkalmazni.

A vármegyei gazdasági felügyelőség határozatának jogerőre emelkedése után, de legkésőbb 30 napon belül, a pénzügyigazgatóságot és a községi előjáróságot, az előbbi az adómentesség érvényesítése végett, az összes irat visszaküldése mellett, végül a jelen utasítás 7. §-a szerint érdeklét földművelésügyi szakigazgatási szervet másolatban értesíti [R. 13. § (9)–(10)].

A rendelet 10. §-a a jogorvoslat lehetőségét tárgyalja. A folyamodónak a fellebbezés előterjesztése alkalmával jogában áll a helyszíni vizsgálat megismétlését kérnie abban az esetben, ha:

a) annak megtartásáról a határidőt megelőzően 8 nappal előbb szabályszerű értesítést nem kapott;

b) a vármegyei gazdasági felügyelőség határozata nyilvánvaló és igazolt ténybeli tévedésen alapul;

c) a vizsgálat eredményére döntő kihatású igazolásait (okmányait, számadásait) töle nem függő és általa el nem hárítható akadály miatt az alapeljárásban előterjeszteni módjában nem állott.

A megismételt helyszíni vizsgálat költségei a folyamodót terhelik abban az esetben, ha az eljárás során állításai valótlanok bizonyultak, illetőleg, ha a folyamodó által a jogorvoslat során kért helyesbítésnek legalább 50%-a erejéig az ideiglenes földadómentesség nem engedélyezhető. Minden egyéb esetben a helyszíni vizsgálat költségei az államkincstárt terhelik.

A megismételt helyszíni vizsgálat költségeit, ellátmánya terhére, a vármegyei gazdasági felügyelőség előlegezi, s amennyiben a földművelésügyi miniszter a jelen § (5) bekezdése alapján annak megtérítésére a folyamodót kötelezi, a vármegyei gazdasági felügyelőség a folyamodót a költségek 15 nap alatt való befizetésére a fellebbezésre hozott határozat kézbesítésével egyidejűleg felhívja (2. számú minta). Ha a folyamodó a költségeket a fenti határidő alatt nem fizeti meg, a vármegyei gazdasági felügyelőség hátraleki kimutatás (3. számú minta) csatolásával a folyamodó lakóhelyére illetékes községi előjáróságot (városi adóhivatalt) a költségek közzadók módjára való behajtása végett haladéktalanul felhívja.

A vármegyei gazdasági felügyelőség a fellebbezést, annak beérkezését követő 30 nap alatt, a jogorvoslat minden pontjára kiterjedő véleményes jelentéssel a földművelésügyi miniszterhez felterjeszti, aki — indokolt esetben — a helyszíni vizsgálat megismétlése iránt intézkedik, illetőleg az ideiglenes földadómentesség kérdésében a pénzügyminiszterrel egyetértőleg végérvényesen határoz.

A földművelésügyi miniszter határozatáról a pénzügyminiszter, a vármegyei gazdasági felügyelőség, a községi előjáróságot, a folyamodót és a pénzügyigazgatóságot — ez utóbbit az adómentesség érvényesítése végett az összes irat kiadása mellett — értesíti, s határozatában egyttal a megismételt helyszíni vizsgálat költségeinek esetleges megtérítése iránt is intézkedik.

A földművelésügyi miniszter határozatának vétiv ellenében történő kézbesítéséről a jelen utasítás 9. § (4) bekezdésében szabályozott módon a vármegyei gazdasági felügyelőség gondoskodik [R. 13. § (11)].

A rendelet 14. §-a kimondja, hogy ideiglenes földadómentesség csak azokban az esetekben engedélyezhető, amelyekben az adómentesség (kedvezmény) alapján szolgáló munkálatokat a R. hatálybalépése után kezdik meg, vagy amelyekben a R. hatálybalépésekor a munkálatok még folyamatban vannak, de azokat be nem végezték. A rendelet hatálybalépése előtt már befejezett munkálatok alapján ideiglenes földadómentesség nem engedélyezhető, hanem az ilyen munkálatok tekintetében igényelhető kedvezményeket a pénzügyi hatóságok a R. hatálybalépése előtt érvényben volt szabályok szerint bírálják el (R. 14. §).

A pénzügyigazgatóság a hozzá beérkező olyan kérvényt, amelynek alapján a jelen szakasz (1) bekezdése szerint földadómentesség nem engedélyezhető, érdemi tárgyalás mellőzésével — elutasító véleménnyel — a vármegyei gazdasági felügyelőségnek megküldi, amely azt a beérkezéstől számított 30 nap alatt — vétiv mellett kézbesített végzéssel — visszautasítja (6. számú minta).

A visszautasító végzés ellen a kézbesítést követő 15 nap alatt a földművelésügyi miniszterhez címzett és a vármegyei gazdasági felügyelőségnek benyújtott folyamodásnak van helye.

A földművelésügyi miniszter a felfolyamodás ügyében hozott határozatáról a vármegyei gazdasági felügyelőséget, a pénzügyigazgatóságot és a folyamodót értesíti.

A III. fejezet a jövedelem- és általános kereseti adóra vonatkozó kedvezményekről szól és a 16. § a következőképpen intézkedik: A R. 16. §-a alapján gazdasági munkás- és eselédházak szociális és közegészségügyi követelményeknek megfelelő módon építésével, vagy átépítésével kapcsolatosan az e célra fordított, igazolt beruházási költségeknek a jövedelemadó, vagy általános kereseti adó kiszámításánál alapul vett tiszta jövedelemből 10 éven át egyenlő évi részletben való levonásra irányuló, a földművelésügyi miniszterhez címzett kérvényt az ingatlan birtokosa az épület fekvési helye szerint illetékes m. kir. adóhivatalnál köteles előterjeszteni, amely az említett rendelkezések alapján — egyebekben az ideiglenes házádómentességre vonatkozó szabályok szerint — jár el [R. 16. § (1) és (9)].

A kedvezményre igénytadó építkezés, vagy az átépítés megkezdését az építési, vagy átépítési tervek és hatósági engedély felmutatásával, előzetesen 8 nappal az épület fekvési helye szerint illetékes m. kir. adóhivatalnál be kell jelenteni, amely a bejelentés ügyében a R. 16. § (8) bekezdésében foglaltak alapján jár el.

A kedvezmény engedélyezésére irányuló kérvényt az építés, vagy átépítés befejezését követő 30 nap alatt a m. kir. adóhivatalnál kell előterjeszteni [R. 16. § (9)].

A 17. § szerint az előbbi § (3) bekezdésében említett kérvénynek tartalmaznia kell:

1. a tényleges birtokos (tulajdonos, vagy hasznélvező) nevét,

2. a községet (várost), amelynek határában (területén) az építkezés történik,

3. a kedvezményben részesíteni kért épületek részletes leírását,

4. a kérelmezett adómentesség jogcímet és a jogcím alapján szolgáló építkezés befejezésének időpontját,

5. nyilatkozatot arra nézve, hogy az állam, törvényhatóság, község, vagy más köztestület részéről az elvégzett munkával (létesítménnyel) kapcsolatosan támogatásban, segélyben, hozzájárulásban nem részesült, illetőleg, ha részesült, mennyi annak pénzben kifejezett ellenértéke.

A kérvényhez csatolni kell:

1. az építkezés tervrajzát,

2. az építkezésre vonatkozó hatósági engedélyt,

3. a községi előjáróság (városi adóhivatal) igazolását, hogy a folyamodó az igénytadó építkezést befejezte,

4. a végzett munkálatokra fordított költségekről vezetett számadást, s kiadások megtörténtét igazoló, továbbá

5. azokat az okmányokat, amelyek a munkálatok természetére felvilágosítást nyújtanak.

6. a községi előjáróság (városi adóhivatal) igazolását arra nézve, hogy a folyamodóval szemben a R. 24. §-ában felsorolt kizáró okok egyike sem áll fenn.

A 18. § kimondja, hogy a m. kir. adóhivatalnak az építkezés vagy átépítés ügyében a R. 16. § (8) bekezdése alapján a gazdaság, vagy gazdasági üzem birtokosa részére kiadott észrevételei ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelem elbírálásánál a pénzügyigazgatóság, a vármegyei gazdasági felügyelőség és az államigazgatási hivatal meghallgatása után végérvényesen határoz.

Azokban az esetekben, amikor a kedvezményre igényt jogosult folyamodó az általános kereseti adónak és a jövedelemadónak is-alanya, az adó kiszámításánál alapul vett tiszta jövedelemből az igazolt beruházási költségek vagy az általános kereseti adó, vagy a jövedelemadó alapszámított levonható le.

Levonási kedvezményt csak újonnan épített, vagy meglévő épületről munkás- és eselédházzá újonnan átépített házak beruházási költségei tekintetében lehet engedélyezni. Az olyan költségeket tehát, amelyeket az épület rendes használatával járó rongálások kiváltására (tatarozására), vagy az épület avulásának megakadályozására fordítottak a gazdaság okserű vitelével kapcsolatban felmerült üzemi költségek között kell elszámolni, illetőleg a mezőgazdaság jövedelmének felbecsülésénél kell megfelelően figyelembe venni [R. 16. § (5)].

A R. 16. § (6) bekezdésében foglaltak szerint abban az esetben, ha a gazdaság vagy gazdasági üzem birtokosa az építés vagy átalakítás (átépítés) költségeinek egy részét a mérleg szerinti eredménye mezzálagításánál (önhatalmúlag) már számításba vette, a jövedelemadó, vagy az általános kereseti adó kiszámításánál alapul vett tiszta jövedelemből e címen újabb levonásnak helye nincsen. Ha pedig az igazolt beruházási költségeknek a R. 16. § (1) bekezdése értelmében való levonására az engedélyt egyáltalában nem, vagy nem a kérelemnek megfelelő összegben nyeri el a m. kir. adóhivatal a mérleg szerinti eredményt az adókiutási eljárás során hivatalból megfelelően helyesbíti [R. 16. § (6)].

A 19. § szerint a levonást az építkezés, vagy átépítés befejezésének évét követő évtől kezdve kell megkezdenni s azt tíz évről követő egyenlő évi részletekben kell a jövedelemadó, illetőleg általános kereseti adó kiszámításánál alapul vett tiszta jövedelemből levonni.

A levonásnak előbbi, vagy utóbbi időpontban való megkezdésére, illetőleg tíz évnél rövidebb idő alatt való levonására — abból az okból, hogy az ilyen eljárás a gazdasági üzem eredménye szerint az üzem birtokosára előnyösebb — engedély nem adható.

A levonási kedvezményt a gazdaság, vagy a gazdasági üzem birtokosa önhatalmúlag nem gyakorolhatja, hanem az igény megállapítása céljából a R. 16. § (8)–(9) bekezdésében szabályozott hatósági eljárást kell kérnie.

A IV. fejezet a társulati adó és általános kereseti adó kedvezményeket tárgyalja. Ennek keretében a 22. § kimondja, hogy a R. 17., 18. és 19. §-a alapján a társulati adókiszámításánál alapul vett nyereségből, illetőleg az általános kereseti adó kiszámításánál alapul

J. R. GEIGY A. G. BASEL
(Svájc)

GeMrol
Légyirtószert

emberre és háziállatra ártalmatlan, arzénmentes, szintetikus úton előállított szerves vegyület, a rovarokra gyomor- és bőrméregként hat.
Különleges csomagolás.

Istállólegyek, házilegyek és szuronyoslegyek kipusztítására.

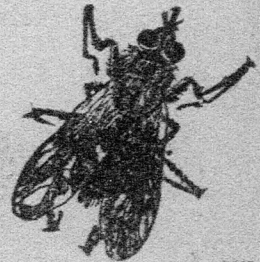
A Gesarol M. 1%-os oldatával az istálló falait, mennyezetét és faalkatrészeit (gyümölcsfapermetezővel) alaposan bepermetezzük.

A permetezés hatása 5-6 hétig tart!

Légymentes istállókban kevesebb a betegség!
Több tejhozam és nagyobb hizási eredmények!

Lerakat: FISCHER S. ES FIA, Budapest, IV.,
Ferenc József rakpart 25. Telefon: 184-843, 981-593

gy az átépít... 8 nappal az... adóhivatal... ügyében a R. 16. § (9).
kérvényt az... nap alatt a... 16. § (9).
ében említett...
gy használ...
ában (terüle...
ületek részle...
és a jogelm...
döntését, a...
am, törvény...
éről az elvég...
osan támoga...
zesült, illető...
fejezett ellen...
gedélyi, (v...
atal) igazolá...
észt befejezte...
tségekről ve...
t igazoló, to...
munkálatok ter...
tal) igazolását...
ben a R. 24. §-
ll fenn.
hivatalnak az...
(8) bekezdése...
birtokosa ré...
tt felülvizsgá...
atóság, a vár...
építészeti hi...
tároz.
kedvezményre...
eti adónak és...
mításánál ala...
ruházási költ...
a jövedelem...
épített, vagy...
á újonnan át...
tétében lehet...
amelyeket az...
ások kijavítá...
ának megakka...
erő vitelével...
közt kell el...
költségek felb...
enni [R. 16. §...
erint abban az...
zem birtokosa...
einek egyfi...
szállásánál...
jövetelemadó...
sánál alapul...
vonásának helye...
si költségek...
aló levonására...
a kérelem...
r. adóhivatal...
ési eljárás so...
16. § (6).
vagy átépítés...
ll mekezdési...
zetében kell a...
adó kiszámi...
vonn.
pontonban való...
idő alatt való...
lyen eljárás a...
em birtokosára...
vagy a gazda...
gyakorolhatja...
a R. 16. §...
ei eljárást kell...
alános kereseti...
teretében a 22...
alapján a tár...
ereségből, ille...
tásánál alapul...
és faalkat-

vett tiszta jövedelemből a beruházott összegek, illetőleg azok egy részének öt éven belül való adómentes leírására, illetőleg tíz éven át történő adómentes tartózkodására irányuló, a földművelésügyi miniszterhez címzett kérvényt a vármegyei gazdasági felügyelőség útján kell előterjeszteni [R. 17. § (5)].
Az adómentes leírásra irányuló kérvényt legkésőbb annak az évnél utolsó napján kell előterjeszteni, amelyben a kedvezményre igényt nyújtó munkálatok befejezést nyertek, illetőleg a beszerzések megtörténtek.
Az üzem (vállalat) a leírást önhatalmúlag nem gyakorolhatja.
A kedvezményt a társulati adó alá eső vállalatok és az általános kereseti adó alá eső üzemek (vállalatok) közül pedig csak azok kérhetik, amelyek jövedelmüket az adóztatás céljára alkalmas mérleggel és veszteség-nyereségszámlával igazolják.
A 23. § szerint a kérvénynek tartalmaznia kell mindazokat az adatokat, amelyek a kedvezmény engedélyezésére alapul szolgálhatnak, és pedig:
1. az üzem (vállalat) nevét (cégét);
2. az üzem (vállalat) telephelyét;
3. a községet (várost), amelyben az üzem (vállalat) a kedvezményre igénytadó tevékenységet folytatja;
4. a kedvezmény jogcímét;
5. részletes felsorolását a gépi és egyéb berendezéseknek és azok igazolt értékét, illetőleg (tartalékolás esetében) a tervezett beruházás műszaki leírását és költségelőirányzatát;
6. a célt, amelyre a berendezéseket használni kívánja, illetőleg, amelyre a leírás, vagy tartalékolás irányul;
7. nyilatkozatot arra nézve, hogy az állam, törvényhatóság, község, vagy más köztestület részéről az elvégzett munkával (létesítménnyel) kapcsolatosan támogatásban, segélyben, hozzájárulásban nem részesült, illetőleg, ha részesült, mennyi annak pénzben kifejezett ellenértéke.
A kérvényhez csatolni kell:
1. R. 17. § (6) bekezdésében foglaltak szerint meghatározott üzleti év mérlegét és veszteség-nyereségszámláját, s be kell jelenteni a fenti meghatározás szerinti saját tőkét, illetőleg üzleti tőkét;
2. ha az üzem (vállalat) tisztviselő- és munkásjóléti intézmények céljaira szolgáló létesítmények kedvezményes leírását kéri — a tisztviselők névsorát és munkások létszámát —, továbbá az egyes tisztviselők és munkások összilletményét tartalmazó bejelentést;
3. az üzem (vállalat) birtokosának, illetőleg felelős vezetőinek (ügyvezetőinek) erkölcsi bizonyítványát;
4. a telephelyre illetékes községi előjáróság (polgármester) igazolását arra nézve, hogy az üzem (vállalat) birtokosával, illetőleg annak felelős vezetőjével (ügyvezetőjével) szemben a R. 24. §-ában felsorolt kizáró okok egyike sem áll fenn.
5. a R. 17. § (18) bekezdésében foglalt kedvezményre irányuló kérvény esetében még a vármegyei gazdasági felügyelőség igazolását arra a körülményre, hogy az üzem (vállalat) létesítése nagyobb befektetéssel jár, vagy az év többi részével szemben a téli hónapokban hány mezőgazdasági munkavállalót foglalkoztat, s azoknak mennyi az összilletménye;
6. a R. 18. § (1) bekezdésében foglalt kedvezményre irányuló kérvénynél a vármegyei gazdasági felügyelőség igazolását arra, hogy a beruházás előtt foglalkoztatott és a beruházás után a munkások létszámában és azok összilletményében milyen változás állott be, vagy fog előállni, s csatolni kell az illetékes iparfelügyelő szakvéleményét is arról, hogy az üzem korszerűsítése céljából újonnan beszerzett gépek és felszerelések teljesen megfelelnek egy újonnan létesített korszerű üzem gépeinek és felszerelésének (R. 17-19. §).
Fontos még ismerni a rendelet 25. §-át, amely szerint, ha az üzem (vállalat) a kedvezményt az engedélyezett idő alatt az üzleti eredmény alakulása következtében egészen, vagy részben kihasználja nem tudja, megokolt esetekben a földművelésügyi minisztertől a kedvezmény időtartamának annyi évvel való meghosszabbítását kérheti, ahány év alatt az eredetileg engedélyezett adómentes leírás mértéke (összege) elérhető.
A kérvényhez a vonatkozó üzleti év mérlegét és veszteség-nyereségszámláját is csatolni kell.
A földművelésügyi miniszter — a pénzügyminiszterrel egyetértően — kellően megokolt esetben a kedvezmény időtartamát annyi évvel hosszabbítja meg,

ahány év alatt az üzem (vállalat) az adómentes leírás eredetileg engedélyezett mértékét (összeget) előreláthatóan elérheti, s a meghosszabbítás ügyében hozott határozatát az előbbi § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kiadja.
A 27. § szerint a R. 19. § (1) bekezdése alapján történő adómentes tartalékolás esetében az üzem (vállalat) azokat a beruházásokat, amelyekre tartalék gyűjtését engedélyezték, illetőleg az új üzemág bevezetését, vagy a gépeknek és a berendezési tárgyakkal való korszerű új gépekkel és berendezési tárgyakkal való kicserélését, végül a jóléti intézmények létesítését, tisztviselő- és munkások felépítését köteles az engedélyben előírt határidőig megkezdni.
Az engedélyben előírt határidő betartását, a tartalék helyes irányú felhasználását, a munkálatok megkezdését, illetőleg befejezését a földművelésügyi miniszter a vármegyei gazdasági felügyelőség útján a határidő lejártá előtt, illetőleg annak lejártával a helyszínen ellenőrizteti.
A vármegyei gazdasági felügyelőség — szükség esetében — az adómentes tartalékolásra engedélyezett határidő lejártá előtt három hónappal az üzem (vállalat) kötelezettségének teljesítésére a R. 19 § (7) bekezdésében foglalt jogkövetkezményekre történő figyelmeztetéssel felhívja (9. számú minta).
Ha a vállalat az adómentes tartalékolás tekintetében adott engedélyben megállapított kötelezettségének eleget nem tesz, a vármegyei gazdasági felügyelőség a határidő lejártát követő 15 nap alatt (tehát január 15. napjáig) a földművelésügyi miniszterhez jelentést tesz.
A földművelésügyi miniszter erről szóló értesítése alapján a pénzügyminiszter a tartalék megadóztatása iránt az illetékes m. kir. adóhivatal útján intézkedik.
Az V. fejezet az illetékkedvezményekről szól. A 28. § kimondja, hogy az állami és községi (városi) ingatlan vagyonát ruházási illeték, illetőleg a haszonbérleti és bérleti szerződési illeték egészen, vagy részben való elengedésére irányuló, a földművelésügyi miniszterhez címzett kérvényt a vármegyei gazdasági felügyelőség útján kell előterjeszteni.
Illetékkedvezményben csak a R. 20. § (2) bekezdésének hatálya alá tartozó üzem (vállalat) részesíthető.
A kérvényt a szerződés megkötésének napjától számított 15 nap alatt, ha pedig a szerződés érvénye hatósági jóváhagyástól függ, attól a naptól számított 15 nap alatt kell benyújtani, amelyen az üzem (vállalat) a hatósági jóváhagyásról értesítést kapott.
A kérvénynek tartalmaznia kell mindazokat az adatokat, amelyek a kedvezmény engedélyezésére alapul szolgálnak és pedig:
1. az üzem (vállalat) nevét (cégét);
2. az üzem (vállalat) telephelyét;
3. a községet (várost), amelynek határában a megszerzött, illetőleg haszonbérbe (bérbe) vett ingatlan fekszik;
4. a kedvezmény jogcímét (R. 17., 18. vagy 19. §);
5. részletes felsorolását azoknak a gépeknek, szerelvényeknek, irodai és raktárpéldéknek, továbbá az üzem (vállalat) tisztviselői- és munkásjóléti intézményei, valamint tisztviselői- és munkások céljait szolgáló ingatlanoknak, amelyeket az üzem (vállalat) az ingatlanal együtt szerez meg, illetőleg haszonbérbe (bérbe) vesz;
6. nyilatkozatot arra nézve, hogy az állam, törvényhatóság, község, vagy más köztestület részéről az elvégzett munkával (létesítménnyel) kapcsolatosan támogatásban, segélyben, hozzájárulásban nem részesült, illetőleg, ha részesült, mennyi annak pénzben kifejezett ellenértéke.
A kérvényhez csatolni kell a jelen utasítás 23. § (2) bekezdés 1. és 2. pontjában foglaltakon felül:
1. az ingatlan adásvételi, haszonbérleti (bérleti) szerződését;
2. ha a szerződés jóváhagyást igényel, a jóváhagyó hatósági határozatot;
3. a vármegyei gazdasági felügyelőség igazolását arról, hogy a vásárolt, illetőleg haszonbérbe (bérbe) vett ingatlan kizárólag T. általa megvalósítani kívánt célt szolgálja, illetőleg, hogy e célt milyen hányadban szolgálja;
4. az üzem (vállalat) birtokosának, illetőleg felelős vezetőinek (ügyvezetőinek) erkölcsi bizonyítványát;
5. a telephely szerint illetékes községi előjáróság (polgármester) igazolását arról, hogy az üzem (vállalat) birtokosával, illetőleg felelős vezetőjével (ügyveze-

tőivel) szemben a R. 24. §-ában felsorolt kizáró okok egyike sem áll fenn.
A 30. § kimondja, hogy a pénzügyigazgatóság (Budapestben az illetékkiszabási hivatal) az illetékkiszabás céljából bemutatott szerződés után kiszabott illeték behajtását a folyamodónak a m. kir. adóhivatalnál (Budapestben az illetékkiszabási hivatalnál) előterjesztett kérelmére felfüggeszti, akkor, ha az üzem (vállalat) birtokosa igazolja, hogy az illetékkedvezmény engedélyezését határidőben kérte, s nem olyan illetékről van szó, amelyet a T. 12. §-ának (8) bekezdése jogcímen elengedni nem lehet.
A pénzügyigazgatóságnak (Budapestben az illetékkiszabási hivatalnak) az illeték behajtásának felfüggesztése kérdésében hozott határozata ellen a földművelésügyi miniszterhez van fellebbezésnek helye, aki ez ügyben végérvényesen határoz (R. 20. §).
Külön felhívjuk a gazdaközönség figyelmét a rendelet VI. fejezetére, amelynek keretében a 33. § kimondja, hogy a földművelésügyi miniszter a kedvezmények megadását, a pénzügyminiszterrel egyetértően, külön megszabott feltételekhez kötheti, amelyek megállapításánál figyelemmel kell lenni az üzem (vállalat) gazdasági jelentőségére, természetére, a befektetett tőke nagyságára, a foglalkoztatott munkások létszámára, a foglalkoztatás idejére és a korábban már engedélyezett kedvezményekre (R. 21. §).
A VII. fejezet az általános kereseti adó, társulati adó- és illetékkedvezmények előzetes biztosításáról intézkedik és a 34. §-ában kimondja, hogy a R. 17. és 20. §-ában meghatározott kedvezmények az üzem (vállalat) létesítése előtt is biztosíthatók.
A kedvezmény előzetes biztosítására irányuló, a földművelésügyi miniszterhez címzett kérvényt a vármegyei gazdasági felügyelőség útján kell előterjeszteni.
A kérvénynek — a kedvezmény természete szerint — tartalmaznia kell mindazokat az adatokat, amelyek a kedvezmény engedélyezésére a jelen utasítás 23. §-ától 29. §-ában foglaltaknak megfelelően — alapul szolgálhatnak. A kérvényhez a jelen utasítás 23. §-ától 29. §-ában felsorolt igazolásokat (okiratokat) kell csatolni (R. 21. §).
A rendelet 35. §-a kimondja továbbá, hogy a földművelésügyi miniszter a kedvezmény előzetes biztosítása ügyében hozott határozatáról a folyamodót azonnal a felhívással értesíti, hogy amennyiben az üzem (vállalat) félénél belül a megfelelő beruházásokat nem kezdi meg, illetőleg üzemét a megállapított időben nem indítja meg, a biztosított kedvezmény hatályát veszti.
A VIII. fejezet az adó- és illetékkedvezményeknek a jogutódra való kiterjesztését szabályozza. A 38. § kimondja, hogy az üzem (vállalat) átruházása, vagy egyéb címen átszállás esetében a jogutódnak a kedvezményben való meghagyására irányuló, a földművelésügyi miniszterhez címzett kérvényt a vármegyei gazdasági felügyelőség útján kell előterjeszteni.
A kérvényt a jogutódlás bekövetkeztétől számított egy éven belül kell benyújtani, s ebben igazolni kell mindazoknak az előfeltételeknek hiánytalan fennállását, amelyek a kedvezmény engedélyezéséhez az alapeljárás során szükségesek voltak (R. 22. §).
A m. kir. adóhivatal (illetékügyekben Budapestben az illetékkiszabási hivatal) a kedvezményben részesített üzem (vállalat) birtokosának személyében beállott változást a vármegyei gazdasági felügyelőséggel közli, amely azt a földművelésügyi miniszterhez, a közlés megtörténtétől számított 30 napon belül, bejelenteni köteles.
A IX. fejezet az adó- és illetékkedvezmények megvonása felől intézkedik. A 40. § szerint nem adható kedvezmény, illetőleg a már engedélyezett kedvezményt meg kell vonni abban az esetben, ha:
1. az engedélyes az 1939. IV. t.-c. 1. §-a első bekezdésének hatálya alá eső személy (még akkor is, ha a törvény egyes rendelkezései alól kivételt is);
2. az engedélyes személyében nincs kellő biztosíték arra, hogy gazdálkodását a kedvezmény a nemzeti termelés szempontjából kedvezően fogja előmozdítani;
3. az engedélyest az általa elkövetett bűntett, vagy vétség a kedvezményre méltatlannak, illetőleg a kedvezmény szempontjából megbízhatatlannak tünteti fel;
4. az engedélyes a kikötött lényeges feltételek valamelyikét önhibájából nem teljesíti.
A kedvezményt meg kell vonni abban az esetben is, ha az engedélyes a kedvezmény engedélyezésére irányuló kérvény benyújtása alkalmával a részére nyuj-

Bagolyféle Hernyó Porkukac Mocskospajor
ellen egyetlen hatásos védekezőszer

KRYOCID
a m. kir. Földművelésügyi Minisztérium által engedélyezett.

»AGRO« NOVÉNYVÉDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI R.-T.
BUDAPEST, IV., FEHÉRHAJÓ-UTCA 2.

Kerjen ismertetőt!

tott támogatás, segély, vagy hozzájárulás tekintetében valótlanná nyilatkozatot tett.

A kedvezményt meg lehet tagadni, illetőleg a már engedélyezett kedvezményt meg lehet vonni abban az esetben, ha az engedélyest:

1. az egyes mezőgazdasági termények és termékek, valamint állatok és állati termékek állami ellenőrzőjeggyel ellátásáról szóló 1931. II. törvényekbe;

2. a mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmásáról szóló 1895. XLVI. törvényekbe;

3. mezőgazdasági munkásvédelmi, vagy földbirtokpolitikai jogszabályokba ütköző bünessélekmény miatt tíz éven belül jogerősen elítélték (R. 24. §).

A 42. § kimondja, hogy ha a földművelésügyi miniszter határozatában az ideiglenes földadományosság megvonásával egyidejűleg az elégedett földadó fizetését is elrendelte, a pénzügyigazgatóság az ideiglenes földadományt az adó részét, amely az ideiglenes mentességől megfosztott tényleges birtokos birtoklásának idejére esik, ennek terhére a kedvezmény elnyerésekor volt kataszteri tisztajóvédelem figyelembevételével — visszamenőleg — egy összegben előírja;

a megvonó határozat keltét követő évtől kezdődően pedig az említett földterület után a földadót új osztálybesorolás alapján megállapított minősége szerint veti ki.

A birtokos személyében beállott változást követő időben a birtokos elő terhére az (1) bekezdés szerint előírt adóért a birtokos adót nem felelős s az tőle nem követelhető.

Ha az ideiglenes földadományosság megvonása az elégedett adó megfizetése nélkül történik, a pénzügyigazgatóság az ideiglenes mentességben részesített földterület után a földadót a megvonó határozat keltét követő évtől kezdve új osztálybesorolás alapján megállapított minősége szerint veti ki.

A kedvezmény megvonása következtében szükségessé váló pótelőírás tekintetében a jelen utasítás 39. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni (R. 24. §).

A 43. § szerint, ha a földművelésügyi miniszter határozatában egyidejűleg az elégedett általános kereseti adó, jövedelemadó vagy társulati adó megfizetését is elrendelte, az adó kivételére illetékes m. kir. adóhivatalt az elégedett adóknak azt a részét, amely a kedvezménytől megfosztott gazdaság (üzem), vállalat tulajdonosa (birtokosa) birtoklásának idejére esik, ennek terhére egy összegben előírja.

A 45. § kimondja, hogy a kedvezmény megvonása esetében a kivételi jog elévülése tekintetében a K. K. H. Ö. 91. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések nyerne alkalmazást.

A X. fejezet a vegyes és zárórendelkezőket tartalmazza. A 46. § kimondja, hogy a R.-ben és a jelen utasításban meghatározott adó- és illetékkedvezményeket nem lehet engedélyezni abban az esetben, ha az érdekelteket jogszabály kötelezi arra a tevékenységre, amely egyébként a kedvezmény alapján szolgálhatna.

Megadható azonban az engedély ilyen esetben is, ha az érdekelteket a kötelező jogszabály (rendelet) végrehajtásában a kitűzött eredményt a tervezett (kötelező) idő előtt éri el, vagy ha a jogszabály (rendelet) végrehajtását példáulással eredményesen elősegíti.

Ha az érdekelteket ugyanannak a tevékenységnek alapján más jogszabály értelmében is kedvezményben részesíti, azt a R. alapján nyújtható kedvezmény engedélyezésénél megfelelően figyelembe kell venni.

A vármegyei gazdasági felügyelőség a kedvezményre irányuló kérvény elintézésé, illetőleg felterjesztése alkalmával — gopi berendezésekkel kapcsolatosan az iparfelügyelő, esetleg az elsőfokú iparhatóság meghatalmítása mellett — köteles gondosan megvizsgálni azt, hogy a kedvezményben részesíteni kért tevékenység nem olyan természetű-e, amelynek elvégzésére az érdekelteket külön jogszabály erejénél fogva szorítani lehet. A vármegyei gazdasági felügyelőség köteles megjelölni azokat az okokat, amelyek miatt esetleg a kívánt gazdasági célt adó- és illetékkedvezmény engedélyezése nélkül nem lehet elérni, vagy azok engedélyezésével a gazdasági eredmény rövidebb idő alatt biztosítható (R. 25. §).

A 48. § szerint, ha az átengedett, de a R. 24. § (9)–(11) bekezdése alapján megítélendő rendelt adó vagy illeték egy összegben megfizetése a kedvezményben részesített személy anyagi romlását idézné elő, az adó vagy illeték megfizetésére részletfizetési kedvezményt lehet engedélyezni.

Az adó- és illetékkifizetési kedvezmények engedélyezése körüli eljárásra a K. K. H. Ö. 41. §-ában foglalt rendelkezések az irányadók.

Továbbmenően a 49. § érdemelt említést, amely szerint a R. alapján adókedvezmény csak azokban az esetekben engedélyezhető, amelyekben az adómentesség és kedvezmény alapján szolgáló munkálatokat a R. hatálybalépése után kezdik meg, vagy amelyekben a R. hatálybalépésekor a munkálatok még folyamatban vannak, de azokat be nem végezték. A R. hatálybalépése előtt már befejezett munkálatok alapján adómen-

tesség és kedvezmény nem engedélyezhető, hanem az ilyen munkálatok tekintetében igényelhető kedvezményeket a pénzügyi hatóságok a R. hatálybalépése előtt érvényben volt szabályok szerint bírálják el.

Az illetékkedvezmény tekintetében a fenti bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell értelemszerűen alkalmazni.

A vármegyei gazdasági felügyelőség a hozzá beérkező olyan kérvény ügyében, amelynek alapján a jelen § (1), illetőleg (2) bekezdése szerint adó- és illetékkedvezmény nem engedélyezhető, a jelen utasítás 14. § (2) és (3) bekezdésében foglaltak értelmében jár el.

Végül az 50. § kimondja, hogy a jelen utasítás kihirdetésének napján lép életbe, s rendelkezéseit a már folyamatban lévő ügyekre is alkalmazni kell.

IX. Terménybeszolgáltatás.

Allami akcióra és köztenyésztesre vásárolt tenyészállatok beszámítása a beszállítási kötelezettségbe.

Október 3-i számunkban ismertettük a közellátásügyi miniszter 118.900. számú rendeletét, amely egyes mezőgazdasági terményeknek és termékeknek a beszállítási kötelezettség teljesítésébe való beszámítását módosította. Az ismertetésnek egyik része sajnálatos tévedést tartalmazott. Idézett lapszámunk 856. oldala első hasábjának második bekezdésének teljes szövege téves, amennyiben az ismertetett rendelet szerint az állami akciók céljaira vásárolt teheneket kell elősúly kg-ként 3, az ugyancsak állami akciók céljaira vásárolt tenyészbaromfit elősúly kg-ként 4 búzaegységgel a beszállítási kötelezettség teljesítésébe beszámítani.

A köztenyésztes céljaira vásárolt kanok után elősúly kg-ként a 100.800/1943. számú közellátásügyi miniszteri alaprendelet értelmében változatlanul 9 búzaegységet kell a beszállítási kötelezettség teljesítésébe beszámítani. Az új rendelet csupán azt a további rendelkezést tartalmazza, hogy ebből a meghatározott búzaegység-számból 5 búzaegységet a zsirra, 4 búzaegységet pedig a szabadválasztású terményekre és termékekre vonatkozó beszállítási kötelezettség teljesítésébe kell beszámítani.

Az új rendelet nem érinti a köztenyésztes célra vásárolt bikákra és kosokra vonatkozó alaprendeletet, így a jelzett bikák után elősúly kg-ként 5, a kosok után pedig 4 búzaegységet kell változatlanul az előző beszállítási kötelezettség javára beszámítani.

Beszolgáltatott tőkmagnak az ipari növények kötelező vetésterületébe való beszámítása.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 294.200/1943. F. M. sz. rendelete (Budapesti Közlöny 1943 október 10.) szerint az a gazdálkodó, aki az 1944. április 15. napjáig olajos mag vásárlására jogosított kereskedőnek saját természű tőkmagot szolgáltat be, minden métermáza tőkmag után 400 négyzetöllel kisebb területen termeszthet az 1943/44. gazdasági évben ipari növényt, mint amekkora területen a 3770/1943. M. E. sz. rendelet (Budapesti Közlöny 1943. évf., 155. sz.) rendelkezései alapján természetesen köteles lenne. Ez a kedvezmény azonban a ricinus kötelező természetésére nem vonatkozik. Azt a tőkmagot, amelyet természetesen szerződés alapján természetesen, a termeltető vállalatnak kell beszállítani. A tőkmag beszállítását a vetésterületbe csak akkor lehet beszámítani, ha a beszállított tőkmag mennyisége a gazdálkodó gazdakönyvében szabályszerűen fel van jegyezve és a vonatkozó feljegyzést a m. kir. gazdasági felügyelőség a 3770/1943. M. E. sz. rendelet 20. §-ában említett ellenőrzőlapra feljegyezte. Az olajos mag vásárlására jogosított kereskedő minden 10 kg tőkmag után 1 kg szappan vásárlására jogosított igazolványt ad ki a beszállítottnak. Az utalványt a közellátásügyi miniszter által kijelölt kereskedőnél lehet hatósági áron szappanra beváltani. A jelen rendeletben megállapított kedvezmények azt a gazdálkodót is megilletik, aki a 4730/1942. M. E. sz. rendelet (Budapesti Közlöny 1942. évf., 180. sz.) 5. §-a alapján takarmánytők természetésére természetesen szerződést kötött.

Az 1944. évi természű kenyérgabonára vonatkozó beszállítási kötelezettség megállapítása.

A m. kir. közellátásügyi miniszter 123.600/1943. K. M. sz. rendelete (Budapesti Közlöny 1943 október 9.) szerint minden mezőgazdasági termelő köteles az 1944. évi terméséből az egész szántóföld területének 1-1 aranykorona kat. tisztajóvédelme után 10-10 búzaegységnek megfelelő 10-10 kg kenyérgabonát (buzát, rozst, kétszerest) a közellátásügyi miniszter által később megállapítandó módon és időben beszállítani. A 3 ar.-koronánál kisebb kataszteri tisztajóvédelmi szántóterület minden kat. holdja után 30 búzaegységnek megfelelő 30 kg, a 20 ar.-koronánál nagyobb kat. tisztajóvédelmi szántóterület minden kat. holdja után 200 búzaegységnek megfelelő 200 kg kenyérgabonát kell beszállítani.

X. Vegyes rendelkezések.

Vármegyei és Városok Országos Mentőegyesülete által mentőgépkocsin történő kórházi betegszállítások díjazása.

A m. kir. belügyminiszter 343.332/1943. XVI. B. M. számú rendeletével a Vármegyei és Városok Országos Mentőegyesülete által mentőgépkocsin eszközölt kórházi betegszállítások díját a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterrel egyetértően 1943 július 3-tól kezdődő hatállyal további intézkedésig km-ként 94 fillérben állapította meg, a község belterületén végzett kórházi betegszállítások 1939 szeptember 1. napján érvényben volt díját pedig 88%-kal emelte fel azzal a korlátozással, hogy a helyi szállítások díja esetenként 12 P-t nem haladhat meg. (Budapesti Közlöny 1943 október 9.)

A must beszerítésének engedélyhez kötése.

A 4790/1943. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1943 október 14.) úgy rendelkezik, hogy az 1943. évi természű mustból beszerített mustot csak a földművelésügyi miniszter engedélyével szabad előállítani. Termelők saját természű mustjukat saját üzemeikben, saját természű mustjaik és boraik feljavítására engedély nélkül is beszeríthetik. Az engedély iránti kérelmet az illetékes széleszeti és borászati kerületi felügyelő útján kell előterjeszteni.

KÖNYVISMERTETÉS.

Erdészeti Zsebnaptár az 1943. évre. Mihályi Zoltán dr. erdőmérnök, az Országos Erdészeti Egyesület titkárnak szerkesztésében jelent meg az Erdészeti Zsebnaptár 1943. évi kiadása. Ezzel új sorozata indult meg a magyar erdőgazdaság nélkülözhetetlen segédkönyvének; ugyanis már 1882-től kezdődően 38 éven át volt minden esztendőben a zsebnaptár bűséges kísérője és tanácsadója az erdővel, fával foglalkozóknak. Az első sorozat utolsó kötete 1919-ben jelent meg és a gyakorlati embereket azóta csak a régi köteteket forgalhatták.

Mihályi Zoltán dr. az új sorozat megindításával nagy és fontos munkát végzett. Az utolsó kötet megjelenése óta eltelt 23 év alatt az erdészeti tudományok sokat fejlődtek, a gyakorlat is számos megállapítással gazdagodott, s így a korszerűség követelményeinek megfelelően a zsebkönyv mostani első kiadása átlépve a régi szűkebb kereteket, gazdag tartalmával nagy segítségére lesz erdészeinknek. A könyv összeállításánál az volt a szerkesztő célja, hogy a gyakorlat minden ágát felölelő, megbízható vezérfonalat adjon a magyar erdőmérnöki kar kezébe. A régi zsebnaptárból tulajdonképpen egész kis enciklopédia lett.

A két vastos kötet nagy anyaga a következő fejezetekre oszlik: naptári rész, díjszabások és illetékek, adók és járulékok. A gazdasági rész, természetli tényezők, növénytan, erdőművelés és erdővédelem fejezetek után az erdőbecslést és erdőérték számítását, az erdőhasználatot, a vad- és halgazdaságot és a statisztikát tárgyalja nagy részletességgel. A második kötet műszaki része a földmérés, a szállítóberendezések és a magasépítés tárgykörét öleli fel, majd terjedelmes jogi rész egészíti ki a nagy anyagot.

Az értékes tartalmú és izléses kiállítású zsebnaptár nélkülözhetetlen segédköze az erdőgazdálkodóknak. Megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesületnél (Budapest, V., Alkotmány-utca 6.) V. A.

A lovak után kérhető pontbeszámítás.

Amikor köztudomásúvá vált, hogy a folyó gazdasági évben az igénybevétele helyett beszállítási kötelezettség útján fogja mezőgazdaságunk a közellátás szükségletét biztosítani, az OMGE részletes, egyben tárgyilagos előterjesztést tett lötenyésztesünk érdekeinek védelme érdekében, egyben fejlődésének alátámasztására olyan irányban, hogy a lovak bizonyos csoportja után a pontbeszámítás lehetővé váljék. A méltányos és jogos érdekeket honoráló pontértékelés ugyanis komoly irányban befolyásolhatja valamely termelési vagy tenyészteszt díj fejlődését éppen úgy, mint visszaesését. Különös gondot fordítottunk ezért erre és felhívtuk az illetékes körök figyelmét, nehogy szép fejlődés-

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATERTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN
V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM
TELEFON: 111-310, 112-914
Sürgőny cím: MEGALER, BUDAPEST
Foglalkozik: Mindennemű tenyész- és haszonállat vételével és eladásával, beállítási anyag szállításával és beszerzésével, hízlatási hitelek nyújtásával.
Allatszallítmányok címzendők: BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú- és jubokná: Budapest - Ferenováros - Marhavásártér Sertéseknél: 8038 Budapest - Ferenováros - Sertésvásártér

nek indult kerülni. A folyó 1943. K. M. egyezményes államnak és katonaságnak népi s tenyészésnek káros ügyi miniszter gátása ellene kerülhetetlen érté támogat hatóság seg újabb eljárás tember 26-án rendelet a t beszámítási rendelkezés A két re keresés érke nek a lovak t lehetségéről. Amint ezekb tuk, sokan n után hány p igazolni a beszámítások röviden tájáz A egyezm a gazdálkodó hál (a III. esztérium löteny számításai igaz A telter m évenként 1200 kód (a III. Budapest, V. művelésügyi l igazítvány el Anépies tö tályának min kódó 500 por portban), s a telepparancsn bemutatása a Mindhárom szelőllátási málval történi lokba tartozó és az 1944. é de nem érész tartamának r számot kell lésbe beszám kancatartási l kiállító szerv Hlve a törzs Ha a gazdálk beszámítási iz igazoló könyv a második sze kanca átadás adónak pedig a kanca tartó héli a beszám H az államra tési célra elad pont, kancák kériheli (a III. lési lehetőség miniszter, míg ványt a mente szefesen a besz csek akkor ál tenyésztesű. A honvéd beszámítás a Blzottság (Bu kiállított besz A kérelemmel kérelmezőnek egyesület löte ványát arról, h lette, vagy leg Az állam, tésére eladot a gazdálkodó A nyilvántartó záradékkal ell igazolt eladás búzaegység-szá mint a gazdala vára szolgáló ro

HIRDES

nek indult lótenyésztésünk hátrányos helyzetbe kerüljön.

A folyó évi február 26-án megjelent 102.800/1943. K. M. sz. rendelet gondoskodott ugyan az egyezményes ménesek érdekeinek védelméről, az államnak és állami akciók részére, hasonlóan a katonaságnak lovakat eladó gazdákról, sajnos, a népi tenyésztés védelme elmaradt s félé volt, hogy ennek káros következményeként a földművelésügyi minisztérium nagy áldozattal biztosított támogatása ellenére a tenyésztői kedv visszaesése elkerülhetetlen lesz.

A két rendelet megjelenése óta számos megkeresés érkezik az OMGE-hez és tájékoztatást kérnek a lovak után kérhető pontbeszámítás különböző lehetőségeiről és az igazoló iratok kiállításáról. Amint ezekből a megkeresésekből megállapíthatjuk, sokan nincsenek tisztában azzal, milyen lovak után hány pont beszámítása kérhető és hol kell igazolni a beszámítás jogosultságát.

Az egyezményes ménesekben lévő kancák után a gazdálkodó évente 800 pont beszámítását kérheti (a III. csoportban) a földművelésügyi minisztérium lótenyésztési főosztálya által kiállított beszámítási igazolvány alapján.

A többéves ménesekben lévő kancák tartása címén évente 1200 pont beszámítását kérheti a gazdálkodó (a III. csoportban) a Magyar Lovaregylet (Budapest, V., Szép-u. 3.) által kiállított és a földművelésügyi miniszter által látta-mozott beszámítási igazolvány alapján.

A népies törzskönyvelés során „Eltűnt”-nek és I. osztályúknak minősített kancák tartása címén a gazdálkodó 500 pont beszámítását kérheti (a III. csoportban), s a beszámítás igazolása az illetékes mentelleparancsnokság által kiállított „piros könyv” bemutatása alapján történik.

Mindhárom csoportnál a beszámítás csak a beszoalóhatási kötelezettség végső elszámolása alkalmával történik meg. Ha a gazdálkodó a fenti csoportokba tartozó kancáit az 1943. évi június 1. napja és az 1944. évi június 30. napja közötti időn belül, de nem érzés éven át tartotta, a kancatartás időtartamának megfelelően csökkentett bűzaegység-számot kell a beszoalóhatási kötelezettség teljesítésébe beszámítani.

Az államnak vagy állami akciók részére tenyésztési célra eladott ménék után a gazdálkodó 2000 pont, kancák után pedig 1500 pont beszámítását kérheti (a III. csoportban), a ménék pontbeszámítási lehetőségére az igazolást a földművelésügyi miniszter, míg a kancák után a beszámítási igazolványt a mentelleparancsnokság állítja ki. Természetesen a beszámítási igazolványt a kiállító szerv csak akkor állítja ki, ha a mén és kancák saját tenyésztésűek.

A honvédség által megveti pótlókat (remonták) után a gazdálkodó 1000 pont beszámítását kérheti (a III. csoportban), ha az eladott lovat saját magá tenyésztette, vagy legalább két évig tulajdonában volt. A honvédség részére eladott lovak után a pontbeszámítás a Lovásárlások Ellenőrző Központi Bizottság (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) által kiállított beszámítási igazolvány alapján kérhető. A kérelemmel együtt azonban be kell mutatnia a kérelmezőnek az illetékes vármegyei gazdasági egyesület lótenyésztési szakosztályának bizonyítványát arról, hogy az eladott lovat maga tenyésztette, vagy legalább két éven át tulajdonában volt.

Az állam, az állami akciók és a honvédség részére eladott lovakról kiállított igazolványokat a gazdálkodó mutatja be nyilvántartó hatóságánál. A nyilvántartó hatóság az igazolványt bemutatási záradékkal ellátva visszaadja a gazdálkodónak, s az igazolt eladást az annak alapján beszámítandó bűzaegységsszámmal együtt a gazdakönyvbe, valamint a gazdalapon a beszoalóhatások nyilvántartására szolgáló rovatba bejegyzi.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYE

Az OMGE igazgatóválasztmánya, ügyis mint a GEOSz végrehajtóbizottsága

1943 október 28-án (csütörtökön) délelőtt 10 órakor a Köztelek székház nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-u. 8., II. em.) tartja

III. rendes gyűlését.

Napirend:

- A) Szövetségi ügyek: 1. A múlt végrehajtóbizottsági gyűlés jegyzőkönyvének bemutatása és hitelesítése. 2. Két jegyzőkönyvhitelesítőkijelölése. 3. Üdvözlések, részvétnyilatkozatok, köszönőlevelek. 4. A szövetségi nagygyűlés napjának és tárgysorozatának megállapítása. 5. Miniszteri iratok és választelterjesztések. 6. Társesületi iratok. 7. Beszámoló a mezőgazdasági helyzetéről, jelentés az újabb mezőgazdasági háborús törvényhozásról, továbbá a termelést és közellátást érintő kormányintézkedésekről. 8. A Magyaróvári Mezőgazdasági Főiskola aranyokleveles gazdáira vonatkozó jelentés. 9. Dohánybevéltási gazdasági szakértők kinevezése. 10. Folyó ügyek.
- B) Az OMGE beügyei: 1. A múlt igazgatóválasztmányi gyűlés jegyzőkönyvének bemutatása és hitelesítése. 2. Két jegyzőkönyvhitelesítőkijelölése. 3. Tagsági ügyek: a) új tagok felvétele, b) kilépő és elhúnyt tagok törlése. 4. Az egyesületi tanács előterjesztései: a) évi jelentés kiadása, közgyűlés napjának és őszi közleki gazdálkodási időpontjának megállapítása, b) képviselők és k. küldetők, c) személyi ügyek, d) adományok iránt való kérelmek. 5. Folyó ügyek.

Budapest, 1943 október 15.

Somssich László gróf s. k. elnök.

Figyelmeztetés! Az OMGE alapszabályainak 42. §-a értelmében az igazgatóválasztmányi tagok a gyűléseken megjelenni, vagy elmaradásukat előzetesen bejelenteni, illetve kimenteni kötelesek. Arra az igazgatóválasztmányi tagra nézve, aki egymásután négy ízben kimentés nélkül távol marad az igazgatóválasztmányi gyűlésekről, az egyesületi tanács a legközelebbi közgyűlésen javaslatot tehet az illetőnek az igazgatóválasztmányi tagok sorából való törlése és helyének választásá újján az eredeti megbízatás hátralévő tartamára leendő betöltése iránt.

Az alapszabályok 7. §-ának b) pontja értelmében az igazgatóválasztmányi gyűléseken való megjelenei jog nemcsak az igazgatóválasztmányi tagjait, hanem az összes OMGE tagokat megilleti, szavazati joguk azonban csak az igazgatóválasztmányi tagoknak van.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a m. kir. földművelésügyi miniszter rendelete alapján a budapesti M. Kir. Állami Felsőipariszkolán

mezőgazdasági gépkezelő tanfolyamot

rendez.

A tanfolyam célja, hogy a résztvevők az okszerű talajművelés és a géperjű szántás alapvető ismeretét, valamint a motor, a traktor és a traktorok szerkezetét, a mezőgazdaságban használt traktorok működését, helyes gyakorlati kezelését, üzemi karbantartását és legbiztonságosabb kihasználását elméleti és gyakorlati oktatás útján megismerhessék. A tanfolyam a traktorra vonatkozó tananyagot kívül ismertetni fogja a cséplőgépek üzemi karbantartását, a veszteségmentes cséplés előfeltételeit, a vetőmagtisztító-gépek kezelését és az elsősegélynyújtásra vonatkozó tudnivalókat. A tanfolyam elvégzése a 22.933/1939. I. M. számú rendelet értelmében a bércepléshez szükséges iparigazolvány megszerzésére jogosít.

A tanfolyam 1943 november 4-én reggel 9 órakor kezdődik a M. Kir. Állami Felsőipariszkolán (Budapest, VIII., Népszínház-utca 8. sz.). A tanfolyam megnyitására fel kell mutatni a felvételtől szóló értesítést, a születési anyakönyvi kivonatot, s ha van, a munkakönyvet.

A tanfolyam időtartama 20 tanítási nap, egésznap (delelőtt 8-tól 12-ig és délután 2-től 6-ig tartó) oktatással. Az oktatás előadásokból és gyakorlatból áll. A tanfolyam végeztével a résztvevők vizsgát tehetnek, akik sikerrel vizsgáztak, bizonyítványt kapnak.

A tanfolyam hallgatója lehet minden 18. életévet betöltött egyén, aki a traktorok kezelésével vagy vezetésével kíván foglalkozni.

A hallgatók lakásról és ellátásról maguk gondoskodnak.

A jelentkezés levél formájában, okmányok csatolása nélkül, az OMGE titkári hivatalához (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz.) intézendő. Közölni kell az életkort, foglalkozást és vallást. A jelentkezés alkalmával 25 pengő beirattási és landj küldendő az OMGE pénztárába, mert a hallgatókat csak a pénz ötele után vesszük fel a tanfolyamra. Megokolt és méltányos esetben az OMGE korlátozott számú egész, illetve fél tandíjmentességet engedélyezhet. A tandíjmentességet levélen kell az OMGE titkári hivatalától kérni. A jelentkezőket a felvételtől a jelentkezési határidő lejártával értesítjük. A bizonyítvány kiállítás díja a vizsga alkalmával fizetendő.

Vidéki hallgatók részére a m. kir. kereskedelem-és közlekedésügyi miniszter a Budapestre és vissza

utazáshoz 33%-os menetdíjkezdményt biztosított. Akik a kedvezményt igénybe kívánják venni, közöljék a lakóhelyük vasútállomását és a tandíjjal együtt küldjenek 2— pengőt az OMGE titkári hivatalához.

Jelentkezési határidő 1943 október 27. A résztvevők száma korlátozva van. A felvételtől a landj befizetésének sorrendje mérvado. A tanfolyamot csak kellő számú jelenkező esetén tartjuk meg. Amennyiben a kitűzött határidő lejártáig nem jelentkezik kellő számú résztvevő, a tanfolyamot elhalasztjuk. A hiábavaló költség elkerülése végett tehát csak azok utazzanak Budapestre, akiket a jelentkezési határidő lejártá után a felvételtől értesítettünk.

Budapest, 1943 október 11.

Mutschenbacher Eml dr. s. k. ügyvezető-igazgató.

Megszüntetjük

A lapunk küldését mindazoknak az előfizelőinknek, akiknek előfizetése múlt hó végével lejárt és azt f. hó 25-ig nem újítták meg.

Tisztelettel kérjük tehát előfizetőinket az előfizetési díj azonnali megküldésére, hogy a lap továbbításában fennakadás ne álljon be.

Az előfizetési díj megküldését ugyanazon a címen kérjük, mint amely címre a lap jár.

Előfizetési árak:

egy évre	56 pengő
félévre	30 „
negyedévre	16 „

OMGE-tagoknak a tagsági díj felül:

egy évre	40 pengő
félévre	22 „
negyedévre	12 „

A kiadóhivatal.

VEGYESEK.

Megbízatás. A kormányzó a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére vitéz nemes Bonczos Miklós dr. államtitkárt az Országos Hadigondozó Hatóság elnöki, vitéz nemes Máthé Kálmán m. kir. altábornagyot pedig az Országos Hadigondozó Hatóság alelnöki teendőinek ellátásával bízza meg.

Kinevezés. A m. kir. földművelésügyi miniszter a m. kir. gazdasági munkaügyi felügyelői személyzet létszámában Haldsz Tibort ideiglenes minőségű m. kir. gazdasági munkaügyi gyakornokká nevezte ki.

Halálozás. genosi és mihályfalvi özv. Gencsy Béláné, szül. háji Patay Margit október 7-én elhunyt. Temetése október 9-én volt Balkányban, ahol nagy részvét mellett a családi sírboltba helyezték örök nyugalomra.

Megalakult az Erdélyi Tejgazdasági és Tejértékesítő Szövetkezet. A „Szövetség” Gazdasági és Hittársulati Központja meghívására Marosvásárhelyen október 5-én a Transilvania tejüzem helyiségében alakuló gyűlésre jöttek össze 57 falusi tejszövetkezet kiküldöttjei, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület, az Erdélyrészi Hangya Központ, az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ, az északerdélyi és székelyföldi állattenyésztő egyesületek szövetségének és az Erdélyben működő nyolc vármegyei állattenyésztő egyesület kiküldöttjei. A földművelésügyi kormányzatot Balogh Vilmos dr. miniszteri osztályfőnök, a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltségének vezetője és Baltha Pál miniszteri tanácsos, a minisztérium állattenyésztési főosztályának főnöke képviselték. Résztvett az alakuló gyűlésen Pazdr Géza dr. gazdasági főfelügyelő, a minisztérium tejgazdasági ügyosztályának vezetője, Bethlen László gróf dr., a „Szövetség” elnöke, Farkas Gábor dr., az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ vezérigazgatója, Korparich Ede, az Erdélyrészi Hangya Központ elnöke, az EMGE képviselőtében vitéz Szász István ügyvezető alelnök, az erdélyi közgazdasági és gazdasági életnek sok vezetője és nagyszámú tejtermelő gazda. Baltha Pál miniszteri tanácsos megnyitójában ismertette az Erdélyi Tejgazdasági és Tejértékesítő Szövetkezet célját és azokat az okokat, amelyek a szövetkezet létrehozásában visszapillantást vetett a „Szövetség” kebelében működött Transilvania tejüzemek eddigi működésére. Részletesen kifejtette mindazokat az okokat, amelyek a „Szövetség”-et arra indították, hogy a Transilvania-üzemeket az újonnan alakult erdélyi tejszövetkezeteknek átadja. Többek felszólalása után a megjelentek egyhangúan kimondták az Erdélyi Tejgazdasági és Tejértékesítő Szövetkezet megalakulását. A megalakult szövetkezetben résztvesznek: a falusi tejszövetkezetek, a „Szövetség”, az OMTK, az EMGE, az Erdélyrészi Hangya és az

ETÉS.

évre. Mihályi Országos Erdészeti Hivatal jelent meg a kiadása. Ezzel a mezőgazdaság népszerűsítésére már 1882-ben esztendőben tanácsadója az ország sorozat utolsó szakrészét emberrel készítették.

Az utolsó kötet az erdészeti tudományok és számos megfigyelés kötetét tartalmazza. A kiadás megindításával az utolsó kötet az erdészeti tudományok és számos megfigyelés kötetét tartalmazza.

Az erdészeti tudományok és számos megfigyelés kötetét tartalmazza. A kiadás megindításával az utolsó kötet az erdészeti tudományok és számos megfigyelés kötetét tartalmazza.

rhető

Az erdészeti tudományok és számos megfigyelés kötetét tartalmazza. A kiadás megindításával az utolsó kötet az erdészeti tudományok és számos megfigyelés kötetét tartalmazza.

PESTEN

CÍMZENDŐK:

Az erdészeti tudományok és számos megfigyelés kötetét tartalmazza. A kiadás megindításával az utolsó kötet az erdészeti tudományok és számos megfigyelés kötetét tartalmazza.

HIRDESSEN LAPUNKBAN!

Erdélyben működő állattenyésztő szervezetek. Megválasztották az új szövetkezet igazgatóságát, felügyelőbizottságát és a végrehajtó bizottságot. A közgyűlést követő igazgatósági gyűlésen **Teleki Mihály** gróf dr. geryeszegi földbirtokost a szövetkezet elnökévé, **Zoltáni Pált** és **Kemény Ferenc** bárót alelnökké választották és utóbbi a szövetkezet ügyvezető-alelnöki teendőinek ellátásával is megbízták.

Lókiállítás Somogy vármegyében. Igen sikerült lódíjazást rendezett a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület lótenyésztési szakosztálya október 9-én. A rossz idő ellenére a gazdák nagy számban hajtották fel lovaikat Somogy vármegye hidegvérű lótenyésztő vidékeiről. Egyidőben a szakosztály 30 km-es országúti kocsiversenyt is rendezett, amelyen törzskönyvelt, illetve törzskönyvelt leszármazású lovak vehettek részt. A lódíjazáson szép számú és jóminőségű anyagot mutattak be, s a gazdák körében tapasztalható volt az a törekvés, hogy lóállományuk minőségét javítsák. Különösen a kancák csoportjában volt jelentős számban értékes tenyésznagy. A csikók csoportja a kívánatos minőségi színvonalat alig érte el. Az országúti kocsiversenyen igen jó eredménnyel vettek részt a fogatok. Az előkészítés, rendezés munkálatait nagy körültekintéssel **Rieger Aladár**, a szakosztály igazgatója végezte.

Mezőgazdasági kiállítás Érsekújvárott. Érsekújvár városának a cseh megszállás alól való szabadulásának 5. évfordulója alkalmával, amely egybeesik az érsekújvári gazdakör fennállásának 25. évfordulójával, a Nyitra-Pozsony Vármegyei Gazdasági Egyesület a Kisalföldi Mezőgazdasági Kamarával karöltve, november 6-tól 8-ig Érsekújvárott, a városi közművelődési házban mezőgazdasági kiállítást rendez. A kiállítás bemutatja a vármegye mezőgazdaságát, így többek között a Kisalföldi Növénytermelők Szövetségének vármegyei csoportja, az Érsekújvár és Érsekújvárvidéki Fűszerpaprikatermelők Szövetsége, a Vármegyei Állattenyésztő Egyesület és a Vármegyei Gyümölcs-termelők Egyesülete által összegyűjtött anyagot, továbbá a dohánytermesztés, halászat, vadászat, hávipar és mezőgazdasági ipar termékeit. A kiállítás nemcsak az uradalmak és a nagyobb gazdaságok vesznek részt, hanem a kisgazdák is bemutatják terményeiket a községi gazdakörök keretében. A kiállításra október 20-ig lehet jelentkezni a Vármegyei Gazdasági Egyesületnél (Kórház-u. 6.).

Előadó-gyűlések a Természettudományi Társulatban. A Kir. Magyar Természettudományi Társulat egyetemes szakosztálya október 19-én (kedden) délután 1/2 órakor a társulat I. emeleti gyűléstermében (VIII., Eszterházy-utca 16.) gyűlést tart, amelynek tárgya **Szilády Zoltán** előadása: „Bugát Pál emlékezete és a magyar biológiai műveltség” címmel. A társulat mezőgazdasági szakosztálya október 21-én (csütörtökön) délután 1/2 órakor a fenti helyiségben tartja gyűlését. A tárgyszorozat a következő: 1. **Páter Balázs**: „A magyarországi gyöngyövénygyűjtés mai helyzete”. 2. **Tanos Vilma** dr.: „A lefajzott tehénzetet jövőbeni alakulása”. 3. **Borisza Ferenc**: „A cukorcikkek cukortartalmának növekedése a vevőteljesítés idején”.

Javaslat gazdasági eselések és munkások kitüntetésére. A m. kir. földművelésügyi miniszter abból a célból, hogy a gazdasági eseléseknek és munkásoknak serkentő példát nyújtson és hogy a becsületes munka és hűségese szolgálata a gazdasági munkavállalók körében erkölcsi elismerést nyerjen, az olyan gazdasági eselések és munkások részére, akik az egyhelyben töltött hosszú szolgálattal, illetve munkásságuk, magatartásuk és jóra valósságuk által társaik között kitűnnek, hűségese szolgálatait elismeréseként 1944-ben pénzbeli jutalmat és elismerő oklevelet kíván adományozni. E célból a jutalmazásra javaslatba hozandó egyének nevét, lakóhelyét, személyi adatait — szolgálati viszonyuk körülírása mellett — a vármegyei főispánnal, vagy a gazdasági egyesület elnökével kell az érdekelteknek legkésőbb folyó évi december 1-ig közölni. Javaslatba hozhatók olyan gazdasági eselések, akik példás és hűségese viselkedésük mellett legalább 25 esztendő töltöttek egy munkaadónál, illetve teljesített katonai szolgálatot is figyelmebe kell venni. Kizárólag háztartási munkát végző belső eselések, parádéskozás, inas, stb. nem hozhatók javaslatba, sem olyanok, akik már ilyen kitüntetésben részesültek.

Ló és egyéb állatok bőrének saját szükségletre való kikészítése. Az OMGE több alkalommal szóváltette és kérte, hogy a mai nagy bőrhányra való tekintettel a gazdák engedélyt kaphassanak állati bőrok kikészítésére, hogy így a gazdaságban előforduló nagy bőrszükségletet legalább részben edezhessék. A földművelésügyi minisztérium

266.205/1943. sz., s a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamarához intézett leirata értelmében az Anyaghivatal elhullott állatok (marha és ló) bőrének kikészítését engedélyezte. Ezek a bőrok gépsűj- és lószerszám kikészítésére használhatóak. A cserzés iránti engedélyt, illetve a kérvényt a M. Kir. Anyaghivatal bőripari osztályához (Budapest, Fő-utca 60.) 3.— P-s okmánybélyeggel felszerelve kell benyújtani. A kérvényben meg kell jelölni, hogy a kérvényező gazda hány darab bőrt és melyik tímármesternél kíván kikészíttetni. A kérvényhez csatolni kell helyhatósági bizonyítványt, miszerint a bőr olyan állatról származik, amely a kikészítendő tulajdonában volt, valamint igazolja azt is, hogy a bőr tulajdonosának milyennek a vagyoni viszonyai. A kérvényhez csatolandó továbbá egy állatorvosi bizonyítvány, hogy az elhullott állat nem szenvedett fertőző betegségekben és nem abban hullott el. A mellékletek 50 filléres okmánybélyeggel szerelendők fel.

Méhszaporító telepeket állítanak fel Erdélyben. Erdély egész területét mind az éghajlat kedvező volta, mind a méhlegelők sokfélesége kiválóan alkalmasá teszi a méhészkedésre, de ezeket a természetadta lehetőségeket eddig csak igen kis mértékben használták ki. Ennek oka egyrészt az, hogy a gazdaságos méhészkedés alapját képező kaptáros méhészládók Erdélyben nem terjedtek el kellő mértékben és igen sok vidéken még mindig a régi primitív és a méhállományt összelejtő megzavart méhkasokat használják, másrészt a ragadós költésrothadás évről-évre hatalmas várat szed a méhállományunkból. Az erdélyi méhtenyésztés korszerűsítése és fellendítése érdekében elsősorban arra van szükség, hogy a méhtenyésztők megfelelő kaptárakban méhészkedjenek és szüntessék meg teljesen a költésrothadást. Elsődrendű feladat ezenkívül az is, hogy egészséges, erős méheszaladók útján felfrissítsék az erdélyi méhállományt. A földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége a méhállomány javítása érdekében úgynevezett bogárszaporító méhészeteket létesített, amelyeknek az lesz a hivatásuk, hogy előállítsák a kaptárra kerülő egészséges méheszaladókat. A kirendeltség működési területén minden vármegyében megszervezte ezeket a bogárszaporító telepeket, amelyek előreláthatóan már a jövő év folyamán igen sok méheszaladót fognak az akció céljaira rendelkezésre bocsátani.

Európa rizstermelése. Délkelet-Európában megkezdődött a rizsaratás, amely az idén igen jó mennyiségi és minőségi eredményt mutat. A délkelet-európai rizsföldek az európai termelésnek egyharmadát jelentik, s ez a terület termi meg az egész világ rizstermelésének egyharmadát. A magyarországi rizszükségletet 20,000 hektáros termeléssel lehetne biztosítani. Romániában 3000 hektáron termelik a rizst, s a belső szükséglet 250.000 métermáza, amelyet honi termelésből csaknem fedezni. A belső szükséglet fedezésére a mai termelés ötszöröse szükséges. Bulgária már exportra termeli a rizst, ahol az éghajlat nagyon alkalmas termelésre. Bulgária ma főbb mint 16.000 hektáron termel rizst és 1941-ben már 45.000 mázsát exportált annak következményeként, hogy megkezdte az öntözóművek kiépítését. Görögországban 3098 hektáron termelnek rizst, s ezen a területen a terméseredmény 1938-ban 89.560 métermáza volt. Az öntözés kérdésének megoldásával 15.000 hektár rizsvetésre alkalmas földterület állhat majd rendelkezésre.

Nemzetközi tej- és vajpiaei szemle. Magyarországon az üzemeket keresztül forgalomba hozott tej az előbbi hetivel szemben még mindig némi emelkedést mutat. A fogyasztásra került tejtételek emelkedtek, a feldolgozásra szánt tej pedig apadt, de az apadás csak felényi mennyiséget képvisel a fogyasztási vonalon elért emelkedéshez viszonyítva. Az 1942. év megfelelő hetének tejforgalmát a mostani kb. 17 százalékkal múlja felül. **Németországban** a fogyasztási tej az előbbi hét határán mozog, a vaj- és sajtgyártásra felhasznált tej mennyiség azonban néhány százalékkal visszaesett. **Belgiumban** a tejforgalomban beállott visszaesés megfelel az évszakonként tapasztalható apadásnak. **Spanyolországban** ferve vették a tej kötelező beszolgáltatását s ezzel kapcsolatban a tej és tejtételek árát szabályozták. **Svédországban** a sajtárakat újra emelték. **Romániában** a tejkészítők piacán erős szilárdulás állott be, a vajgyártás terén némi javulás mutatkozik. **Az Egyesült Államokban** bevezették a vaj adagolását, New Yorkban a polgármester megtiltotta, hogy a szállodákban és a vendéglőkben vajot szolgáltatassanak ki.

Versenyfogyasztási hirdetmény. A szegedi M. Kir. Horthy Miklós Tudományegyetem Gazdasági Hivatala az egyetemi klinikák és intézetek 1944. évi egyes szükségleteinek szállítására nyilvános versenyfogyasztást hirdet az alábbiak szerint: fuvarozási munkákra, iró-, számoló- és sokszorosítógépek karbantartására, műszerek és betegápolási cikkek, mosó- és tisztítóanyagokra, seprő- és keférukra, írószerek és papírukra. Részletes szállítási feltételek és ajánlati úrlapok az egyetem gazdasági hivatalánál (Szeged, Fodor-utca 9., I. em. 1.) minden hétköznapon 9-14 óráig díjmentesen kaphatók.

TÖZSDE ÉS KERESKEDELEM.

A gabona- és terménypiac helyzete.

Az árutözsde kenyérmagpiacról nincs jelentős változás. A főtermények közül sörárpaiban e héten került leköztetésre, illetve beváltásra azoknak a vásárlási igazolványoknak a zöme, amelyeket a közellátási minisztérium engedélyezett a sörgyárak számára. A nyersanyagbeszerzés a gyárak részéről főleg a Kisalföldről, továbbá Északkelet-Magyarországról: Borsod, Abauj és Zemplén vármegyékből történt, amely vidékeken ez évben tudvalevően a legjobb minőségű sörárpa termelt és ahol megfelelő készletek állottak a vevők rendelkezésére. A sörárpaértékesítési kampány egyébként előreláthatóan ebben a hónapban befejeződik, miután most már a főlős készletek is fogytán vannak. **Kukoricából** — a mennyiségileg gyengén sikerült termés következtében — továbbra is megsekkelt a termelői felajánlás, de mérsékelt részben azért is, mert azok a gazdák, akiknek nagyobb készleteik vannak, most már inkább november havi szállításra kínálják a tetteket, amikor tudvalevően magasabb átvételi árak lépnek érvénybe. A kukorica minősége kifogástalan. Az átadásra kerülő tétel zöme az előírtnál alacsonyabb vízartalom következtében az átvételi áron felül külön térítésre is igényjogosult.

A termény- és magpiac e héten közepes volt a forgalom. A hüvelyesek közül csak **fehérbabban** volt élénkebb a kínálat. Ebből a cikkből főleg dunai állományokról nagyobb mennyiségek kerültek piacra. **Viktor- és expresszországon** nem volt olyan élénk ütemű a felajánlás, mint az elmúlt hetekben. **Mustármagból** a fehér jó minőségű árut élénken keresik a nagyobb gyárak. Azonnali szállításra mostanában megsekkelt volt a kínálat mind a Kisalföldről, mind a Dunántúlról. A szállításra került mustármag minősége kifogástalan. Feketeszínű mustármagban a kínálat egészen jelentéktelen, minthogy a termelői felesleg általában csekély. **Szöszbükönny** iránt továbbra is élénk az érdeklődés. A termelői kínálat nagyobb tételekben a Tiszavidékről és Dunántúlról jelentkezett. A felkínált tetteket a jogosított kereskedők részben külföldi számlára nyomban megvásárolták. Az idei lucernamagtermés országosan kitűnően sikerült. Különösen a Kisalföldről érkeznek szinte kifogástalan tettek nyersárúból. Lucernamagban a közeljövőben előreláthatóan igen élénk forgalom fog kialakulni. **Olomzárólt árú** is folyamatos a kínálat. **Lóheremagból** viszont, amelynek termése mennyiségileg gyengén sikerült, csak mérsékelt termelői kínálatra lehet számítani.

A **különléte termények** piacán a **hullott alma** forgalma valamelyest megegyezett, de az érdeklődés a konzervgyárak részéről továbbra is élénk, úgyhogy szilárd irányzat mellett 60— pengős egységáron is jöttek létre tettek. **Sárgarépában** is megsekkelt a termelői kínálat. Az átvételi árakban a multheti jegyzéssel szemben lényegesebb változás nem történt, mert a száritók egyelőre még nem kezdtek meg vásárlásukat és pillanatnyilag csak a fővárosi szükséglet részére végeznek fedezeti vásárlásokat. **Karottában** nem volt forgalom, a 22 pengős egységár névelése. **Fejes káposztában** a kínálat már megindult, de tényleges eladás nagyobb tételekben még nem történt, minthogy a közellátási minisztérium nem jelölte ki az átadásvételre jogosított kereskedők névsorát és a hatósági ár sincs még megállapítva. **Piacra** kerültek a közeljövőben az első **sütőtételek** is. A termék mennyiségileg az idén kitűnően sikerült. Az induló értékesítési árak 35—40 pengő között mozognak feladálomásokon. Ezidőszent főleg a Dunántúlról és a Kisalföldről ajánlanak nagyobb mennyiségű sütőtéteket. **Makk** iránt az érdeklődés az utóbbi napokban kissé megegyezett és ennek következtében az árak néhány pengővel estek. A hanyatlás oka az volt, hogy a hó elején vásárolt tettek egyrésze szállítás közben a vasúti kocsikban kissé megreomlott és a továbbítással járó kockázat pillanatnyilag meglehetősen nagy. A közeljövőben elért 45 pengős egységárral szemben 44—45 pengővel volt ajánlat. **Komlóban** is szűk keretek között mozogott a forgalom. Elsősorban a Bácskából ajánlanak fel komlót, de a gyárak egyelőre fedezték szükségleteiket és így ezidőszent nem vásárolnak. A termék igen jól sikerült, főleg első- és másodrendű volt az eddig felajánlott áru és harmadrendű komlót egyáltalán nem kínáltak átadásra az idén. Kisebb tételekben megindult az idei termései díó értékesítése is. Az első kötések nagy-szemű erdélyi származású áruban jöttek létre 350 pengős feladálomási egységárral. Jól sikerült az idén a **mogyorótermés** is a Kárpátalján. Minthogy külföldi mogyoró behozatala nehézségekbe ütközik, minden felajánlott tétel könnyen nyer elhelyezést. **Értékesítési** ára 350—355 pengő.

Az **európai gabonapiac** helyzetéről különösebb említésre méltó jelentékek nem érkeztek. Már megírjuk, hogy **Németország** felemelte a lakosság kenyérfejlesztését és ma Európában sok ország lakossága több és jobb kenyeret fogyaszt, mint az elmúlt esztendőben. Oka ennek az, hogy az egész kontinensen jól sikerült a kenyérmagtermés. Nemeskak búzából termelt csaknem minden európai országban nagyobb területen több, de — a kukoricát kivéve — minden más főterményben nagyobb a hozam a múlt esztendeinél. **Árpát** mindenütt többet arattak le, mint tavaly és kilátás van arra, hogy a kontinens árpatermő országaiból a semleges államokba kivételre is kerülhet sor. Így különösen **Románia** számít arra, hogy nemeskak árpát és rozst, de még kukoricát is értékesíthet külföldi államokban. **Az arab** ugyan nem kenyérmag, de mint főtermény, nagyon is számban jön és igen fontos példán az a tény, hogy Romániának és Szerbiának kedvezően sikerült a zabtermése. Átlag 8—9 métermáza s a hektáronkénti termés e két országban, amelyekben ebből a cikkből ugyancsak kivételi lehetőségekre számíthatnak.

A tengerentúli szabadforgalmat nagy meglepetéssel, hogy a főre beszüntetté a kána árnak tőzkat, a kanadai mint érdekes tőzbonátrak az euró hatással ninesen a tengerentúli kormányt ennek háre nem ismeren árak rohamos e Mult hónap végé 121 centig emelke lépése, ami egye árjegyzéseknak. C winaipegi rendel bűzhatari dősütle ott a szomszédok. A tengerentúli ban a búza decem herre 108, májusab decemberre 7 kint. A winaipege berre és decem herre 51 és az ár, kőtötték.

A budapesti vő gnyhult. A kere k lebonyolítását kőkre megállapító A gazdák részéről ak meg olyan mé nagykészletek foly nar csak kevés va nek. A szükségte te felajánlásra ki rálakos vármegyei borganál Központ. A heti budapesti méretűvé vált.

A budapesti s A közellátási minis tokozása és a sül eljából a beszolgá beszámításnál előr szolgátsertést, teny szolgátsatók javarv ellátásügyi miniszr mltási módosításó 40 számának „Tör kivotonatosan ismer beszámításit rendel a közlő elnyős h eszben igényelhet nak el süldöt, vagy nek, vagy ezeket k kőtötték. A későbbi kedő köteles az All bozott kötlevelet ki gazdálkodónak átad kel és soványsertés ipari hiáladák sülö nek mentesülnek.

kormánybiztos, var gyüléses alól. A so kintálás nem igény A MASH által e talási akció eideig annak következtében tairarmánykiutalásá lalásokat óhajtja se nek az a rendelkezé végre hízalt serté éneknek teljesítésé, egyébként most adt elhízalás érvénybe amely a háztartás végett gazdakönyvv ősi szerződést köhő tot 15 napon belül v éri előjáráságnál. A bérhízaló és a h jezőjogossátságukró szállítási engedélyt kint egy sertésre ad

Termék
gabonamennyiség (A
 1943. október
 37.000/1943.
 26. sz.) megállapított
 mázsa, 100 kg-kint, pen
 zartam, illetve hantoló t
 10 mázsa tételben berako
 zanyamínőségű 40—
 minőségű 37—; arpa:
 minőségű 36—; sörárpa,
 39—; zab: 41 kg/hl-sül
 vőnk, szürke vagy japa
 legálabb 60 kg/hl súlyú
 1943. évi termései kukor
 (lett) megállapított ter
 mészott 26% vízartalm
 Kiltátelek termények és
 ártalansok árjegyzése.) 1943.
 Mezőgazdasági termé
 K. H. számú rendeletek
 legmagasabb termelői
 100 kg-kint, pengőben a
 napot, szokványzerű 88—

KEDELEM

ne helyzete.

nines jelenteni vala... heven került leka... vásárlási igazolva... állítási minisztérium... ra. A nyersanyag... a Kisalföldről, to... Borsod, Abaúj... hely vidékeken ez év... sűrű sörárpa termelt... k a vevők rendelke... kampány egyébként... befejeződik, miután... gyrtán vannak. Kuba... gém sikerült termé... kélt a termelőt fel... is, mert azok a gaz... vannak, most már... kínálják a tétéleket... vételi árak lépnék... kifogástalan. Az á... előírtnál alacsonyabb... ellí áron felül küls...

tén közepes volt... nek fehérbabban volt... hól főleg dunai állé... kerültek piacra. Fő... volt olyan élénk... ált hetekben. Mustár... t élénken keresik... sra mostanában mé... alföldről, mind a Du... mustármar minősé... nagban a kínálat eze... termelői felesleg ál... ant továbbra is élén... t nagyobb tétéleket... jelentkezett. A felk... edők részben külföld... . Az idei lucernamag... került. Különösen a... stalan tétélek nyers... vóban előrelátható... ni. Olomzárólt árnál... agból viszont, amely... én sikerült, csak mér... zámítani.

n a hullott alma for... de az érdeklődés... ra is élénk, úgyhogy... pengős egységáron... n is mérsékelt a ter... en a multbeli jegyzé... zás nem történt, meg... zadték meg vásárlással... városi szükséglet ré... okat. Karottában nem... ségár növeles. Fejze... ndult, de tönyleges é... nem történt, minthogy... jelölte ki az adá... sorát és a hatósági... kerültek a közelmul... termés mennyiségileg... nduló értékesítési árak... feladóállomásokon... ol és a Kisalföldről... sütőtököt. Makk Irán... an kissé megecsapant... néhány pengővel esle... hó e'ején vásárolt té... vasúti kocsiokban kiss... áro kockázat pillanat... közelmultban elért... 45 pengővel volt áru... között mozgott a for... ajánlanak fel komlót... szükségleteiket és let... termés igen jól sike... volt az eddig feljárn... egyáltalán nem kíná... telekben megindult az... Az első kötések nagy... an jöttek létre 550 pen... Jól sikerült az idén... lián. Minthogy külföld... he ütközik, minden fel... értékesítést.

zetéről különösebb emlí... rkeztek. Már megírta... lakosság kenyérfeljad... lakossága több és job... ált esztendőben. Oka... ensen jól sikerült a ke... szából termelt esakné... yobb területeken több... en más főtterményben... deinél. Árpát minden... es kilátás van arra, hogy... gaiból a semleges állé... sor. Így különösen B... csak árpát és rozso... külföldi államokban... de mint főttermény, a... fontos például az a te... nek kedvezően sikerült... márszás a hektáronként... yekben ebből a célköz... kére számítanak.

A tengerentúli gabonapiacokon is egymást érik a szabaddforgalmat korlátozó rendelkezések. Mindenütt nagy meglepetéssel fogadták azt a kormányintézkedést, hogy a winniepegi gabonafőzsdén bizonytalan időre beszüntették a búza forgalmát és ezzel együtt a búza árának tőzsdéi jegyzését is. Bennünket európaiak, a kanadai kormányzatnak ez a rendelkezése csak mint érdekese tünet érdekel, mert a tengerentúli gabonapiac az európai búzára már hosszú évek óta semmi hatással nincsenek. Ez a tünet azonban mégis jellemző a tengerentúli helyzetre. Hogy mi indította a kanadai kormányt ennek a rendelkezésnek a kiadására, egyelőre nem ismeretes, de a valószínű ok az, hogy a búzának rohamos emelkedését kívánták megakadályozni. Ekkor hónap végén Winnipegben az októberi búza ára 11 centig emelkedett. Ekkor történt a kormány közbeavatkozása, ami egyelőre végét jelenti a winniepegi búzaár-emelkedésnek. Chicagóra egyelőre nem volt hatással a winniepegi rendelkezés. Itt nemcsak tovább folyik a búzahasználat, de komolyabb árvaltozást sem okozott a szomszédos tőzsdéi kényezsünete.

A tengerentúli terménytőzsdék árfolyamai: Chicagóra a búza decemberre és májusra 151, a rozsa decemberre 108, májusra 110, a kukorica decemberre 101 és a zab decemberre 76 és májusra 73 cent volt bushelenként. A winniepegi gabonahatáridős piacon a rozso októberre és decemberre 105, a zabot októberre és decemberre 51 és az árpát októberre és decemberre 64 centtel kötötték.

Állatpiaci szemle.

A budapesti vágómarhapiac felhajtása a mult heten ellanyhult. A kereskedők egyrésze vonakodik az átvétel lebonyolításától, arra való hivatkozással, hogy a részükre megállapított jutalék nem fedezi a kiadásokat. A gazdák részéről az önkéntes felajánlások sem indulnak meg olyan mértékben, amint az a hiányos takarmánykészletek folytán várható volt, jelelül annak, hogy már csak kevés vágási célra alkalmas marhával rendelkezik. A szükséglet fedezése a csekély mértékű önkéntes felajánlásokon kívül főleg a még igénybevételel hátralevő vármegyék szállításaiból történik. Az Állatforgalmi Központ erőlyes intézkedései következtében az a helyi budapesti marhapiaci felhajtás ismét nagyobb mértékűvé vált.

A budapesti sertéspiac továbbra is eseménytelen. A közellátási minisztérium a sertéshizlalási tevékenység fokozása és a süldők önkéntes eladásának serkentése céljából a beszoállítás kötelezettség teljesítésébe való beszámításnál előnyös módosításokat végzett a süldő, soványsertést, tenyészsertést, valamint hizottsertést beszoállítók javára. A vonatkozó 118.900/1943. számú közellátásügyi miniszteri rendeletnek, amely egyéb beszámítási módosításokat is tartalmazott, lapunk ezévi 40. számának „Törvények és rendeletek” rovatában csak hivonatosan ismertettük a sertésekre vonatkozó pontosbeszámítási rendelkezéseit. Kiegészítésül közöljük, hogy a közlöt előnyös beszámítást a gazdák csak abban az esetben igényelhetik, ha ezévi október 31. napjáig adnak el süldőt, vagy soványsertést jogosított kereskedőknek, vagy ezeket későbbi eladásra írásbeli szerződéssel kötik. A későbbi eladásra történő leköttésről a kereskedő köteles az Állatforgalmi Központ által forgalomba hozott kötelevelet kiállítani és annak egyik példányát a gazdálkodónak átadni. Az ilyen módon leköttöt süldőkkel és soványsertésekkel a közellátási minisztérium az ipari hízaladók süldősükségletét kívánja biztosítani és ezek mentesülnek minden, a honvédség, a közellátási kormánybiztos, vagy a közületek által támasztható igénylés alól. A soványsertések nevelésére takarmánytiallás nem igényelhető.

A MASH által ez évben is kezdeményezett sertéshizlalási akció ezideig még nem öltött nagyobb arányokat annak következtében, hogy az az idén nem kapcsolatos takarmánykiutalással. A közellátási célokra történő hízalásokat óhajtja serkenteni a közellátási minisztérium az a rendelkezése is, amely szerint a magánzemély részére hízalt sertés a gazda beszoállítási kötelezettségének teljesítésébe nem számít bele. A minisztérium egyébként most adta ki hivatalos tájékoztatását a sertéshizlalás érvényben levő szabályairól. Eszerint magánzemély a háztartása évi zsirsükségletének biztosítása végett gazdakönyvvvel ellátott gazdálkodóval bérhizlalási szerződést köthet. A szerződést megkötésétől számított 15 napon belül a hízalás helye szerint illetékes közlgi előjárásnál köteles láttamozás végett bemutatni. A bérhizlaló és a háztartáshoz tartozó személyek zsirszükségletükről egy évre lemondanak. A vágási és szállítási engedélyt háztartásonként és 4-4 személyenként egy sertésre adják ki.

Termény- és takarmányfélék.

Gabonafélék. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsdé hivatalos árjegyzése.) 1943 október 14. A gabonaféléknek a június 23-án megjelent 37.000/1943. K. M. számú rendelettel (l. „Köztelek” f. évi 26. sz.) megállapított termelői árát az ország bármely feladóállomáson, 100 kg-kint, pengőben, vasúti kocsiba vagy a közlmalom, illetve hantolú üzem raktárába az eladó költségén legalább 10 tonnas tételekben berakott árura vonatkoznak. Búza: 78 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 40—; rozsa (kétszeres): 71 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 37—; árpa: takarmányárpa 65 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 36—; sörárpa, legalább 65 kh/hl-súlyú 40—, kopaszárpa 37—; zab: 41 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 40—; köles (fehér, vörös, szürke vagy japán), rostalt, üszökmentes 40—; hajdina: legalább 60 kg/hl súlyú, hantolatlan, szokványserű 40—; 1943. évi terméss kukoricának a 49.700/1943. K. M. számú rendelettel megállapított termelői ára: csöves 26% víztartalmú 21.90, szorost 26% víztartalmú 29.30 P.

Kiállítású termények és vetőmagvak. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsdé hivatalos árjegyzése.) 1943 október 14. Az 1943. évi terméss különféle mezőgazdasági terményeknek a július 1-én megjelent 40.000/1943. K. M. számú rendelettel (l. „Köztelek” f. évi 27. sz.) megállapított legmagasabb termelői árát az ország bármely feladóállomáson, 100 kg-kint, pengőben a következők: Repemag: kaposzta- vagy repemag, szokványserű 88—, vadrepemag, legfeljebb 5% idegenkeve-

FUTURA BUDAPEST V. VIGADO U. 6. GABONA-OSZTÁLY: Vásárol búzát, rozso, sör- és takarmányárpa, kukoricát, zabot, kölest és hajdina. OLAJMAG-OSZTÁLY: Vásárolja az összes olajos magvakat. SZERZŐDÉSEK ALAPJÁN, LEGJOBB KEDVEZMÉNNYEL SZERVEZT AZ OLAJOSMAGVAK TERMELESÉT. GYAPJU-OSZTÁLY: Az ország gyapju termésének begyűjtését és elosztását vezzi és az országos gyapjuvárosi verekekkel rendezti. MAG-OSZTÁLY: Takarmány, magvak, hüvelyeseket, fűmagvakat vásárol és elad, termelési szerződésekkel köt. MAGTERMELESÉI-OSZTÁLY: Édescsillagfűt, fajborsó és babot, konyhakerli és virágmagvak szerződéses termeléseivel foglalkozik. RAKTÁR ÉS SZÁRÍTÓÜZEM-OSZTÁLY: Védőmagtisztítás, gabona, tengeri és olajosmagvak szárítása.

TÖBB MINT 2000 KIRENDELTSÉG, FŐ- ÉS ALBIZOMÁNYOS

Ígya mindennap és másnak is ajánlja mert a „HARMATVIZ” az egészség forrása. (Image of a bottle and glasses of water.)

rékkel 60—; lenmag, olajgyártásra, szokványserű 100—; napraforgómag: fehér, szürke, csikos, szokványserű, enyhén dohos 70—; lómag: szokványserű, enyhén dohos 90—; szójabab: szokványserű 80—; kendermag: szokványserű 150—; rostkendervetőmag: 96% tisztaságú és 85% csiraképes 200—; gomborkamag: 96% tisztaságú 70—; mák: kék, legfeljebb 2% idegenanyaggal 200—; mustár: legfeljebb 2% idegenanyaggal, fehér és fekete 100—; kőmértymag és édes kőmértymag: legfeljebb 2% idegenanyaggal 300—; korlandermag: legfeljebb 2% idegenanyaggal 100—; borsó: legfeljebb 2% idegenanyaggal, hantolatlan, élőzsizsikmentes, Viktória 65—, expressz 60—; lencse: élőzsizsikmentes, legfeljebb 5% idegenanyaggal és léhaszemmel, kliszemű 90—, középszemű 100—, nagy szemű 120—, erdélyi lencse, természeténél élőzsizsikmentes, bármely háromszék- és udvarhelymegyei feladóállomáson 120—; bab: legfeljebb 2% idegenanyaggal, fehér, szokvány és gyönyű 80—, fehér, hosszú és lapos, gömbölyű és hosszú fűrj, továbbá egyszínű színes 85—, tarka, vegyes és egyéb 77—; búkköny: 96% tisztaságú, szós 160—, pannon 70—, tavaszi 72—; csillagfűt: 96% tisztaságú, édes 45—, keserű 36—; tavaszi és ősz takarmányborsó: 94% tisztaságú 75—; szegsborsó: 95% tisztaságú 50—; lóbab: 95% tisztaságú 64—; lóheremag: nyers, 90% tisztaságú, legfeljebb 1% arankataltmú 300—, erdélyi, nyers, előbbi százalékos 310—; lucernamag: nyers arankás, 90% tisztaságú, legfeljebb 1% lóhere és 1% arankataltommal 580—; balsacimmag: hámozatlan, 90% tisztaságú, legfeljebb 2% vérfmagtartalommal 140—; sörheremag: 95% tisztaságú 200—; fehérheremag: 94% tisztaságú, legfeljebb 2% svédheremag tartalommal 450—; komlóslucernamag: 95% tisztaságú 300—; korcs (svéd) heremag, 94% tisztaságú 400—; nyúlzapukamag: 90% tisztaságú 260—; somkórómag: fehér, 94% tisztaságú 240—; szarvaskerepmag: 94% tisztaságú 320—; muharmag: 95% tisztaságú 50—; szudáni fűmag: 95% tisztaságú és 90% csiraképes 80—; csibehármag: 96% tisztaságú és 90% csiraképes, őrlás 70—, aprószemű 60—; citrommag: 95% tisztaságú, seprőcök 38—, cukorcök 50—.

Magplac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete magosztályának heti-jelentése.) 1943 október 15. Az elmúlt héten a magpiaci forgalma, továbbra is egyenletes maradt. A hetefeltesget közl mag a lucerna mind a lóhere kínálata élénk. Ugyanez mondható a szőszöbükölyt illetően is. A balsacim terméseredménye a vártnál jobbnak bizonyult, sőt olyan különleges magfélésegekkel is kerülnek tétélek piacra, amelyek máskor alig képezték forgalom tárgyát, amia Jurcsék-féle pontozási rendszerre vezethető vissza. A hüvelyesek piacán borsót és babot továbbra is élénken kínálnak, a felhozatal különösen habból lett élénkebb. A lencse továbbra is üzlettelen.

Szállastakarmány- és számaárak. A július elsőjén megjelent 40.000/1943. K. M. számú rendelet (l. „Köztelek” f. évi 27. sz.) szerint a laza szállastakarmányok és számafélék termelői árát az ország bármely feladóállomáson vasúti kocsihoz kiszállítva q-kint a követ-

kezdő: la lucernaszéna 16—, la löhereszéna 14—, la baltacímzéséna 14—, la zabosbükönyszéna 14—, la muharszéna 12—, la rétszéna 13—, féldés rétszéna 1050, savanyú, vagy ázott rétszéna 650, la fakarmányszalma 6—, la rozsalmaszalma 530, egyéb egészséges szalmák 5—, la szuppszalma 11— P. Az 5 km-nél nagyobb tengelytávart terítést és a nyílt piac árát a rendelet részletesen szabályozza.

Allatok és állati termékek.

Vágómarha- és borjúárak. A július 2-án megjelent 36,700/1943 K. M. sz. rendelet (l. „Köztelek” f. évi 28. sz.) szerint a vágómarha és vágóborjú legmagasabb termelői ára, etetés-ítatás után 8%, 5 km-nél nagyobb távolságról hajtás és nem etetés után 4%, vásári eladásnál pedig 6% súlyengedmény levonása után elősúlykg-kint a következő: I. o. ökrök és növendékmarha 220, II. o. ökrök és növendék 2—, III. o. ökrök, növendék 180, csontozni való ökrök és növendék 150, bika, I. o. 215, II. o. 195, III. o. 175, csontozni való 145; tehén, I. o. 210, II. o. 190, III. o. 170, csontozni való 140; I. és II. o. bivalyökör és növendékibivaly 175, III. o. 165, csontozni való 140; I. és II. o. bivalyibika 170, III. o. 160, csontozni való 135; I. és II. o. bivalytehén 165, III. o. 155, csontozni való 130; vágóborjú I. o. 240, II. o. 210 P. Az osztályozást a rendelet pontosan megszabja.

Vágójuh- és bárányárak. A július 2-án megjelent 36,700/1943 K. M. sz. rendelet (l. „Köztelek” f. évi 28. sz.) szerint a vágójuh és vágóbárány legmagasabb termelői ára (a vágómarhánál fentebb részletezett súlyengedmény levonása után) a következő: vágójuh 180, vágóbárány 160 P elősúlykg-kint. A 30 mm-nél magasabb gyapjáról vágóállatot kg-kint 10 fillérel nagyobb áron lehet forgalomba hozni.

Budapesti lóvásár. (Budapest székesfővárosi állatvásárok és közbűvőhidak igazgatóságának jelentése.) 1943 október 15. Árak: Csikó 500—1250—, könnyű kocsi 1000—4200—, igás kocsi 1000—1100—3500—, igás kocsi, könnyű 700—980—, számar 400—550—, alarendelt minőségű ló 400—700—, vágóló 150—750— P darabonként.

Sertésárak. A július 2-án megjelent 39,200/1943. K. M. sz. rendelet (l. „Köztelek” folyó évi 28. sz.) és az azt módosító, augusztus 7-én megjelent 45,900/1943. K. M. sz. rendelet (l. „Köztelek” folyó évi 33. sz.) szerint beállítani való fiatal, egészséges, ivartalanított, orbánc ellen oltott, szimultánözött élősertésekért számítható legmagasabb termelői árak, helyt gazdaság a következők: 20—25 kg-os 430, 25—30 kg-os 4—, 30—35 kg-os 382, 35—40 kg-os 370, 40—45 kg-os 360, 45—50 kg-os 337, 50—55 kg-os 318, 55—60 kg-os 303, 60—65 kg-os 290, 65—70 kg-os 279, 70—75 kg-os 270, 75—80 kg-os 266, 80—85 kg-os 263, 85 kg-nál nehezebb 260 pengő kg-kint. A 20 kg-nál könnyebb soványsertés darabonként 86— pengő alatt szabad meggyezés tárgya. A hiztossertésekért, 12 órai koplalás után, helyt gazdaság a következő legmagasabb termelői árak számíthatók: 155 kg-nál nehezebb, a sertés ára 155 kg-ig bezárólag 290, a 155 kg feletti elősúly a 4— P, 150—155 kg-os la 290, 145—150 kg-os la 285, 130—145 kg-os la 280, 115—130 kg-os la 276, 100—115 kg-os la 271, 100 kg-os és nehezebb, középminőségű szedett 266, 80 kg-os és nehezebb sonkasúldó 271 P kg-kint. A tenyésztésre és széttermelésre eladott és a fentiekben fel nem sorolt sertések ára vonatkozóan a rendelet külön intézkedik.

Tenyészmariák és jármosok. (A Magyar Mezőgazdák, Állattérképésztő R.-T. jelentése.) 1943 október 15. la belföldi jármosokör és beállítani való tinó (tarka) 580—680 kg-os 240—280, la belföld. jármos-

okör és beállítani való tinó 480—680 kg-os 240—280, la fehé jármosokör 240—280, 1½ éves üsző 260—3— P kg-kint. Fialat hasas és friss fejűstehén 2500—3500— P drb-kint.

Baromfiárak. A július 2-án megjelent 39,000/1943. K. M. sz. rendelet szerint (l. „Köztelek” f. évi 28. sz.) az előbaromfi legmagasabb termelői ára az ország egész területén a következő: Liba 480, kacska 470, csirke 470, tyúk 360, pulyka 420, gyöngyös 440 P kg-kint. **Teljes.** A július 1-én megjelent 38,100/1943. K. M. sz. rendelet szerint a frisse tyúkteljes legmagasabb termelői ára az ország egész területén 420 P kg-kint.

Különfélék.

Zöldség és gyümölcs. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban 1943 október 4-től 9-ig jegyzett árak q-kint, aranypengőben: Zöldség: Sárgarépa, la 36—80—, zöldjével (100 csomó) 40—80—; petrezselyem, la 50—110—, zöldjével (100 csomó) 50—80—; zeller, la 120—, zöldjével (100 db) 20—100—; (100 csomó) 50—300—; karalábé 50—80—, (100 db) 14—40—; karfiol, levéllel 120—230—, tisztított, la 180—350—; vöröshagyma, la 31-91; la 27-23; fokhagyma, la 86-32, középminőségű 76-60, la 69-04; cékla, la 50—100—; fejeskáposzta, la 40—60—, la 30—45—; kelkáposzta, la 100—180—, la 80—150—; vöröskáposzta 120—200—; fejesaláta, szabadföldi (100 fej) la 16—50—; torma, nemesített, la 250—450—, la 150—250—, erős 70—150—; burgonya, Gálbaba és nyári róza 30-55, ősi róza 29-50, Ella és sárga 26-35, Krüger 23-75, Wohltmann 24-80; champignon gomba, la 1000—1500—, la 700—1000—; fekete retek 30—80—; uborka, kovászolni való 200—300—, nagy, salátának való 100—240—, ecetbe savanyított való 240—340—; zöldpaprika (100 db), tölteni való fehér 60—200—, tölteni való zöld 50—180—, apró, hegyes 50—140—, kecskeszarvú 100—160—; paradicsompaprika, piros 90—240—, sárga 120—180—; tök, főzni való, la 50—90—, la 30—60—; sütő tök 60—75—; paradicsom, érett, la 70—100—, la 30—80—, alma-paradicsom 40—140—; zöldbab, vajbab, hüvelyes, la 180—300—, la 80—180—, kifejtési való hüvelyesbab 350—360—, kifejtett nyersbab 240—340—; zöldkukorica (100 cső) 36—60—; sóska, szabadföldi 80—200—; paraj, tisztított 70—180—. A forgalom közepes, az árak ingadoznak. **Gyümölcs:** Alma, elsőrendű, nemesfajta, la 300—400—, la 200—300—, másodikrendű, nemesfajta, la 250—320—, la 220—250—, közönséges, válogatott, la 120—260—, la 90—180—; birsalma, la 120—260—; körte, elsőrendű, nemesfajta, la 250—440—, la 220—260—, másodikrendű, nemesfajta, la 200—250—, la 180—200—, közönséges, válogatott, la 140—160—, la 120—140—; őszibarack, fehér 90—700—, szilva, magvaváló, kék, la 80—120—, la 70—90—, muskotály 110—150—; szőlő, csemege, különleges minőségű 240—380—, la 220—310—, la 160—250—, közönséges 150—220—, fekete 140—200—; dió, héjas 500—800—; mogyoró, héjas 400—450—; mandula, héjas 450—500—. A forgalom közepes, az árak emelkedtek.

Borjác. (A Magyar Szőlőgazdák Országos Barterelésítő Szövetkezetének jelentése.) 1943 október 14. A szüret már mindenhol javában tart. A minőségi eredmények általában kielégítik a gazdákat. Egyes helyeken tovább tart az érmeledés, viszont más helyeken anélkül, hogy a kínálat emelkedne, ártérfőreket lehet megfigyelni. A szőlő-

ára változatlanul 270—320 P között változik kg-kint vidékek szerint. A mustokért a kereskedők cukorokkint 12—15 fillért fizetnek. A spekuláció sok helyen fokra való tekintet nélkül vásárol és 3—pengő felül is fizet. A minőségi borvidékek közül nagy az érdeklődés Tokajban és Eger vidékén. A hivatalos árakon itt sem igen lehet vásárolni és az árak cukorokkint elérték a 14—15 fillért. Bada- csonban a termés kisebb, mint amennyire számítottak, eladás áll- jón létre. A jobb minőségű cukorokkint 17—18 filléres árat is kérnek.

Szesz. A szeszpiacra az összes szerkesztések forgalma e héten is megállapított keretek között mozgott, változatlan áron.

Gyümölcs-pálinka. A gyümölcs-pálinkaüzletben a forgalom e héten is szűk keretek között mozgott. Szilagsági új szilviorumból volt ugyan kínálat, de csak kisebb tételekben volt forgalom tartott áron.

Országos állatvásárok. (1943 október 19-től 25-ig.) Nem egyeztetett, hogy valamelyik vásárt különféle okok miatt nem tart- lak meg. Ajánlatos ezért az illető község elöljáróságához fizetett választás kérdést intézni, hogy tartanak-e vásárt és hogy áll- lesze-e? **Október 19-én:** Erendréd, Miskolc (3 nap, havivásár), Nagy- börzöny, Perbete, Tállya, Tevel. **Október 20-án:** Boncolda, Bögöz, Egyed, Egyházaskozár, Hedrehely, Inke, Kassa, Németboly, Rimaszombat, Sármaság, Sífok, Szentpéterúr. **Október 21-én:** Baranya- jenő, Csütörtök, Élesd, Felsőmocsolád, Keszthely, Szentgyörgyvölgy, Szilágycseh, Szilágysomlyó, Szolyva, Tengelic, Torna, Ungvár, Zánka. **Október 22-én:** Komádi, Mindszent, Szigetszentmiklós. **Október 23-án:** Nincs állatvásár. **Október 24-én:** Cegléd (két nap), Füzesgyarmat, Nagykőrös (két nap). **Október 25-én:** Acsa, Avas- újváros, Baracska, Bátorcsék, Battonya, Békéscsaba (mehhavásár), Celdömök, Devescer, Dragomérfalva, Érsekújvár, Érsekudkert, Felsődabas, Hajdúszoboszló, Hetes, Heves, Ipolyág, Jánosihida, Jászényszaru, Kecel, Kézdivásárhely, Kóny, Kunbaja, Kunmadara, Kunszentmiklós, Mándok, Mezőszilas, Mosonmagyaróvár, Nadudvár, Nagyszőlős, Nemesvöd, Oklánd, Ökörmező, Pápóc, Párkány, Pászti, Putnok, Sajószentpéter, Szentes, Técső, Tiszapalkonya, Tokaj, Tompa, Verpeit.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. M. Megfelelő módon végzett kesertelenítés után a csillagfűt- magját lóval, tehénvel, egyéb szarvasmarhával és borjival érem- ményesen lehet etetni. A keserű és mérgező hatású anyagoknak leg- egyszerűbb kilúgozási módja, ha a csillagfűt gomba daraját 1½—2 óráig főzzük és ezután langyos vagy hideg vízzel addig mos- suk, míg keserű ízét elvesztette. Ezt lézellel állapítjuk meg. Hat- sósabb, illetve gyorsabban végezhető a kilúgozás, ha néhány atmos- féra légköri nyomás alatt főzzük a csillagfűt, miáltal a keserű- ízt előidéző anyagok gyorsabban kimoshatók. Újabb kísérlet- próbálják a csillagfűtöt hg, 5—10%-os sósavval keserteleníteni. A magot lefolyócsappal ellátott kádba helyezik, 72 óráig hagyják a híg sósavban állani és ennek feeresztése után a sósav maradékát hideg vízzel kímássák. A csillagfűtből egyszerre csak annyit tanács- keserteleníteni, amennyit az állatok 24 óra alatt elfogyasztana. A kesertelenített csillagfűtből lóval és kifejlett szarvasmarhával kell szoktatás után napi fejadagként 3—4 kg-ot etethetünk. W. L. 4.

Legjobb minőségű mezőgazdasági gépalkatrészek

fűkaszálókhoz, aratógépekhez, tárcsaboronákhoz, vetőgépekhez, fogatos- és traktorekékhez és az összes létező bel- és külföldi gyártmányú egyéb mezőgazdasági gépekhez állandóan raktáron

László és Fia műszaki és gépkereskedők

Budapest, V., Alkotmány-utca 25.

Telefon 117-752 és 118-431

Külön engedély nélkül szállít traktor- és hengerolajat

Holitscher Zsigmond és Ta.

Budapest, V., Kálmán-u. 16. Tel.: 323-720.

Kölcsön-traktort

keresünk a téli hónapokra. Ajánlatok „Ipari vállalat 9754” jelűre **Böckner J. hirdetőjébe, Bpest, IV., Városház-u. 10.**

Fizetővendégként

vidéki kúrián, belga házaspár, kik magyarul is beszélnek, 2 szobát és ellátást keresnek.

Leveleket: **Dr. Barakonyi ügyvédhez** Budapest, Vilmos császár-út 34.

Eladók törzskönyvezett szimután,

orbánc ellen oltott bangmentes, 7 hónapos, kitűnő leszármazású

mangalica kanok

Haltenberger Gazdaság

PENG, Nógrád megye.

MOST JELENTKEZŐ M. G.!

A GYÜMÖLCSTERMESZIES KÉZIKÖNYVE Második kiadás Írta: MOHÁCSY MÁTYÁS M. Kir. Kertészeti Akadémiai igazgató Ára . . . 25 pengő	A MEZŐGAZDASÁG ÉS A FALU ÉPÍTÉSZETE Második, bővített kiadás Írta: DR. NÓTSIS ENDRE műgy. ny. r. tanár Ára . . . 10 pengő
A SIKERES MÉHESENEDÉS FELTÉTELEI, MÓDJAI ÉS ESZKÖZEI Második, teljesen átdolgozott és tetemesen bővített kiadás Írta: HÉJJAS ENDRE Ára . . . 20 pengő	KORSZERŰ KECSKETARTÁS Írta: Dr. SÓVÁRI SCHNEIDER SÁNDOR Ára . . . . . 4 pengő

Kaphatók a „Patria”-Könyvkereskedő-ben, Budapest, IX. U. 161-út 25

Sömjénmihályfa

(Vas m.) községében okt. 30-án 11 órakor nyilvános árverésen haszonbérbeadatik: **130 kat. no. d épületekkel 12 ka. hold szántó, 140 □ öi szántó, 1-1-1-1-1-1**

Árverési feltételek községében megt. kinho- tók, kivátrra **Dr. Kiss Lajos** budapesti (VIII., Józsefkorút 58.) ügyvéd megküldi.

Eladó Szentlőrinc-kátán

350 q tengerit befogadó, erős tölgyfaoszlopokkal ellátott átrakható

új góré.

Két drb sertés-hízlaló

egyik 50, másik 30 darabra. Értekezni lehet **Beszédes László, Szentlőrinc-kátán.**

Csépléshez, gőzszántáshoz, kazántüzeléshez, házfűtéshez

Tatai szén és brikett

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT

Budapest, V., Zoltán-u. 2.

Nyírmadai és novákpusztai

(horvát-kimel) mezőgazdasági ipari üzem részre azonnali bejelésre egy-egy gyakorlati rendelkező

nőtlen könyvelőt keresünk.

Ajánlatokat **Országos Földhitelintézet** Birtokkezelési-osztály Budapest, V. gr. Teleki Pál-utca 7. címre kérjük küldeni.

Minden hogy ezent takarmány

öss

akkor eg kevés ny rendelkező

Intéző

ÚJAB A SZ

Írta: H az OMGE

A Well ma tott 201 olda könyv a sz get nagy ma gos fezzel szempontra

Megrendelhe Budapest, IX szállítás, utat

Az Orsz Üzemi Budapest.

tisz- telés a fe elké közö mind része értke szeke

Ü birós atad gard nél e

V vizsg

M felvi

A jé

Minden földbirtokos megkövetelheti intézőjétől, hogy ezentúl ne nagyörekkkel és penészes szalmával etesse takarmányszakéban állatait, hanem telepítsen most

Ősszel Nándor-féle sertéscsemegét

akkor egyszeri ültetéssel 25 évig mindig lesz kevés nyersrosttal de annál több fehérjével rendelkező tápdús takarmánya.

Jó földben minden két héten vágható.

A Magy. kir. Állatelettani és Takarmánykísérleti Állomás megállapította egy súlyú homokon termelt mintáról:

	zölden	szárazon
Nyersrost	1.7%	10.6%
Emészthető tiszta fehérje	2.1%	13.1%
Keményítőérték	7.9 kg	49.4 kg

Vegyen ceuzát és hasonlítsa össze ezen adatokat a többi takarmányokéval:

Nemcsak a sertés, hanem minden állat rászoktatható!

Kérjen felvilágosítást **NÁNDOR ERNŐ** mezőgazdától Budapest, H. Kapasutca 46.

LÓPOKRÓCOK

székely háziszóttos, gyapjús minőségben ismét kaphatók 150x190 cm méretben drb. P 87.- árszámmal, amíg a készlet tart, helyt rak-tárról postán - utánvétellel szállítva.

SALVA BUDAPEST, V. Csanádyut. 5. Tel.: 298-559. MUNKÁSTAKARÓNAK IS HASZNÁLHATÓK.

Yorkshirei

3 hónapos gyönyörűen fejlett töröknyelvű tenyésztésre kiválóan alkalmas

malacok eladó k.

THORMA Adony, Sáncpuszta. 8694

Angórannyúl eladó.

Angol-német keresztesű, tenyésztésre kiválóan alkalmas 24 bak, 34 emse és 45 darab 3 hónapos süldő eladásra kerül, ketrecek nélkül. Az ajánlatok

Nagyvárad thj. város gazdasági ügyosztályához adandók be. 8669

Diófa, suháng és koronás SORFASÍTÁSRA

Vadgesztenye, Platánlevél juhár, Fegfa, Zöld juhár, Jegenye, Kanadai nyár, Közönséges akác, Kis- és nagylevelű hársfa, Japán akác, Aranyfűz.

Gyümölcsfák még kisebb lételekben kaphatók:

Tolnai Faiskola, Tolna Garay-utca 40/1. Telefonszám: 120.

Ültessen mogyorót!

Szentül a szőlő fekvésű helyeket, télen nem fagy meg, nagyon igénytelen, gyorsan nő, korán terem és sokat.

Alkalmazottaink ellátására

bérhizlalási szerződést kötnénk.

Ajánlatokat kérjük közvetlenül **Hüvelyesforgalmi Központ** Budapest, V., Juhász Andor-ut. 1. 8689

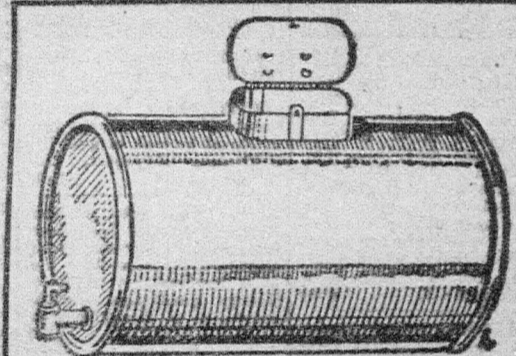
Biztosítsuk növendékállataink erőteljes csontfejlődését és óvjuk kifejlődött haszonállataink csontállományát csontbetegségektől. E célra legalkalmasabb a

DOROGI SZÉNSAVAS TAKARMÁNYMÉSZ

amely 88%-ot meghaladó tisztasági fokkal bír, őrlési finomsága pedig legelőrendű. Gyártja: a Saigóterjáni Kőszénbánya R.-T. dorogi mésztelepén. Központi eladási iroda: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 125-284. Ügyeljünk a „DOROGI” névre!

"REKORD" egytemes ÓRLŐGÉPEK szállításra már előjegyezhető. Mindenféle üzemi felszerelési cikk beszerezhető **Gerő Sándor** műszaki nagykereskedésében Budapest, VI., Óutca 21. 8578 Telefon: 315-172

Lajtok, tartályok, fa- és vashordók legelőnyösebben beszerezhető **Fémipari és Kereskedelmi Vállalat** kft. Budapest, XIII., Váciút 69. Tel.: 291-764

Most jelent meg!

ÚJABB IRÁNYELVEK A SZARVASMARHATENYÉSZTÉSBEN

Írta: Horn Artúr dr., az OMGE és az Országos Töröknyelvű Bizottság titkara.

A **Wellmann Oszkár dr.** előszavával ellátott 234 oldalas, számos ábrát tartalmazó szak-könyv a szarvasmarhatenyésztés korszerű kérdéseit nagy tudományos felkészültséggel, a gazdasági termelés és az állattenyésztés gyakorlati szempontjainak előtérbe helyezésével tárgyalja.

Ara: 10.- pengő.

Megrendelhető a "Patria" Irod. Vállalat és Nyomdai R.-T.-nél, Budapest, IX., Ollóút 25. Az összeg előzetes beküldése mellett portómentes szállítás, utánvét rendelésnél a portót a rendelő fizeti.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Üzemi és Számtartási Osztálya

Budapest, IX., Köztelek-ut. 8. Telefon: 181-040

A három évtizede fennálló számtartási osztályunk adózási és tisztálvétel megállapítási célból vállalja a számtartás felkötését az évközi számtartás vezetésének irányítását, a felülvizsgálatot, a felülvizsgált és általa ellenőrzött számtartásokból a zárszámadás elkészítését és hiteltelített alakban való kiadását, a társulajdonosok közötti és a hatóságokhoz (árvaszék, stb.) benyújtandó, valamint minden más könyvelés és elszámolás készítését, felülvizsgálatát, részesei arányok pártatlan kimutatását, jelentőzések végzését, értékelését, adóügyi és egyéb könyvvizsgálatoknál szakértő és ellen-szakértő kiküldését, a gazdaság állandó felügyeletét és ellenőrzését.

Üzemeivel készít, becslesekét végez, szakértőként eljár a bírósági és magánfelek felkérésére, akár peres ügyekben, akár bérlet-átadás, átvétel, örökösödési osztály elkészítésénél, vagy bármely gazdasági üzemi természetű ügyben. Birtok-, bérletátadásnál, átvétel-nél elvállalja az élő- és holtfelszerelés felletározását, becsleését.

Vasúti fuvarlevelek és gyágyártói vények díjszámításának a felülvizsgálását, a túltérítés-visszafizetésének kieszakölését.

Megkeresésre minden üzemi és számtartási kérdésben részletes felvilágosítást és kimerítő szakvéleményt adunk.

Külső dezinficiálásra és sebellátáshoz

SEPSO TINKTURA

Jódtinktúra helyett

A Sepso tinktura dezinficiáló ereje teljesen egyenértékű a jódtinktúrával, a Sepso ugyanúgy használható, mint a jódtinktúra. Ellentétben a jódtinktúrával, a Sepso tinktura szabadon beszerezhető és bármely mennyiségben szállítható.

MEDICHEMIA R.T. BUDAPEST, X. HÖLGY-UTCA 14.

12-15 fillért fizetnek
14-15 fillért. Buda-
17-18 filléres árat is

égek forgalma e héten is a
rozatlan áron.

etben a forgalom e héten is
szállvíorból volt ugyan
galem tartott áron.

2-161 25-ig.) Nem egyszer
féle okok miatt nem tart
ig előljáróságához fizetett
vasárt és hogy állá felhajtá
Október 20-án: Bonclida,
Inke, Kassa, Németboly
Október 21-én: Baranya-
szthely, Szentgyörgyvölgy,
Zelic, Torna, Ungvár, Zánka,
ndszent, Szigetszentmiklós,
24-én: Cegléd (két nap),
Október 25-én: Acsa, Avas,
Békéscsaba (mehavás),
Érsekújvár, Érsekújvárt,
Jeves, Ipolytság, Jánoshiba,
Köny, Kunbaja, Kunmadara,
Mosonmagyaróvár, Nádudvar,
ező, Pápóc, Párkány, Páztó,
Tiszapalkonya, Tokaj, Tompa.

ÜZENETEK.

ertelenítés után a csillagfűrt
marhával és baromfival ered-
gező hatású anyagoknak leg-
csillagfűrt goromba darajt
vagy hideg vízzel addig mos-
teléssel állapítjuk meg. Hatá-
külözés, ha néhány atmos-
csillagfűrt, miáltal a keze-
mosható. Újabban sikeresen
-os sósavval kesertelenteni.
helyezik, 72 óráig hagyjuk
tése után a sósav maradékát
egyszerre csak annyit tanáso-
24 óra alatt elfogyasztana
és kifejlődött szarvasmarhá-
4 kg-ot etethetünk. W. I. 6

-traktort

pokra. Ajánlatok „Ipari
e Brochner J. hird-
V., Városház-ut. 10.
870

egként

án, belga házaspár, kik magyarul
nek. 2 szobát és ellátást ker-
8690

yi ügyvédhez

nt 34.

amihályfa

ánál okt. 30-án 11 órakor
és en haszonbérbeadásra
Gt-tekkel 12 ka. hold
ő szanó, lakohz
községében megt. kintho-
Kiss Lajos budapesti
ut 58.) ügyvéd megküldi
8691

novápusztai

asági ipari üzem ré-
képére egy-egy
rel-ttal rendelkező

ötlen

önyvelőt
eresünk.

idhitelintézet

Teleki Pál-utca 7.

ALLÁST KERESŐK

KERTÉSZEK

KERTÉSZ ajánlikok Január 1-ére 15 évi konyhakerti, dískerti, gyümölcskerti, fűszert, primör és meleggöly gyakorlatiattal. Kovács Pál, Vasmejer, Szabolcs m. 4643

KÖLÖNFELE

OKLEVÉLES előfelmérők 30 éves gyakorlati alvilággal nagyobb erdőbirtok független vezetését. Cím: 4396 szám alatt a kiadóhivatásban. 4396

IRASÁGINAS állást keres 15-ére vagy előléte főfői háztól és ország házaktól kitűnő jó bizonyítványai vannak. Perfekt az összes ma- teendőben, 25 évi gyakorlati bír. Szives megkeresést kér: Lőrincz József, iraságinas, Tivadár, báró Botlik-kastély, Borsod megye. 4520

VIZSGÁZOTT vadász, 40 éves, nő, gyermektelen, azonnali belépésre állást keres. Cím: Gondé András okl. vadász, Csobaj, u. p. Tokaj. 4589

MAJORSZÁMI magtáros állást keres ötvenéves, ref. nő, erélyes, strapabíró gyakorlatiagazda. Ötven-tíz- százholdig, instruktívval rész- mívelésre is. Nagyobb birto- kot szíveskedve megkeresni a keres azonnali belépésre K. S. majortáros, Hajdúszovát, Kossuth u. 42. 4644

GYERMEKGÖRÖZŐ, 20 éves gyakorlati, éves bizonyítványokkal, elhelyezkedne Borsod, Budapest, Klauzál- utca 9., II. 25. 4629

ÖNÁLLÓ, jóméglelő 52-vegyesszoms, hosszú bizonyít- ványokkal, magányosul ház- vezetésre ajánlikok, bőrk- művelésre is. Nagyobb birto- k minden ágban jártas, meg- bízható. Szives megkeresést kér Tóth Julián, Kiskirály- ság 137 krt. 4630

36 ÉVES, nő, családost, komoly rendszerű, aki a gazda- sági munkát kérésre is el- tudná látni, magányosul ház- vezetésre ajánlikok. Férő- megjelölés stb. Cím: Mihály Endre, Nyírbátor, Gyulai u. 37. sz. 4631

FIATAL, intelligens, tiszt hadi- övezetbe szívesen vállalna föld- birtokos házasférfát, csak a lakásom miatt. Branyai vagy Tolna megyében. Vá- lalhatom esetleg Bacsókban. Munkától nem fél. Megkeresés: „Munkás kezék 4045” jel- lésű a kiadóba. 4645

SOFFÓL, inasokhoz állást keres. Balazs István, Alag, Rákóczi-út 82. 4646

ELŐRENÉZŐ főzónó, közép- korú takarékos, állást keres ország házába, kis családhoz szabvány, konyhatány melé, pestkártyákra. Többéves bizonyítvány. Cím: 4647” alatt a kiadóban. 4647

TEHÉNESGAZDA, kiváló munká- erő, magtáros teendőben is nagy gyakorlatiattal, me- lőbbre elhelyezkedne. Felső- János, Tornyóslőpuszta. 4696

MAGTÁROS, gazdál állást keres azonnali Láng Ferenc, Ozora, 718. t. sz. 4697

PERFEKT urasági szakcső, pusztarásznalok. Személyes megkeresést kér: Stoffáné, Budapest, Conti-u. 44. 4698

50 DARAB szőke mangalicákot 1-2 füzettára kiadó- ság alapon. Ha szűz szor- zódás esetén 60%-os alapon is. Ungár Jenő, Debrecen, Szondi-u. 11. sz. 4648

KERESEK megvételre 100 db. fiatal anyabirkát tenyész- tésre, lehet leg n. gyestetű há- zai fűszet. Szűz Béla gazda- sága, Csúsz, Vas-kapu-puszta, Érsekújvár mellett. 4649

6 DARAB törzskönyvezett yorkshair tenyészanya serte- semel bérbe adom, esetleg eladom. Választási malacok is kaphatók. Cím: Gallotti Henrik, Budapest, VIII., Kis- tánc-ú. 5. 4672

50 DARAB szőke mangalicákot 1-2 füzettára kiadó- ság alapon. Ha szűz szor- zódás esetén 60%-os alapon is. Ungár Jenő, Debrecen, Szondi-u. 11. sz. 4648

KERESEK megvételre 100 db. fiatal anyabirkát tenyész- tésre, lehet leg n. gyestetű há- zai fűszet. Szűz Béla gazda- sága, Csúsz, Vas-kapu-puszta, Érsekújvár mellett. 4649

6 DARAB törzskönyvezett yorkshair tenyészanya serte- semel bérbe adom, esetleg eladom. Választási malacok is kaphatók. Cím: Gallotti Henrik, Budapest, VIII., Kis- tánc-ú. 5. 4672

50 DARAB szőke mangalicákot 1-2 füzettára kiadó- ság alapon. Ha szűz szor- zódás esetén 60%-os alapon is. Ungár Jenő, Debrecen, Szondi-u. 11. sz. 4648

KERESEK megvételre 100 db. fiatal anyabirkát tenyész- tésre, lehet leg n. gyestetű há- zai fűszet. Szűz Béla gazda- sága, Csúsz, Vas-kapu-puszta, Érsekújvár mellett. 4649

6 DARAB törzskönyvezett yorkshair tenyészanya serte- semel bérbe adom, esetleg eladom. Választási malacok is kaphatók. Cím: Gallotti Henrik, Budapest, VIII., Kis- tánc-ú. 5. 4672

50 DARAB szőke mangalicákot 1-2 füzettára kiadó- ság alapon. Ha szűz szor- zódás esetén 60%-os alapon is. Ungár Jenő, Debrecen, Szondi-u. 11. sz. 4648

KERESEK megvételre 100 db. fiatal anyabirkát tenyész- tésre, lehet leg n. gyestetű há- zai fűszet. Szűz Béla gazda- sága, Csúsz, Vas-kapu-puszta, Érsekújvár mellett. 4649

6 DARAB törzskönyvezett yorkshair tenyészanya serte- semel bérbe adom, esetleg eladom. Választási malacok is kaphatók. Cím: Gallotti Henrik, Budapest, VIII., Kis- tánc-ú. 5. 4672

50 DARAB szőke mangalicákot 1-2 füzettára kiadó- ság alapon. Ha szűz szor- zódás esetén 60%-os alapon is. Ungár Jenő, Debrecen, Szondi-u. 11. sz. 4648

KERESEK megvételre 100 db. fiatal anyabirkát tenyész- tésre, lehet leg n. gyestetű há- zai fűszet. Szűz Béla gazda- sága, Csúsz, Vas-kapu-puszta, Érsekújvár mellett. 4649

6 DARAB törzskönyvezett yorkshair tenyészanya serte- semel bérbe adom, esetleg eladom. Választási malacok is kaphatók. Cím: Gallotti Henrik, Budapest, VIII., Kis- tánc-ú. 5. 4672

MANGALICATENYÉSZTŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

(Budapest, IX., Kőtelek-u. 8. sz.) mindazoknak, akik mangalicatenyész- anyagukat vérifülszéssel javítani, vagy tenyészül- mányukat kiterjesztés akar- ják, megkeresésre országosan törzskönyvezett tenyész- és hozamszertések vételét és eladását közvetíti. A mangalicatenyész- (tagok) ér- dekeit minden vonalon kép- viseli és védelmezi.

KIHÉLYEZNEK gazdaságokba, vagy uradalomokba az állat- tartásra nagyon kedvező feltételek mellett elsőrendű tenyészanyagot, növény- és marhákot továbbtartásra. Meghívtam: Grósz és Döme sertéshízlómányi cég, Nyíregy- háza. 4263

ÁLLAMI ellenőrzés alatt álló telep tavaszi keltetésű, vér- vizsgált fehér magyar parlagi jereket és kakasokat ad el. Tudakozódni lehet: Dr. Lázár Józsefné, Szeghalom, Széche- nyi-u. 16. Telefon: 23. 4412

KOMONDORKÜLYÖK, faj- tiszták beszerezhető több- száron kintütelte. „Duna- zug” tenyésztevé, Klótdil- ligt. 4439

ELADÓ 1 1/2 éves színtem- talli bika. Dabasi Halász Gedeon, Káptalásnyék. 4484

KÉT DARAB 7 éves lipizai félév, törzskönyvezett kancs, teljesen megbízható futó el- adó. Megtekinthető: Dr. Sedlmayr Curt gazdaságában, Sopronhorpáson, vasútállom- as Lovó. 4522

TÖRZSKÖNYVEZETT félév bi- kákat elad: Farm Mezőgaz- dasági Szövetkezet, Budapest, IV., Váci-utca 65. 4523

PERINGI kacsák, bronzpuly- kák, nemesített magyar ken- dermagos kakasok tovább- tenyésztésre kiválóan alkal- masok, kaphatók Öreg-Vajna gazdaság, u. p. Tolna. Állami ellenőrzés alatt álló telep. 4092

TENYÉSZTŐK, 3 darab, impo- rtált telvér színtem- talli eltt bikától és magas tejhozamú tehentől származó, 15-16 hónapos, magyar tarka, törz- skönyvezett, gazdasági típusú, szép küllemű, egykötött, két- főtű, illetve kettes mívűtelésű eladó. Wertheimer és Nádai gazdaság, Lontó, u. p. Ipoly- szakállás, Hont m. 4566

SEVENTENDE környéken egy fiatal fejtehenet és egy fiatal anyabika megvételre. Ciklamen, Budapest, Do- rottya-u. 14. 4596

KERESEK (szőke, javított) Mersch-fajánktól (verb. sertes. deutches M. r. schweine) származó, levélstott 1 kan és 3 kommalacot. Schaffer György gazdasága, Teclak- pusztá, u. p. Nagykökényes. 4597

50 DARAB szőke mangalicákot 1-2 füzettára kiadó- ság alapon. Ha szűz szor- zódás esetén 60%-os alapon is. Ungár Jenő, Debrecen, Szondi-u. 11. sz. 4648

KERESEK megvételre 100 db. fiatal anyabirkát tenyész- tésre, lehet leg n. gyestetű há- zai fűszet. Szűz Béla gazda- sága, Csúsz, Vas-kapu-puszta, Érsekújvár mellett. 4649

6 DARAB törzskönyvezett yorkshair tenyészanya serte- semel bérbe adom, esetleg eladom. Választási malacok is kaphatók. Cím: Gallotti Henrik, Budapest, VIII., Kis- tánc-ú. 5. 4672

50 DARAB szőke mangalicákot 1-2 füzettára kiadó- ság alapon. Ha szűz szor- zódás esetén 60%-os alapon is. Ungár Jenő, Debrecen, Szondi-u. 11. sz. 4648

KERESEK megvételre 100 db. fiatal anyabirkát tenyész- tésre, lehet leg n. gyestetű há- zai fűszet. Szűz Béla gazda- sága, Csúsz, Vas-kapu-puszta, Érsekújvár mellett. 4649

6 DARAB törzskönyvezett yorkshair tenyészanya serte- semel bérbe adom, esetleg eladom. Választási malacok is kaphatók. Cím: Gallotti Henrik, Budapest, VIII., Kis- tánc-ú. 5. 4672

50 DARAB szőke mangalicákot 1-2 füzettára kiadó- ság alapon. Ha szűz szor- zódás esetén 60%-os alapon is. Ungár Jenő, Debrecen, Szondi-u. 11. sz. 4648

KERESEK megvételre 100 db. fiatal anyabirkát tenyész- tésre, lehet leg n. gyestetű há- zai fűszet. Szűz Béla gazda- sága, Csúsz, Vas-kapu-puszta, Érsekújvár mellett. 4649

6 DARAB törzskönyvezett yorkshair tenyészanya serte- semel bérbe adom, esetleg eladom. Választási malacok is kaphatók. Cím: Gallotti Henrik, Budapest, VIII., Kis- tánc-ú. 5. 4672

50 DARAB szőke mangalicákot 1-2 füzettára kiadó- ság alapon. Ha szűz szor- zódás esetén 60%-os alapon is. Ungár Jenő, Debrecen, Szondi-u. 11. sz. 4648

KERESEK megvételre 100 db. fiatal anyabirkát tenyész- tésre, lehet leg n. gyestetű há- zai fűszet. Szűz Béla gazda- sága, Csúsz, Vas-kapu-puszta, Érsekújvár mellett. 4649

6 DARAB törzskönyvezett yorkshair tenyészanya serte- semel bérbe adom, esetleg eladom. Választási malacok is kaphatók. Cím: Gallotti Henrik, Budapest, VIII., Kis- tánc-ú. 5. 4672

50 DARAB szőke mangalicákot 1-2 füzettára kiadó- ság alapon. Ha szűz szor- zódás esetén 60%-os alapon is. Ungár Jenő, Debrecen, Szondi-u. 11. sz. 4648

KERESEK megvételre 100 db. fiatal anyabirkát tenyész- tésre, lehet leg n. gyestetű há- zai fűszet. Szűz Béla gazda- sága, Csúsz, Vas-kapu-puszta, Érsekújvár mellett. 4649

6 DARAB törzskönyvezett yorkshair tenyészanya serte- semel bérbe adom, esetleg eladom. Választási malacok is kaphatók. Cím: Gallotti Henrik, Budapest, VIII., Kis- tánc-ú. 5. 4672

50 DARAB szőke mangalicákot 1-2 füzettára kiadó- ság alapon. Ha szűz szor- zódás esetén 60%-os alapon is. Ungár Jenő, Debrecen, Szondi-u. 11. sz. 4648

KERESEK megvételre 100 db. fiatal anyabirkát tenyész- tésre, lehet leg n. gyestetű há- zai fűszet. Szűz Béla gazda- sága, Csúsz, Vas-kapu-puszta, Érsekújvár mellett. 4649

6 DARAB törzskönyvezett yorkshair tenyészanya serte- semel bérbe adom, esetleg eladom. Választási malacok is kaphatók. Cím: Gallotti Henrik, Budapest, VIII., Kis- tánc-ú. 5. 4672

MEGLÉVŐ sovány sertés-eket

kiadunk hízlatásra olyan hízal- lóknak, kiknek elegendő takar- mányuk van. Ajánlatokat „Sertéshízlás 4673” jellegű a kiadóba kerjük. 4673

MARHÁKAT hízlatásra vagy javításra kiadunk kisebb és nagyobb tételekben, takar- mányal rendelkezés, gazda- ságoknak Érdeklődés, „Mar- hahízlás 4674” jellegű a ki- adóba. 4674

MEGVÉTELRE keres a bősé- bokod postahivatali erös szá- marat, esetleg érvért. 4675

Nagytejű
magasan hasas és frissborjas törzskönyvezés- re alkalmas, vagy törzskönyvezett teheneket elad: FARM MEZŐGAZ- DASÁGI SZÖVET- KEZET, Bpest, IV. Váci-utca 65. sz. 3697

VEGYESEK

PELESJUHÁSNAK mennek 250 darab anyabirkával, Kovács József, Inota, Répispuszta, Fejér megye. 4154

TÉLJESEN felszerelt bolgár kertészetet keresek felesbe, esetleg fix és százfajra. Szives megkeresést érj. J. Jäger Jánosné levelezni: Gyula, Kő- rös-part-u. 2. 4422

MÉLŐSBI belépésre konyha- és dínykertészetet keresek forgalmas helyen, lakásnál bi- ztosítva, felszámolásra. Arvai József kertész, Ragály, Gő- mör m. 4492

KETTŐSBILLIO készpénz- zelt birtok felesbe keres- tésű vállalam tulajdonostól. „Szakértő 4493” jellegű a ki- adóba. 4493

DOLGÁRKERTÉSZETRE ki- valóan alkalmas erdőterés, piacoknál, 100 darab meleg- ágyi ábrák és 30 méteres dyg- házhasználat, felesbe ki- adó az Öregvajka gazdaság, u. p. Tolna. 4529

200 fős és anyajuhommal fe- lszámolt fésztartásra mennek. Financz Imre, Debrecen, Bellegőd 293., Borostanya. 4607

103 darab anyajuhommal fe- lesbe mennek három évre. Hagam kezelem, pisztortom, konvenitórt. Birinyi Andor, Károlysond. 4608

TERMELŐK szőzsbik- konyt, oklat, szagosbikkonyt, sponiot, borsót, stb., magra, szerződéses termelésre. Aján- latot Solt, Mariaháza, Kis- pusztai bergazdaság címre kérek. 4609

KONYHAKERTÉSZTÍ termel- és, öntözhető területen fés- zes alapon, elvállalok. Ju- hácz Sándor kertész, Szent- mártonkúta, Paskom 874. 4610

ELESEK LNM huszonöt-hol- das nádas, tőzegtalajú birto- komat, Kertőti, Balatonlelle. 4611

FELVÉGTI kocsákat, nyolc- darabot ele-érőnek árpéért, bors é t, vagy borsótörmelé- kert. Valasz: dr. Buda, Buda- pest, Szent István-körút 15. címre. 4657

R.-T. részére vállalmam 150 db. húsértés 1943. évi aprí- li-ja való hízlatás. Megtekin- di építés 40-60.000 Ft-kérek előre. Betáblázás 4658” jel- legű a kiadóba kerjük. 4658

FELESJUHÁST ki-kümbélti- hárta, 300 kat. hold jelle- gező nagyobb számú birkával ke- resek levélben vagy szemé- lyesen. Müllerer Károly, Buda- pest, IX., gróf Haller-u. 24. 4659

CENTRÁL BESZERZŐ 3696 Budapest, IV., Dalmady Győző-utca 9. Telefon: 189-692, 380-185

BULGÁRKERTÉSZ, felszerel- tessel nagyoban gazdaságba vagy uradalomban földet bé- reline, esetleg felesbe vállala- lom. Cím: 4660” alatt a kiadóban 4660

FELESTARTÁSRA helyet ke- resek

150 db. fész- birkával nov. 1-re. Béttre is elmennek. Cím: Magyar József feles- hízás, Hévízszentandrás, Négyeszi majos. 4682

MÉREY ERNŐ
BUDAPEST
IX., Erkel-utca 20. sz.
TELEFON: 332-336.
34 éves gyakorlati alap- ján vállalja gazdasági számadatok feltétele- sít, irányítását, telel- vizsgálatát, szárazmérés (mérték) készítését, min- don üzem és számtar- tást munkák végzését. 2089

TÖRÖTT GÉPRÉSZEK

repedt, kismart hazákot elektromos hegesztése LAKOS É SZÉKELY 4604 BUDAPEST, XIII. BÉKE-TÉR 3. Új berendezések gyártása és hegesztő-aktatóműjey. 8648

ELADÁS

FÖLDBIROKÁK eladásra ügyben forduljon bizalommal földesi Nagy Imre 1919 óta működőtrórához, Budapest, V., Szechenyi-út 5. 4010

KINÁLOK többszáz darab gyű- mölvesemémet, lomb- és tülevetűvel magyari esem- eteket, nemesfűzűgyvért mintegy 200.000 db-ig legyen, kaland és Robusta-nóvát, zöl- és meztelűt, köfist, eperfűt, akácot, hárt, Zs- és 4 éves kilekolázából, 10.000 gomb- és szegely- buxust és mintegy 10.000 különféle díszfűvet 40-200 cm magasságig. Keresek alma- otványokat, napsolyát, kal- szit, szilvát, meggyet, diót, Cserélek is. Ecsedy kertész, Szeged. 4678

HOFHERR erőhatásos répa- vágó, 7 és 19 kék, gyárilag új állapotban kaphatók. Zs- kovszky Zoltán, Budapest, V. Szemeré-u. 2. 4526

HÁROMSZÉZER darab éves cseremete és tégymakk kapható. Kustán Sándor, Pusztakozmadombia. 4572

ERDŐNÖL szedett elsőrendű 2-4 méteres kőrifalanszók eladók. Damazér, u. p. Király- lakaresa. 4576

ELADÓ kifogástalan állapot- ban lévő, újon an fényezett úri hajókocs, 2800-ért. Meg- tekinthető Ifj. Osváth Sándor gazdaság, Tükve. 4698

CEGLÉDEN 14 m. hold föld, 4 hold szőlővel, épületekkel, 6 m hold szántó, eladó. 15. Barsony-u. 5. 4599

HOMOKBIROK, 150 kat. hold, olson eladó. Ajánla- tokat „Lakóházzal” jel- legű a kiadóba kerjük. 4600

CENTRIFUGÁL szivattyú, 160 mm. hosszával 30 F. m. öntöző- vas eszékkel, eladó az Öreg- vajka gazdaságban, u. p. Tolna. 4601

CSEPLŐGARNITURÁK el- adók. Pottos László, Solymár, Pest m. Telefon: 182-105. mellékállomás 8. 4655

ELADÓK: gyűrűhengerek, fogator, tárcsák, fogatos kul- tivátorok, térszeparátor, fel- hűtő, forgatóképek, csillárzó, 20-soros kombinált vetőgé- p, elevátorérszőgélő, 750 ka- os tizedesmérték, vízberázda- hűző, különböző tárgyanyok. Adlernál, Rétságban. 4680

MARKOT, (koesznyos, ko- esztálatás-e-ortoly) vagon- telenben is, úgyszintén az összes erdőszeti magyavat, öröl facseméket legmegbíz- hatóbban szállitom: Zala Ignác, Sárkeresztúr. 4676

KANADAIANYAR. Jelenyenyar, Dasomov-kynyat, akár- gesztenye, hárs, kőrifalanszók, szubángok 1-2 éves erdőszeti való eseméteket, idevelükertre való menni- ében ajánlok. Zald Ignác, Sárkeresztúr. 4677

ELADÓ 245 cm nyomtávo- lóval használt Melichar mű- trágyaszórógép. Felvilágos- tató: dr. Héderváry Lajos, Mogy- ad. 4678

NEMES fűzveszűgölyvnyvt uradalomnak telepítésre alkalmas nagy mennyiségben eladó. Kárpátia területen helyben átvéve. Ajánlat „Fűz- 4679” jellegű a kiadóba. 4679

SZEKÉR- KERÉKET,
bármilyen méretben, szekér alkatrészek, strálszekerek, kocsiok, speciális hengerek, ökor járomok, tézslák és az összes gazdasági számszámok és eszkö- zök előnyösen állan- dón beszerezhetőek.
BÁLINT LÁSZLÓ
gazdaságban, JOGHÁZA u. p. Rábatamáji, Sopron m. 8575

VÉTEL

KERESEK eladó birtokot az ország hármely részén. Parcel- lizást vállalok bárhol, előzetes költség nélkül. Cím, adat kö- löglet díjazom. Kondor bírók- tördés, Budapest, Fehérvár-út 19. Telefon: 468-721. 4218

TEJGYŰJTŐ- és főzűtelep- berendezést keresnek meg- vételre. Ajánlatokat kérjük Hungya központ Ó termelői osztálya, Budapest, IX., Köz- raklár-u. 24. címre. 4381

URADALMI kovácsműhely re- szikre teljes felszerelt re- szikre. Propagandázi Gazdasági, Csorna (Sopron m.). 4602

KUKORICASZARAT, árpa- zab-, búzacsalmát, ideit, ven- nek vagontelben. Kerek ár- ajánlatot ármejelöléssel, al- vagon. Tarnai Kálmán, Cink- kota. 4603

OLIVER 3-as ekét és Eber- hardt társát megvételre keres Öregvajka gazdaság, u. p. Tolna. 4604

BORSÓT, borsótörmeléket, ár- pát vennék 60-80 ut-hajó- mezel gazdaságom részére. Valasz: dr. Boda, Budapest, Szent István-körút 15. címre. 4650

CSEPLŐGÉPET és kombinált vetőgépet kifogástalan vas- tólunk. Ajánlatokat cím- meztel: Patassy Rozsá, Pusztapó. 4651

FÖLDBIROKOT keresek meg- vételre 100-300 holdig. Réz- lates ajánlatokat „Duna- túlon” jellegű Balogh hírdé- tőben, Szent István-körút 9. 4632

KISBIROKOT vennék jó ta- lant, gazdasági épületekkel Veszprem és Székesfehérvár környéken 30 holdig. Ajánla- tokat „Lakóházzal” jel- legű a kiadóba kerjük. Szent- István-körút 9. 4633

SZÁRTEPŐT, lehetleg Á- vány-félt, jókiban lévővt szonnai megvételre keresek. Erteketést és ajánlatot vitéz Draskóy Ferenc, Kalocsa címre kérek. 4654

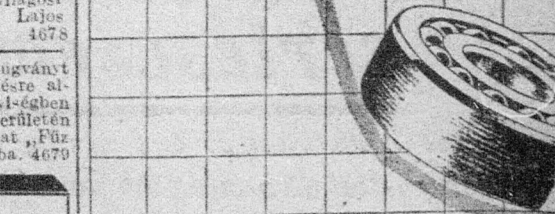
SALÁTAMAGOT, ugorika- magot, paradicsommagot, cel- lernmagot, sárgarépa- és ka- rálalmagot, kukorichémmag- got, sóskamagot, rétekamagot, sponimagot, céklamagot és egyéb ketti növénymagyavat kisebb-nagyobb mennyiség- ben vásárolok. Kerek mintá- zott ajánlatot a mennyiség- az ár- a fajta pontot megjelö- lésével, Vincze Márton, Makó, Arany János-utca 3. sz. 4631

Takarékoskodj a kényanyaggal,

szépszé le a fogyasztási gőből

SKF csapágyak belépése által!

Elvált csapágyak gyakori és bőséges kenést kívánnak és így olajpazarlásra kényse- lenek. SKF csapágyakkal a kényanyag és a kénymunka 70-90%-ra megtakarítható.

SKF

Svéd Golyócsapágy R.-T. Budapest, IX., Üllői-út 53

Kisírdetési ár: Minden szó egyszeri beiktatása 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér

KISHIRDETÉSEK

A hirdetési díjak előre fizetendők

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó bírta és törvénnyel közzétehető. Csak választóképpel ellátott levélre válaszolunk. Hirdetéseket zárta az utolsó délelőtti

Utatlan állásközvetítés!

10 év óta fennálló Magyar gazdasági Országos Egyesület (Budapest, V. Arany János-utca 5.) közzétette a...

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

OKL. GAZDÁTSZTEK

GAZDÁRSÁGI számtartásban a adóügyekben teljesen jártas okleveles nyugalmasságú gazdasági keresetű szakember...

SEGÍTTISZTI KERESÉS

Okleveles gazdák vagy középiskolai végzettségű fiatalok keresetű gazdasági vezetői munkára...

KERTESZEK

KONVENCIÓS nős uradalmi kertész, díszkertet, konyhakert, gyümölcsösökben keresetű, a földművelésügyi minisztériumhoz tartozó...

OKL. GAZDÁTSZTEK

GAZDÁRSÁGI számtartásban a adóügyekben teljesen jártas okleveles nyugalmasságú gazdasági keresetű szakember...

SEGÍTTISZTI KERESÉS

Okleveles gazdák vagy középiskolai végzettségű fiatalok keresetű gazdasági vezetői munkára...

KERTESZEK

KONVENCIÓS nős uradalmi kertész, díszkertet, konyhakert, gyümölcsösökben keresetű, a földművelésügyi minisztériumhoz tartozó...

OKL. GAZDÁTSZTEK

GAZDÁRSÁGI számtartásban a adóügyekben teljesen jártas okleveles nyugalmasságú gazdasági keresetű szakember...

SEGÍTTISZTI KERESÉS

Okleveles gazdák vagy középiskolai végzettségű fiatalok keresetű gazdasági vezetői munkára...

KERTESZEK

KONVENCIÓS nős uradalmi kertész, díszkertet, konyhakert, gyümölcsösökben keresetű, a földművelésügyi minisztériumhoz tartozó...

OKL. GAZDÁTSZTEK

GAZDÁRSÁGI számtartásban a adóügyekben teljesen jártas okleveles nyugalmasságú gazdasági keresetű szakember...

SEGÍTTISZTI KERESÉS

Okleveles gazdák vagy középiskolai végzettségű fiatalok keresetű gazdasági vezetői munkára...

KERTESZEK

KONVENCIÓS nős uradalmi kertész, díszkertet, konyhakert, gyümölcsösökben keresetű, a földművelésügyi minisztériumhoz tartozó...

OKL. GAZDÁTSZTEK

GAZDÁRSÁGI számtartásban a adóügyekben teljesen jártas okleveles nyugalmasságú gazdasági keresetű szakember...

SEGÍTTISZTI KERESÉS

Okleveles gazdák vagy középiskolai végzettségű fiatalok keresetű gazdasági vezetői munkára...

SZÁMTARTÓK

GÉPÍRÓNÓK, aki a gazdasági könyvelésben is jártas, lakással és teljes ellátással alkalmazható mezőgazdasági üzem. Részletes ajánlatokat Topolya, Postafiók 17. kérek. 4477

GÉPESZEK

KOVÁCS, vagy gépész-kovács konvencióra ajánlkozhat fizetési igény megjelölésével Kiszéricsi gazdasági, posta Pósföld. 4538

GÉPÉSZKOVÁCSOT

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

NŐTLEN gazdasági gépész-kovácsot, vagy lakost keres azonnali belépésre Fűzgedi gazdasági. Igényüket írásban közöljék herceg Montenapolyi Nándor uradalmi főnökségével, Fűzged. 4667

KERTESZEK

KONVENCIÓS nős uradalmi kertész, díszkertet, konyhakert, gyümölcsösökben keresetű, a földművelésügyi minisztériumhoz tartozó...

GROFNÁDASY Ferenc

Uradalmi keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

HOMÓKI gyümölcsösben és szőlőben

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

FELES keresetű keresek

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

KERTESZET, aki konyha-

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

GAZDÁTSZTEK

GAZDÁRSÁGI számtartásban a adóügyekben teljesen jártas okleveles nyugalmasságú gazdasági keresetű szakember...

KULONFELE

HÁZASTÁRSÁKAT keresek vidékre pusztára. Férfi vizsgáló szoftőr és lehetőségek erdő- és vadőr. Felesége szakmában, aki a baromfi-tenyésztésben is jártas. Gyermektelenek előnyben. Azonnali belépés. Dr. Kovács Sebestény Endre, Gyaspusztá, u. p. Paks. 4371

MÉRLEZET fix fizetésre

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

SZESZÁRVEZETŐ

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

BOGNÁRMESTERT keresek

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

KANÁSZ felvételi konvencióra

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

GAZDÁTSZTEK

GAZDÁRSÁGI számtartásban a adóügyekben teljesen jártas okleveles nyugalmasságú gazdasági keresetű szakember...

SEGÍTTISZTI KERESÉS

Okleveles gazdák vagy középiskolai végzettségű fiatalok keresetű gazdasági vezetői munkára...

KITÜNTETETT kerületvezető,

42 éves, öskeresztény, 18 éves gyakorlati, vezetői állami bírtokon, vezetői állást vállaltatnak. Megkereséseket a kiadóhivatal „4386” szám alatt továbbít. 4386

ÖSKERESZTÉNY menekült

uradalmi főnökök, 36 évi egyetemes gyakorlati állás. Keresetükön kívül a kőszőlővel. A gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

OKL. GAZDÁTSZTEK

GAZDÁRSÁGI számtartásban a adóügyekben teljesen jártas okleveles nyugalmasságú gazdasági keresetű szakember...

NŐTLEN gazdasági gépész-kovácsot

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

KERTESZEK

KONVENCIÓS nős uradalmi kertész, díszkertet, konyhakert, gyümölcsösökben keresetű, a földművelésügyi minisztériumhoz tartozó...

GROFNÁDASY Ferenc

Uradalmi keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

HOMÓKI gyümölcsösben és szőlőben

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

FELES keresetű keresek

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

KERTESZET, aki konyha-

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

GAZDÁTSZTEK

GAZDÁRSÁGI számtartásban a adóügyekben teljesen jártas okleveles nyugalmasságú gazdasági keresetű szakember...

KULONFELE

HÁZASTÁRSÁKAT keresek vidékre pusztára. Férfi vizsgáló szoftőr és lehetőségek erdő- és vadőr. Felesége szakmában, aki a baromfi-tenyésztésben is jártas. Gyermektelenek előnyben. Azonnali belépés. Dr. Kovács Sebestény Endre, Gyaspusztá, u. p. Paks. 4371

MÉRLEZET fix fizetésre

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

SZESZÁRVEZETŐ

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

BOGNÁRMESTERT keresek

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

KANÁSZ felvételi konvencióra

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

GAZDÁTSZTEK

GAZDÁRSÁGI számtartásban a adóügyekben teljesen jártas okleveles nyugalmasságú gazdasági keresetű szakember...

SEGÍTTISZTI KERESÉS

Okleveles gazdák vagy középiskolai végzettségű fiatalok keresetű gazdasági vezetői munkára...

GAZDÁTSZTI állást keres

bármilyen belépési öskeresztény, földművelésügyi, középiskolai végzettségű, 32 éves gyakorlati vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

ISZÁNI, ispánvezető állást

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

OKL. GAZDÁTSZTEK

GAZDÁRSÁGI számtartásban a adóügyekben teljesen jártas okleveles nyugalmasságú gazdasági keresetű szakember...

NŐTLEN gazdasági gépész-kovácsot

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

KERTESZEK

KONVENCIÓS nős uradalmi kertész, díszkertet, konyhakert, gyümölcsösökben keresetű, a földművelésügyi minisztériumhoz tartozó...

GROFNÁDASY Ferenc

Uradalmi keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

HOMÓKI gyümölcsösben és szőlőben

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

FELES keresetű keresek

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

KERTESZET, aki konyha-

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

GAZDÁTSZTEK

GAZDÁRSÁGI számtartásban a adóügyekben teljesen jártas okleveles nyugalmasságú gazdasági keresetű szakember...

KULONFELE

HÁZASTÁRSÁKAT keresek vidékre pusztára. Férfi vizsgáló szoftőr és lehetőségek erdő- és vadőr. Felesége szakmában, aki a baromfi-tenyésztésben is jártas. Gyermektelenek előnyben. Azonnali belépés. Dr. Kovács Sebestény Endre, Gyaspusztá, u. p. Paks. 4371

MÉRLEZET fix fizetésre

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

SZESZÁRVEZETŐ

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

BOGNÁRMESTERT keresek

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

KANÁSZ felvételi konvencióra

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

GAZDÁTSZTEK

GAZDÁRSÁGI számtartásban a adóügyekben teljesen jártas okleveles nyugalmasságú gazdasági keresetű szakember...

SEGÍTTISZTI KERESÉS

Okleveles gazdák vagy középiskolai végzettségű fiatalok keresetű gazdasági vezetői munkára...

SZAKISKOLÁT végzett, 36

éves, r. kat., nős, egy gyermekes, 32 éves gyakorlati vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

ISZÁNI, ispánvezető állást

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

OKL. GAZDÁTSZTEK

GAZDÁRSÁGI számtartásban a adóügyekben teljesen jártas okleveles nyugalmasságú gazdasági keresetű szakember...

NŐTLEN gazdasági gépész-kovácsot

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

KERTESZEK

KONVENCIÓS nős uradalmi kertész, díszkertet, konyhakert, gyümölcsösökben keresetű, a földművelésügyi minisztériumhoz tartozó...

GROFNÁDASY Ferenc

Uradalmi keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

HOMÓKI gyümölcsösben és szőlőben

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

FELES keresetű keresek

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

KERTESZET, aki konyha-

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

GAZDÁTSZTEK

GAZDÁRSÁGI számtartásban a adóügyekben teljesen jártas okleveles nyugalmasságú gazdasági keresetű szakember...

KULONFELE

HÁZASTÁRSÁKAT keresek vidékre pusztára. Férfi vizsgáló szoftőr és lehetőségek erdő- és vadőr. Felesége szakmában, aki a baromfi-tenyésztésben is jártas. Gyermektelenek előnyben. Azonnali belépés. Dr. Kovács Sebestény Endre, Gyaspusztá, u. p. Paks. 4371

MÉRLEZET fix fizetésre

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

SZESZÁRVEZETŐ

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

BOGNÁRMESTERT keresek

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

KANÁSZ felvételi konvencióra

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

GAZDÁTSZTEK

GAZDÁRSÁGI számtartásban a adóügyekben teljesen jártas okleveles nyugalmasságú gazdasági keresetű szakember...

SEGÍTTISZTI KERESÉS

Okleveles gazdák vagy középiskolai végzettségű fiatalok keresetű gazdasági vezetői munkára...

HADIROKANT, 52 éves,

r. kat., balkezetű, felelősségteljes, erős szervezett, koránkezdő munkással bannitudo, 52 éves, r. kat., hosszú bér- és magángazdasági külső belső intenzív gyakorlatival is jártas. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

ISZÁNI, ispánvezető állást

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

OKL. GAZDÁTSZTEK

GAZDÁRSÁGI számtartásban a adóügyekben teljesen jártas okleveles nyugalmasságú gazdasági keresetű szakember...

NŐTLEN gazdasági gépész-kovácsot

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

KERTESZEK

KONVENCIÓS nős uradalmi kertész, díszkertet, konyhakert, gyümölcsösökben keresetű, a földművelésügyi minisztériumhoz tartozó...

GROFNÁDASY Ferenc

Uradalmi keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

HOMÓKI gyümölcsösben és szőlőben

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

FELES keresetű keresek

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

KERTESZET, aki konyha-

keresetű gazdasági vezetői munkára, továbbá traktorkezelőt, aki Ford-traktort ismer. Ajánlatok Stamer János címe, Kerekegyháza. 4594

GAZDÁTSZTEK

GAZDÁRSÁGI számtartásban a adóügyekben teljesen jártas okleveles nyugalmasságú gazdasági keresetű szakember...

KULONFELE

HÁZASTÁRSÁKAT keresek vidékre pusztára. Férfi vizsgáló szoftőr és lehetőségek erdő- és vadőr. Felesége szakmában, aki a baromfi-tenyésztésben is jártas. Gyermektelenek előnyben. Azonnali belépés. Dr. Kovács Sebestény Endre, Gyaspusztá, u. p. Paks. 4371

KEMÉNY PÁL

OKL. GAZDA

TERMELTETŐ ÉS TERMÉNYFORGALMI IRODÁJA
BUDAPEST, V., ZRINYI-U. 1. Telefon: 186-481

<p>Termelési szerződéseket köt és kamatmentes előleget folyósít: biborhere, szöszbükköny, maglóhere, lucerna, nyúlzapuka, takarmányfélésekre és egyéb konyhakerti növényekre, továbbá fonallen, lenmag, kendermag és egyéb olajosmagvakra.</p> <p>Felvásárol, igen előnyös abraktakarmánycsere feltételek mellett, borsó, bab és egyéb hüvelyes terményeket, a takarmánymagféléseket.</p> <p>Hadiüzemek megbízásából, jó bonítású gazdaságoknál tehenészetet állít be és bérhízalási szerződéseket köt, igen előnyös feltételek mellett.</p> <p>Nagyobb tételekben vásárol ipari feldolgozásra, ősziszalmát, kender- és lenkórót. 8523</p>	<p>Vállalja:</p> <p>Gazdaságok üzemi beszerzését és műszaki tanácsadását.</p> <p>Új gazdaságok központi vezetését, hivatalos ügyek budapesti elintézését.</p> <p>Gazdasági számtartás felfektetését, központi vezetését, adómérleg elkészítését.</p>
--	---

Csepeg az istállója?

A szabadalmazott motor nélküli **Autoventor** folytonszellőző

szárazzá és páramentessé teszi Malacfiasztatónál

Vadás Mihály okl. mérnök
hűtő- és szellőzőberendezések vállalata 8627
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. Tel.: 220-051

MELEG KÖTÖTT KABATOK

női P 41-98-tól
férfi P 53-03-tól

FUTÓSZÖNYEGEK TAKARÓK

minden minőségben.

Aranytex

Budapest, IX., Horváth István-utca 11. (váltó Václav-utca)

Maxi ár + 8% = biborhere szöszbükköny

szereződéses magtermelés. Közvetít, szerződést küld, informál:

DEZSŐ LÁSZLÓ

mezőgazdasági ügynöksége
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 14. Telefon: 187-169. Táviratcím: DEZLA 8660

Termelési szerződést kötök

fajtaborsókra, babfélésekre, konyhakerti magvakra, vörösmagvakra, Express- és Viktoria-borsókra, vetőmagnak és étkezésre, kopaszárpára és lencsére, sárgarépa, petrezselyem, takarmányrépa, dugványok, igen előnyös feltételekkel

Bugyi Géza,
Vetőmagvak szerződéses termeltetése
Budapest, V., Gróf Klebelsberg-utca 23. szám.

Univerzális silótöltőgépek

elevátorral és elevátor nélkül **zúz, vág és tép.**

F. Á. P. Á. V. Á. G.

Minden gazda a „KÖZTELEK GAZDASÁGI KÖNYVTÁRA”-t olvassa

Belga-gyártmányú „AGRIBOP” Kalapácsmalom

egyetemes őrlő-, zúzó- és daráló gép.

Őröl mindentféle szálas- és szemesterményt, olajpogácsát. A legkiválóbb répa- és burgonyazúzó. Nagy teljesítmény, kis erőigény. Szecs-kázásra is kiválóan alkalmas.

 Raktárról szállítja:
Magyar Mezőgazdák Szövetsége
Budapest, V., Alkotmány-u. 29.

MERMEZE SÁNDOR

SPECIÁLIS HEGESZTŐÜZEME

BUDAPEST, IX., TŰZOLTÓ-UTCA 40
TELEFON: 133-713

AUTÓ, MOTOR, TRAKTOR-ALKATRÉS, MINDENFÉLE ÉS NAGYSÁGÚ GÉPTORÉSEK ÉS KOPÁSOK, VASSZERKEZETEK, KAZÁNOK, GÉPEK ÉS HIDAK ÉPÍTÉSÉNél, JAVÍTÁSÁNál ELEKTROMOS

BÉRHEGESZTÉS

A HELYSZÍNEN — BÁRHOL — VIDÉKEN IS.
LEGSZAKSZERŰBB, MEGBÍZHATÓ, GYORS ÉS PONTOS MUNKA.

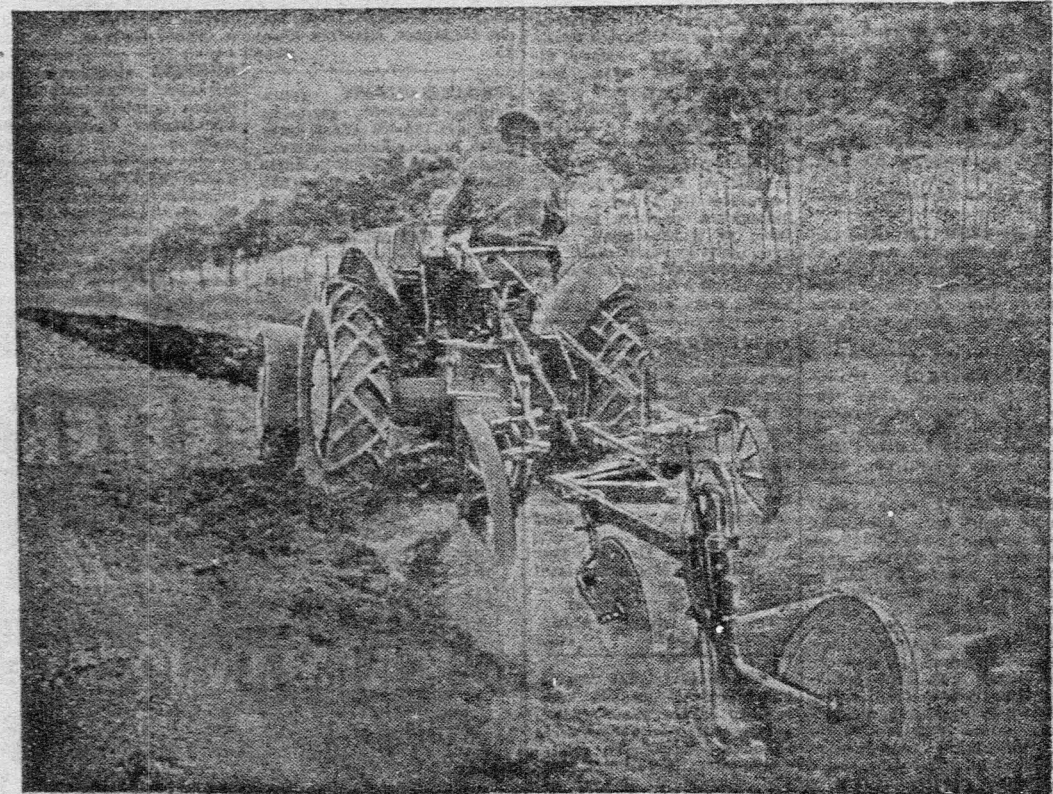
Készíték vasból gép- és kézi hajtású szén-, szalma-, len-, ólák-

SAJTOLOKAT

mely könnyebben, gyorsabban, súlyosabb bálákat sajtol az eddigieknél. Gyártok barnaszén-generátorokat.

BARTKO GYÖRGY GÉPÜZEME

Budapest, XIII., Szegedi-út 48.
Telefon: 498-374

AZ ÚJ 20-25 LE

RABA

MINDENES TRAKTOR

KISEBB GAZDASÁGOK EGYETEMES MUNKAGÉPEI, URADALMAK KÖNNYŰ TALAJMŰVELŐ- ÉS VONTATÓGÉPE, NAGYTELJESÍTMÉNYŰ KASZÁLÓ- ÉS KAPÁLÓGÉP, VONTATJA ÉS ÜZEMBENTARTJA A NAGYOBB CSÉPLŐGÉPEKET IS.

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T.

KÖZPONTI IRODA ÉS MINTARAKTÁR: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 12. TEL.: 125-210

»Patria» Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság nyomása, Budapest, IX. kerület, Üllői-út 25. szám (Köztelek) — 436239 — Felelős vezető: Wessely Károly